

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

6 ncı Birleşim

13 . 10 . 1999 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	593
II. - GELEN KÂĞITLAR	596
III. - YOKLAMA	598
IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	598
A) OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	598
1. — TBMM Başkanvekili Murat Sökmenoğlu'nun, Ankara'nın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü münasebetiyle konuşması	598
B) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	599
1. — Ankara Milletvekili Şevket Bülend Yahnici'nin, Ankara'nın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü münasebetiyle gündemdişi konuşması	599:600
2. — Ankara Milletvekili M. Zeki Sezer'in, Ankara'nın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü münasebetiyle gündemdişi konuşması	600:601
3. — Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurova'daki üreticilerin sorunlarına ilişkin gündemdişi konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in cevabı	601:607
C) TEZKERELER VE ÖNERGELER	607
1. — Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz'ün Japonya ve Hong Kong'a yaptığı ziyarete Elazığ Milletvekili Mustafa Gül'ün iştirak etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Başbakanlık tezkeresi	607:608

V. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI

1. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82) 608
2. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun ilindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87) 608
3. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'm, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (6/93) 608:609
4. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94) 609
5. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98) 610
6. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103) 610
7. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/105) 610
8. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe muhribine ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/111) 610
9. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa 2 nci Organize Sanayi Bölgesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/113) 610
10. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa ilinde yapımı tamamlanan hipodromun ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/114) 610:611
11. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa Devlet Hastanesi için ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/115) 611
12. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa-Suruç-Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için ayrılan ödeneye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadıker Gaydalı'nın cevabı (6/116) 611:613
13. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa-Akçakale karayolu için ayrılan ödeneye ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/117) 613

14. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerin faiz borçlarının ertelenmesine ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/118) 613
15. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/120) 613
16. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/121) 613
17. — Siirt Milletvekili Takiddin Yarıyan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/122) 613:614
18. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya Bölge, Üniversite ve Numune hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (6/123) 614
19. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ve çevresinin yeşil kuşak projesine alınmasına ve bölgesel tarım teşviklerine ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/124) 615
20. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya doğal gaz ve KOP projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/125) 615
21. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin A tipi sivil havalanın ihtiyacına ve Konya-Ankara arası hızlı tren projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/126) 615
22. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinde mahalli bir menkul kıymetler borsası kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) sözlü soru önergesi (6/128) 615
23. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya'da serbest bölge kurulması çalışmalarına ve KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/129) 615
24. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Millî Piyango Anadolu Lisesi lojman inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/130) 615
25. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, mahalle ve köy muhtarlarının maaşlarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/131) 616
26. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara-Aksaray arasındaki karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/132) 616
27. — Ankara Milletvekili Mehmet Arslan'ın, Ankara'nın merkez ve bazı ilçelerinin cami imamı kadrosuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (H. Hüsamettin Özkan) sözlü soru önergesi (6/133) 616
28. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı İline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/134) 616

29. — Hakkâri Milletvekili Evliya Paklak'ın, olağanüstü hal uygulamasının ne zaman kaldırılacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/136) 616
30. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri İli Durankaya Belde- si ve Geçitli Köyü ile Şemdinli İlçesi Derecik Beldesi Grup köy yollarının stan- dardlaştırılması ve asfaltlanmasına ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/137) 616
31. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri-Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/138) 617
32. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Zap Vadisindeki Hakkâri Ba- raj ve HES projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadıer Gaydalı'nın cevabı (6/139) 617
33. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, devlet hastanelerinde yaşı- nan olumsuzluklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü so- ru önergesi ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (6/140) 618:619
34. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Pro- jesi çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/141) 619
35. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, sosyal güvenlik ku- ruluşlarının zararlarına ve özel kamu kuruluşlarından alacaklarına ilişkin Çalış- ma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadıer Gaydalı'nın cevabı (6/142) 619:621
36. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ilkemizde düzenlenen güzel- lik yarışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/143) 621
37. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Merkez, Gözeler, Gül- bahar Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yar- dımcısından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadıer Gaydalı'nın cevabı (6/148) 622
38. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Organize Sanayi Böl- gesi altyapı inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/149) 622
39. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl İli Genç İlçesi Devlet Hastanesi inşaatı için ek ödenek tahsis edilip edilmeyeceğine ilişkin Sağlık Ba- kanından sözlü soru önergesi (6/150) 622:623
40. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğullarının, canlı hayvan ve et it- halatına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/151) 623
41. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Silivri İlçesine bağ- lı Behiçler Köyüne tahsis edilen transformatöre ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/152) 623
42. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Değirmenköy Gö- let Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/153) 623

43. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tohumluk buğday dağıtımında yapılan yolsuzlukla ilgili bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/155) 623
44. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara-Aksaray-Adana tren yolunun kısaltılması ile ilgili bir proje olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/158) 623
45. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray ilinin hastane, sağlık ocağı ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/159) 623
46. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir SEKA kâğıt fabrikasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/162) 624
47. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, TMO hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/163) 624
48. — Konya Milletvekili Özkan Öküz'ün, sivil savunma hizmetleri ve yardım çalışmaları engellenen İHH ve Mazlum-Der'e ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/164) 624
49. — Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, demir ithalatının yasaklanıp yasaklanmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/165) 624
50. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yasak olan anız yakmanın engellenemediğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/166) 624
51. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İmar Planı Yönetmeliğindeki değişikliklerle camiler için öngörülen arsaların vatandaşlar tarafından tahsisinin imkânsız hale getirildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/167) 624
52. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların imar değişikliklerinin hangi döneme ait olduğuna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/168) 624:625
53. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, deprem bölgelerinin tespitine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/169) 625
54. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların sorumluları hakkında yapılan işlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/170) 625
55. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 1 inci derece deprem bölgesi ilân edilen bölgelerin yapı ve imar değişikliklerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı onayına bağlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/171) 625
56. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri ilinde bulunan hastanelerin personel ve tıbbî cihaz ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/172) 625

Sayfa

57. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, TAKSAN Fabrikası-
na ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/173) 625
58. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri Hindeki gölet
ve baraj inşaatlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi
(6/174) 625:626
59. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Sahra Sıhhiye
Okulu içindeki mescide ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi
(6/175) 626
60. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun sınırları içe-
risinden geçen otoyolun kamulaştırma bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin
Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/176) 626
61. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun Demir Çe-
lik Fabrikası Genel Müdürlüğünün taşeron firmalara verdiği işlere ilişkin Devlet
Bakanından sözlü soru önergesi (6/177) 626
- B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI** 657
1. — Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, TBMM'de "Basın Bülteni"
hazırlamakla görevli birimde bir siyaset bilimi uzmanının bulunup bulunmadığı-
na ve bültenin içeriğine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Yıldırım Akbulut'un yazılı cevabı (7/468) 657:658
- VI. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLAR-
DAN GELEN DİĞER İŞLER** 626
1. — 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Banka-
sı Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sa-
yıllı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun
Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Ya-
tırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ba-
zı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile
12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin
Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiş-
tirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Ya-
tırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Deği-
şiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu
(1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) 626:656

I - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Dışişleri Bakanı İsmail Cem, New York'ta toplanan Birleşmiş Milletler 54 üncü Genel Kurulu çerçevesinde gerçekleştirdiği temaslar ve diğer gelişmeler hakkında gündem dışı açıklamada bulundu; ANAP Van Milletvekili Kâmrân İnan, MHP İzmir Milletvekili Oktay Vural, DYP Kütahya Milletvekili Cevdet Akçalı, DSP Adana Milletvekili Ali Tekin, FP Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'de aynı konuda grupları adına görüşlerini belirttiler.

Bursa Milletvekili Orhan Ocak, Süttaş'la ilgili bir gazetede çıkan iddialara,

Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım, Türkiye'de hayvancılığın içinde bulunduğu sorunlara ve alınması gereken önlemlere,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar;

Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, YÖK ve ÖSYM'nin uygulamalarına ilişkin gündem dışı konuşmasına Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu cevap verdi.

Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in (6/97, 6/100, 6/102) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergeleri okundu; sözlü soruların geri verildiği bildirildi.

Trabzon Milletvekili Nail Çelebi ve 23 arkadaşının, Trabzon İlinin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının araştırılarak kamu hizmetlerinden daha fazla yararlandırılması için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergenin gündemdeki yerini alacağı ve öngörüşmesinin, sırasında yapılacağı açıklandı.

Ürdün Halk Meclisi Başkanı Abdel Hadi Majali'nin davetine, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir parlamento heyetinin icabetine ilişkin Başkanlık tezkeresi kabul edildi.

Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, (2/191) esas numaralı kanun teklifinin İçtüzüğü'nün 37 nci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesinin, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edildiği açıklandı.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının :

- 1 inci sırasında bulunan (6/44),
- 2 nci sırasında bulunan (6/46),
- 3 üncü sırasında bulunan (6/49),
- 4 üncü sırasında bulunan (6/51),
- 5 inci sırasında bulunan (6/53),
- 7 nci sırasında bulunan (6/60),
- 9 uncu sırasında bulunan (6/67),
- 10 uncu sırasında bulunan (6/68),
- 11 inci sırasında bulunan (6/69),
- 15 inci sırasında bulunan (6/75),
- 16 ncı sırasında bulunan (6/77),

Esas numaralı sözlü soruların, üç birleşim içerisinde cevaplandırılmadıklarından, yazılı soruya çevrildikleri ve gündemden çıkarıldıkları bildirildi;

- 6 ncı sırasında bulunan (6/57),

13 üncü sırasında bulunan (6/71),

14 üncü sırasında bulunan (6/72),

Esas numaralı sözlü soruların üç birleşim içinde cevaplandırılmadığı için yazılı soruya çevrilerek gündemden çıkarıldığı bildirildi; soru sahipleri de görüşlerini açıkladılar;

8 inci sırasında bulunan (6/65) esas numaralı sözlü soruya Devlet Bakanı Fikret Ünlü,

12 nci sırasında bulunan (6/70),

17 nci sırasında bulunan (6/78),

20 nci sırasında bulunan (6/86),

30 uncu sırasında bulunan (6/106),

46 nci sırasında bulunan (6/127),

69 uncu sırasında bulunan (6/154),

73 üncü sırasında bulunan (6/160),

Esas numaralı sözlü sorulara Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu,

19 uncu sırasında bulunan (6/84) esas numaralı sözlü soruya Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk,

38 inci sırasında bulunan (6/119),

54 üncü sırasında bulunan (6/135),

74 üncü sırasında bulunan (6/161),

Esas numaralı sözlü sorulara Kültür Bakanı M. İstemihan Talay,

Cevap verdiler;

18 inci sırasında bulunan (6/82),

21 inci sırasında bulunan (6/87),

22 nci sırasında bulunan (6/93),

23 üncü sırasında bulunan (6/94),

25 inci sırasında bulunan (6/98),

28 inci sırasında bulunan (6/103),

29 uncu sırasında bulunan (6/105),

31 inci sırasında bulunan (6/111),

32 nci sırasında bulunan (6/113),

33 üncü sırasında bulunan (6/114),

34 üncü sırasında bulunan (6/115),

35 inci sırasında bulunan (6/116),

36 nci sırasında bulunan (6/117),

37 nci sırasında bulunan (6/118),

39 uncu sırasında bulunan (6/120),

40 inci sırasında bulunan (6/121),

41 inci sırasında bulunan (6/122)

- 42 nci sırasında bulunan (6/123),
43 üncü sırasında bulunan (6/124),
44 üncü sırasında bulunan (6/125),
45 inci sırasında bulunan (6/126),
47 nci sırasında bulunan (6/128),
48 inci sırasında bulunan (6/129),
49 uncu sırasında bulunan (6/130),
50 nci sırasında bulunan (6/131),
51 inci sırasında bulunan (6/132),
52 nci sırasında bulunan (6/133),
53 üncü sırasında bulunan (6/134),
55 inci sırasında bulunan (6/136),
56 nci sırasında bulunan (6/137),
57 nci sırasında bulunan (6/138),
58 inci sırasında bulunan (6/139),
59 uncu sırasında bulunan (6/140),
60 inci sırasında bulunan (6/141),
61 inci sırasında bulunan (6/142),
62 nci sırasında bulunan (6/143),
63 üncü sırasında bulunan (6/148),
64 üncü sırasında bulunan (6/149),
65 inci sırasında bulunan (6/150),
66 nci sırasında bulunan (6/151),
67 nci sırasında bulunan (6/152),
68 inci sırasında bulunan (6/153),
70 inci sırasında bulunan (6/155),
71 inci sırasında bulunan (6/158),
72 nci sırasında bulunan (6/159),
75 inci sırasında bulunan (6/162),
76 nci sırasında bulunan (6/163),
77 nci sırasında bulunan (6/164),
78 inci sırasında bulunan (6/165),
79 uncu sırasında bulunan (6/166),
80 inci sırasında bulunan (6/167),
81 inci sırasında bulunan (6/168),
82 nci sırasında bulunan (6/169),
83 üncü sırasında bulunan (6/170)

- 84 üncü sırasında bulunan (6/171),
 85 inci sırasında bulunan (6/172),
 86 ncı sırasında bulunan (6/173),
 87 nci sırasında bulunan (6/174),
 88 inci sırasında bulunan (6/175),
 89 uncu sırasında bulunan (6/176),
 90 ıncı sırasında bulunan (6/177),

Esas numaralı sözlü sorular, ilgili bakanlar Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, ertelendi.

Hükümet temsilcisinin bulunmaması nedeniyle daha önce görüşmesi ertelenen, Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 arkadaşının, Yozgat İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesinin (10/1) bu defa da hükümet yetkililerinin hazır bulunmamasına rağmen İçtüzük gereğince devam olunan öngörüşmelerinden sonra yapılan oylamaları sonucunda karar yeter sayısının bulunmadığı bildirildi.

13 Ekim 1999 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 18.51'de son verildi.

Murat Sökmenoğlu
 Başkanvekili

Hilseyin Çelik
 Van
 Kâtip Üye

Mehmet Ay
 Gaziantep
 Kâtip Üye

II. — GELEN KAĞITLAR

No. : 8

13.10.1999 ÇARŞAMBA

Rapor

1. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S.Sayı: 173) (Dağıtma tarihi: 13.10.1999) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergesi

1. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün Konya Ovaları Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/192) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.10.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığına kadro verilmesi-ne, atama ve tayinler ile Kur'an kurslarına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/652) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)

2.- Van Milletvekili Maliki Ejder Arvas'ın, Doğu Anadolu Bölgesinde bazı illerden dışarı canlı hayvan çıkarılmasının yasaklanmasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/653) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.10.1999)

3. – Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri'nin, ABD ziyaretine davet edilmeyen bir işadamaına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/654) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
4. – Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, pamuk üreticisinin sorunlarına ve pamuk taban fiyatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/655) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
5. – Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, 8 yıllık kesintisiz eğitim için toplanan paralara ve taşınabilir sisteme ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/656) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
6. – Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya İline özel tip kadın cezaevi yapılmasına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/657) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
7. – Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Uşak İli Ulubey İlçesinde Ziraat Donatım Kurumuna ait tesislerde alım merkezi kurulup kurulmayacağına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/658) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
8. – Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya İlinin kalkınmada öncelikli iller kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/659)(Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
9. – Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Antalya Devlet Hastanesinin yapımının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/660) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
10. – Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Gülhane Askeri Tıp Akademisinin açılış töreninde bir tuğgeneral tarafından yapılan konuşmaya ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/661) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)
11. – Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Bandırma-Balıkesir, Balıkesir-İzmir arası raylı otobüs sisteminin ve Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi için bir yük istasyonunun kurulup kurulmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/662) (Başkanlığa geliş tarihi:11.10.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

13 Ekim 1999 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Mehmet AY (Gaziantep), Hüseyin ÇELİK (Van)****BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6 ncı Birleşimini açıyorum.****III- YOKLAMA****BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapılacaktır.**

Yoklama için 5 dakika süre vereceğim. Sayın milletvekillerinin, oy düğmelerine basarak salonda bulduklarını bildirmelerini; bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin, salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini; buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise, yoklama pusulalarını, teknik personel aracılığıyla, 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaşturmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.**IV. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI****A) OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**

1. – TBMM Başkanvekili Murat Sökmenoğlu'nun, Ankara'nın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü minasebetiyle konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bugün, Ankara Şehrimizin başkent oluşunun 76 ncı yıldönümüdür. Eşsiz Atatürk ve millî mücadele kahramanları tarafından, daha cumhuriyet ilan edilmeden Ankara'nın başkent yapılması, sıradan bir olay değildir. Girişim, toplumsal, siyasal ve kültürel yönleriyle gerçekten önemliydi. Bozkırın ve ülkenin ortalarında bir kasaba, ulusal kurtuluşun yönetim yeri olmasının ötesinde, kalıcı bir konum kazanıyordu.

Ankara ile yalnız Osmanlı yıkımıyla ilişkilerin kesilmesi kesinlik kazanmıyor, geleceğin çağdaş ve ileri toplumunun temelleri atılmak isteniyordu. Ankara, iç ve dış siyaset kararlarının alındığı yer olmanın ötesinde, yeni yazıya geçilmesi, birleştirilmiş eğitim uygulaması, hukuk kurumlarının oluşturulması, kadın erkek eşitliğinin sağlanması, şapka giyilmesi gibi devrimlerin, düşüncelerin eyleme dönüştüğü, izlendiği ve güçlendirildiği yönetim yeri oluyordu.

Ankara, millî birliğimizin çimentosudur. Ankara yoktan var edilmiştir.

Bugün Ankara Şehrimizin başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü, tüm Ankaralıları ve milletimize kutlu olsun diyorum. (Alkışlar)

Bu bağlamda, gündeme geçmeden önce, üç arkadaşımıza gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 13 Ekim Ankara'nın başkent oluşu konusunda söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Şevket Bülend Yahniçi'ye aittir.

Buyurun Sayın Yahniçi. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

B) GÜNDEMĐİŐI KONUŞMALAR

1. — *Ankara Milletvekili Şevket Bülend Yahnici'nin, Ankara'nın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü minasebetiyle gündemdişi konuşması*

ŞEVKET BÜLEND YAHNICI (Ankara) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün 13 Ekim... Bundan 76 sene önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi, almış olduğu bir kararla, Ankara'yı, daha kurulmamıŐ olan Türkiye Cumhuriyeti muhayyel devletinin başkenti ilan ediyordu. Dikkatlerinizi çekiyorum, devlet yok, devlet kurulmamıŐ; devletin kurtuluş ve kuruluş mücadelesinin yapıldığı bir dönemde, belki de dünyada ilk defa olmak üzere, başkent ilan ediliyordu bu başkent de Ankara oluyordu.

Geçtiğimiz hafta içerisinde, 5 Ekim günköl oturumda almış olduğum sözle, 5 Ekim 1922 tarihinde Atatürk'ün Ankara hemŐerliliđini kabulünün yıldönümü dolayısıyla bazı görüŐlerimizi dile getirmeye ve sizlerle o mutlu günköl paylaŐmaya çalıŐmıŐım. O günden bugüne geçen süre içerisinde, bu hafta içinde, Ankara ve Ankara'yla birlikte, kúltür zenginliği olarak, tarih zenginliği olarak, gelenek olarak, bu işi yaşayan başka illerimiz de dahil olmak üzere, Ahilik Kúltürü Haftasını kutlamaktayız.

Ahilik kúltürü de, Müslüman Türk geleneğinde çok önemli bir yeri olan bir hadisedir. Ahilik kúltürü birçok ilimizi ilgilendiren bir hadise olduğu gibi, bunun, Ankara için ayrı bir Őeref sahifesi vardır. Ahi babası Ahi Evran Hazretleri, Ankara'da, Samanpazarı'ndan Atpazarı'na çıkan yoluŐ üzerindeki Ahi Evran Camii içerisindeki türbesinde yatmaktadır. Ankara, sadece Ahi Evran Hazretlerinin değil, Gülbabaların, Taceddin Sultanların, Karyadı Sultanların, Taptuk Emrelerin, Bacım Sultanların, öğretisi itibariyle, hoŐgörüsüyle gönülleri fethetmiŐ ve tını ulke sınırlarını aŐmıŐ olan Hacı Bayram Veli Hazretlerinin de memleketidir. Bu açıdan, bütün bu gönül erlerini, gönül tezgáhlarını Ankara'ya kurmuŐ olanları, sevgi ve hoŐgörü dergáhlarını kurdukları Ankara'da ikamet eyleyen ve yatmakta olan uluları bir kere daha rahmetle anıyorum.

13 Ekim, demin de söylediğim gibi, 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen cumhuriyetten daha evvel bir baŐkentin ilan edilif tarihidir. Ankara, dünyada örneği olmayan bir Şekilde başkent ilan edilmiş, devletin kuruluş ve kurtuluş mücadelesinin millif merkezi, millif karargáhi olmuştur. Millif mücadele ruhunun, Kuvayı Milliye inancının kalpgáhi görevini sürdürme göreviyle taçlandırılan Ankaramızla ne kadar övünsek azdır diyorum.

Onun için, Mustafa Kemal ve arkadaŐları, Türkiye Cumhuriyeti Devletini kurduktan sonra, bu devletin Anayasasını yazarken, başkent Ankara'yı, deđiŐmez ve değiştirilmesi teklif edilemez başkent olarak teklif ve değç suretiyle, onu, tıpkı İstiklal MarŐımız gibi, tıpkı ayıldızlı bayrağımız gibi, millif mukaddeslerimiz arasında haklı yerine oturtmuŐlardır.

Ankara, bu anlamda, ülkesi ve milletiyle bölünme kabul etmez üniter devletimizin birlik sembolüdür, millif birliğimizin çimentosudur. Atatürk'ün telif eseridir Ankara ve Şimdi, Sovyetlerin yıkılmasından itibaren de, dünyada yeni bir gerçek haline gelen Türk dünyasının gözbebeğidir Ankara.

20 ncı Yüzyılı bitiriyoruz, 21 inci Yüzyıla giriyoruz. 21 inci Yüzyılın ilk çeyreğini -belki bir Őırtıl problemle karşı karşıya- hep birlikte yaŐacađız; ama, Yüce Tanrı'dan diliyorum ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yahnici, lütfen, toparlayın.

ŞEVKET BÜLEND YAHNICI (Devamla) – ...1923'ten 2023'e geleceğimiz ve Türkiye'nin 100 üncü kuruluş yıldönümünü kutlayacağımız günlerde, Ankara'yı, bir Moskova, bir Londra, bir Paris, bir Tokyo, bir New York, bir Washington gibi bir dünya Őehri olarak selamlamayı Cenabı Allah bize ve çocuklarımıza nasip eder inşallah diye dua ediyorum ve o Ankara'yı ayakta alkıŐlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yahniçi.

Gündem dışı ikinci söz, yine Ankara'nın başkent oluşu konusunda söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Zeki Sezer'e aittir.

Buyurun Sayın Zeki Sezer. (DSP sıralarından alkışlar)

2. – *Ankara Milletvekili M. Zeki Sezer'in, Ankara'nın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümü münasebetiyle gündem dışı konuşması*

M. ZEKİ SEZER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, 13 Ekim... Ankaramızın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümünü kutluyoruz. Atatürk'ün, milletimizin varlığına kastedildiği bir dönemde, Ulusal Kurtuluş Savaşını başlatmak üzere Ankara'ya gelip, milli mücadele merkezi olarak burayı seçmesi anlamlı ve tarihe yön veren, gerçekten çok önemli bir adımdır. Atatürk'ün, Kurtuluş Savaşı karargâhını Ankara'da kurması, Türkiye Büyük Millet Meclisini burada toplaması, Ankara ve Ankaralılar için kıvanç kaynağıdır.

Ankara'nın başkent oluşu cumhuriyetten ayrı düşünülemez. Henüz cumhuriyet ilan edilmeden Ankara'nın başkent yapılması çok anlamlıdır, çok önemlidir. Bu, toplumsal, siyasal ve kültürel yönleriyle gerçekten önemli bir girişimdir. Biraz önce Sayın Başkanın da belirttiği gibi, cumhuriyetin temel ilkelerinin oluşturulduğu yerdir başkent Ankara, çağdaş Türk Devletine geçişin merkezidir başkent Ankara.

Şevket Süreyya Aydemir, Ankara'nın başkent olmasını önemli bir olay, manalı bir hadise olarak ifade etmekte, istiklal mücadelesinin gelenek ve hatıralarına karşı, asil bir saygı ve bağlılık nişanesi olarak belirtmektedir.

Bernard Lewis'in belirttiği gibi, meydana gelmekte olan değişiklikleri sembolleştiren ve iyice belirten yeni başkent, Türk anayurdunun kalbindedir.

Ankara'nın başkent oluşu, İç Anadolu'nun da gelişmesini sağlamış, kıraç bozkır, yeşil bozkır olmuştur. Başkent Ankara, azim ve iradenin sembolü, kararlılığın ve zaferin simgesidir.

Ankara yeni devletin başkenti olduğu kadar, bir kültür merkezidir, kültür fıskıran bir merkezdir. Ne yazık ki, son yıllarda, Ankara bu özelliklerinden geriye götürülmeye çalışılmaktadır. Hitit Güneşi yıllarca kentin sembolü olmuştur. Anadolu'da yaşamın 1071'de başladığını sanan zihniyet ise, bu amblemi değiştirmeyi hem de yasalara rağmen değiştirmeyi marifet saymaktadır. Unutulmamalıdır ki, Malazgirt Savaşıyla Anadolu'daki Türk egemenliği kuran Selçuklular, Hititliler, Asurlular, Yunanlılar, Romalılar, Bizanslılar ve daha niceleleri, bu topraklardaki kültür ve sanat birikimini özümstediler; Çin, Hint, Fars ve Arap kaynaklarının da katkısıyla zenginleşen kendi kültürlerini ve sanatlarını Anadolu'nun o engin birikimine karıştırdılar; Anadolu'nun halkıyla da uygarlıklarıyla da kaynaşarak bu toprakların geçmişiyile geleceğini bütünlendirdiler. 1071, Anadolu'nun insan varlığını ve kültürünü bölen bir ayırım çizgisi değil, böyle bir bütünlüğün harcı olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda yaşanan çarpık kentleşme ve bunun yarattığı sosyal sorunlar Ankara'ya yakışmıyor. Atatürk Orman Çiftliğinin durumu yürekler acısındır. Ankara, kültürün olduğu kadar sanayiye de ticaretin de başkenti olmalıdır; ancak, bu gelişme, başkente yakışır titizlikle sağlanmalı, cumhuriyetin estetik dokusu korunmalı; spekülasyon kent istismarı önlenmeli, çepçevre altyapı sorunları süratle çözülmelidir. Ankara, bunlara layıktır. Ankaralı, köylüsüyle, kentlisiyle, her zorluğu aşmaya kararlı ve Atatürk'ün laik, demokratik cumhuriyetinin ve onun başkentinin inancılı sahibidir.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sezer.

Gündem dışı üçüncü söz, yine, Ankara'nın başkent oluşu ve Çukurova'daki üreticilerin sorunları hakkında söz isteyen, Adana Milletvekili Sayın Halit Dağlı'ya aittir.

Buyurun Sayın Dağlı.

3. – *Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurova'daki üreticilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsni Yusuf Gökalp'in cevabı*

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türk çiftçisinin, özellikle de Çukurovalı üreticilerin ekonomik sıkıntılarını dile getirmek için söz aldım; bu vesileyle, bana bu imkânı veren Sayın Başkana teşekkür ediyor, sizleri ve televizyonları başında bizi izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, güzel Ankaramızın başkent oluşunun 76 ncı yıldönümünü kutluyor, tüm Ankaralıları ve milletimizi tebrik ediyorum. Ayrıca “Ankara, ilelebet Türkiye'nin merkezî hilkümeti, başkenti olarak kalacaktır; bundan hiç kimsenin şüphesi yoktur” diyen Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü, bir kez daha, minnetle ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, bu mevsim, Türk çiftçisinin hasat mevsimidir. Hasat, çiftçi için bir sevinçtir, mutluluktur, bir tutku ve bir bayramdır. Çiftçi, bugünü, sabırla ve hasretle bekler; çünkü, bir yıllık emeğinin karşılığını hasatta alır; ev ihtiyaçları, kız ve oğlan evlendirmeleri, okul masrafları, her türlü borç ve harç, hasada bırakılır.

Çukurova'da hasat mevsiminin sonuna geldiği şu günlerde, hasat mevsimi bayram olacağı yerde, çiftçilerimiz için bayram değil, büyük üzüntü ve hatta mateme dönüşmüştür. Şu pamuk üreticisinin haline bakın; söz verilen prim miktarı ve ödeme takvimi hâlâ açıklanmamıştır. Müdahale fiyatı 205 000 lira olarak açıklanırken, serbest piyasayı oluşturacak politikalar üretilmediği için piyasa çökmüş, Çukobirlik'e ortak olmayan üreticiler, pamuklarını, 130 000 ile 160 000 lira arasında, maliyetinin de altında bir fiyatla satarak perişan bir vaziyete düşürülmüşlerdir.

Uyguladığımız yanlış pamuk ve tarım politikaları neticesinde, üreticinin el emeği, alınteri, üreticinin sırtından geçinelerin cebine tatlı kâr olarak girmiştir. Üreticinin Çukobirlikten 12 trilyon alacağı vardır. Ağustos sonu pamuğunu dökmüş, işçisine toplama parasını dahi ödeyememiş, boynu bükük vaziyette para beklemektedir. Ödeyin şu pamukçunun parasını! Ayrıca, söz verdiğiniz primi, 20 sentten aşağı olmamak kaydıyla açıklayın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde, 2 300 000 ton mısır üretilirken, 3 300 000 ton mısır tüketilmektedir. Dolayısıyla, her yıl, 1 000 000 ton mısır açığı bulunmaktadır; 1 000 000 ton açığımız olmasına rağmen üretici mısırını satacak yer bulamıyorsa, bu işte bir gariplik var demektir. Bu çelişkinin bugün için bilinen bir tek nedeni vardır; o da, dış ticaret politikaları ile destekleme alım politikalarının bir türlü akılcı bir çerçeveye oturtulmamasıdır.

Serbest piyasa demek kuralsızlık demek değildir; başıbozukluk demek hiç değildir. Dünyanın en liberal ülkeleri bile tarımını korurken, bizim, kapılarımızı ardına kadar açıp, dünyanın tüm sübvansiyonlu mısırlarına, hem de hasat mevsiminde kendi pazarımızda pay vermemiz akıldışı bir politikadır; düpedüz birilerine rant sağlama politikasıdır. İthal fonlarının yeterince ve zamanında konulmaması neticesi, ülkenin her tarafı ithal mısırla dolmuş, üretici de ürünü satacak yer bulamamıştır. İthal ürünlerinin haksız rekabeti karşısında, iç talep sunu olarak aşağıya çekilmiş, serbest piyasa çökmüş, hükümet de “yüzde 50 peşin ödeme” dediği halde, aradan otuz gün geçmiş olmasına rağmen bir tek kuruş ödemediği için para sıkıntısı çeken üretici, çaresizlik içinde, mısırını, geçen yıl sattığı fiyattan –yani 50 000 ile 52 000 lira arasındaki fiyattan– piyasaya satmaya mecbur bırakılmıştır. Böylece, üretici, kilo başına 16 000 ile 20 000 lira arasında kayba uğramıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dağlı, toparlayın lütfen.

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Mısır hasadı, Çukurova’da, ağustos sonunda başladığı halde, Mısır İthal Fonu 11 Eylül 1999 tarihli kararnameyle yükseltilmiştir. Bu gecikmeyi anlayabilmek mümkün değildir; çünkü, o tarihte, atı alan Üsküdar’ı zaten geçmişti; yani, ülkeye yeterli mısır girmişti. Eğer, Mısır İthal Fonu hasattan üç ay evvel yükseltileseydi, mısır ihtiyacı varsa, ihtiyaç kadar kota verilseydi, diğer taraftan, hükümet de sözünde durup yüzde 50 peşin ödeme yapardı, serbest piyasa sağlıklı çalışacak, üretici de mağdur olmayacaktı.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; böylece, bu yanlış politikaların sonucu, mısır üreticisi mağdur olmuş, sadece Adanalı mısır üreticisinin cebinden 13 trilyon Türk Lirası alınmış ve birilerinin cebine transfer edilmiştir.

Soya ekenler, yine, sayenizde, ektiğine pişman olmuşlardır.

Soğan ve karpuz ekenler ekonomik sıkıntı içerisine girmişler ve çökmüşlerdir; çünkü, soğan ve karpuz tarlada kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dağlı, toparlayın lütfen.

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Narenciye üreticileri, yine, sizin kurbanlarınız arasındadır. Evvelki yıl, limon, 110 000 liraya satılmış, geçen sene 80 000, bu sene 50 000 ile 70 000 lira arasında satılmaktadır; oysa, girdilerin artışı yüzde 100’ü bulmuştur.

Akaryakıtta bir ayda yapılan zam, bir yıllık tarım ürünleri artışını karşılamamaktadır.

Çukurova’da, haziran ayında, buğdayı, 68 000 ile 70 000 lira arasında aldınız. Peşin ödeme için söz verdiniz...

BAŞKAN – Sayın Dağlı, bir toparlasak...

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Aradan üç ay geçti, halen buğday parası ödenmemiştir.

BAŞKAN – Sayın Dağlı, bir toparlayalım lütfen...

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Piyasada buğdayın fiyatı...

BAŞKAN – Malum, buğday mevsimi geçti... Siz toparlayın... Buğdaya geçmeden bitirelim işi.

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Buğday, serbest piyasada 90 000 ile 100 000 lira arasındadır. Sayın Bakan, televizyonlara çıkıp, peşin ödeneceğine söz vermişti; ama, peşin para yok; buğday üreticisi parasını bekliyor. Ya buğdayını verin ya parasını verin!

Değerli milletvekilleri, bu hükümet, uyguladığı yanlış tarım politikaları sonucu, nüfusumuzun yarıya yakınıni teşkil eden Türk çiftçisini üzmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Üzmekle kalmayıp, onu, eşine dostuna, yakınlarına, çocuğuna çocuğuna mahcup etmiş, hem merde hem de namerde muhtaç etmiştir. (DSP sıralarından alkışlar!) Esasen, çiftçimiz, bu hükümetten şikâyetçidir ve öy verdiği de pişmandır. Sabırsızlıkla, sorunlarına sahip çıkacak bir hükümeti beklemektedir. Biz, Doğru Yol Partisi olarak... (DSP sıralarından “hâlâ konuşuyor” sesleri)

BAŞKAN-Kestim efendim...

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla)-... çiftçinin sorunlarını, her zaman olduğu gibi... (DSP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Kendi kendine konuşuyor...

Sayın Dağlı, bitirin artık...

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla)-Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN-Sayın Dağlı, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı konuşmaya Sayın Bakan cevap verecektir.

Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas)-Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adana Milletvekili Sayın Halit Dağlı'nın, genelde çiftçilerimizin ve özellikle de Çukurova bölgesi çiftçilerimizin bazı sıkıntılarını dile getiren konuşmasından dolayı, çiftçilerimiz adına ve Bakanlığımız adına kendisine teşekkür ediyorum.

Tabii ki, Sayın Dağlı'nın söylediklerinde doğru, haklı, geçerli yönler vardır; ancak, müsaadenizle Yüksek Heyetinize şu bilgileri sunmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, siz de son birkaç haftadır, hem değerli milletvekillerimizin sorularıyla hem de benim cevaplarımla, hakikaten Türk çiftçisinin sıkıntıları konusunda 57 nci cumhuriyet hükümetinin ve bunun içerisinde de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olarak sergilediğimiz gayretlerin ve oluşturduğumuz projelerin şahidi oldunuz. Ben tekrar bu projeleri burada sıralamayı bugün için belki biraz fazlalık diye düşünüyorum; ancak, özellikle Çukurova bölgesiyle ilgili şu bilgileri arz edeceğim.

Bildiğiniz gibi 1999-2000 dönemi hububat ürünü destekleme alımı ve satımı hakkındaki kararname 1.7.1999 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Ülkemizde ve özellikle Çukurova bölgesinde hububat hasadı bu tarihten daha önce başlamıştır. Biz, kararnamenin yayım tarihinden daha önce hasadın ve alımların başlama mecburiyeti nedeniyle, kararname yayımlanmaya kadar üreticilerimizin mağdur edilmemesini teminen, henüz hasat başlamadan Bakanlığımız tarafından yayımlanan bir genelgeyle ileride açıklanacak şartların kabulü kaydıyla taahhütname karşılığı ürün alımlarına imkân sağladık. Böylelikle, çiftçimizin ürettiği tahulların değer fiyatıyla hem Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından alınması sağlanmış oldu ve hem de tüccarın piyasaya girmesi sağlandı. Böylece, ürününü hasat eden çiftçilerimiz, depo arayışından ve gelecek kaygısından kurtarılmış oldu.

Hububat fiyatları konusunu, müsaadenizle, burada bir daha arz edeyim. 1999 yılı içerisinde maliyetler, enflasyon, borsa ve dünya fiyatları esas alınarak, 1998 yılında kilogramına 53 000 lira verilen orta kalitedeki ekmeklik buğdayın fiyatı yüzde 51'lik bir artışla, 80 000 Türk Lirası olarak açıklanmıştır. Bunu birkaç kere Yüce Heyetinize arz ettim; ancak, tekrar belirtiyim. Biz, 80 000 lira olarak açıkladığımızda bunun ton karşılığı 193 dolardı; ama dünya fiyatları 110 dolardı. Burada, 57 nci cumhuriyet hükümeti ve dolayısıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığımız, çiftçilerimizin kullandığı girdilerin fiyatlarının yüksekliğini, tarımda teknolojiyi gerektiği şekilde uygulamadığımızı dikkate almış ve tarla maliyetleri üzerinden çiftçimizi tatmin edecek bir fiyat vermişti.

Görüyorum ki, değerli milletvekillerimizin itirazları genelde fiyata değil; fiyattan daha ziyade, sorularını paraların ödenmesi konusunda yöneltiyorlar. Türkiye genelinde aldığımız toplam hububat miktarı, bütçe imkânları ve Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin belirlediği 3,6 milyon tonun üzerine çıkmış, Bakanlık kendi imkânlarını, gayretlerini seferber etmiş ve 5,6 milyon ton tahıl (buğday, arpa) almıştır -ki, bunun içerisinde mısır hariçtir, mısır alımlarına devam ediyoruz- ve bu-

nun karşılığında da, yine, Sayın Dağlı'nın belirttiği gibi -mısır hariç- çiftçilerimize 370 trilyon liralık bir ödemenin yapılması gerekli. Burada Sayın Dağlı'ya ve Yüce Heyetinize şu rakamı arz etmek istiyorum; çünkü, bazen yanlış bilgiler alınmış olabiliyor: Çünkü tarih itibariyle, bu 370 trilyon liranın 271,5 trilyon lirası çiftçilerimize ödenmiştir. Şimdi "parası ödenmedi" deniliyor veya böyle bilgilendiriliyor; tekrar ediyorum, 271,5 trilyon lirasını ödedik, geriye 99 trilyon lira borcumuz kaldı.

Çukurova Bölgesine bakıldığında: Çukurova Bölgesinden toplam 371 ton buğday, arpa ve mısır alınmasına karşılık, üreticiye 25 trilyon lira borçlandık. Bu 25 trilyon liranın, çünkü tarih itibariyle, 12.10.1999 tarihi itibariyle, 17,5 trilyon lirası ödenmiş bulunuyor.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Ama, siz "peşin" dememiş miydiniz Sayın Bakanım?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Sayın Milletvekili, onu da söyleyeyim.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – En geç, 1 ay içinde ödenecek dememiş miydiniz?

BAŞKAN – Efendim yerinizden müdahale etmeyin, Sayın Bakan cevaplayacak.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Şimdi, çünkü tarih itibariyle 17,5 trilyonu dediğim zaman, bu, günlerin birikimidir. Tabii, biz ödemeye, aylar önce de başladık; ben, size güntünlü de söyleyeceğim; Çukurova'da ne zaman ödemeye başladığımızı, arzu ederseniz, hangi tarihte ne kadar ödediğimizi de çıkarırım.

Peşin ödeme konusunda, kabul ediyorum, biz, birkaç gün geciktik. (DYP sıralarından gültüşmeler) Buna biz "birkaç gün" deriz, siz de muhalefet olarak "birkaç hafta" dersiniz.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Ayı, birkaç gün ettiniz.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Ama, benim ne zaman ödediğim tarihleri mevcuttur.

Değerli arkadaşlarım, ben, peşin ödeme konusunu Yüce Heyetinize ve televizyonları başında bizi takip eden değerli yurttaşlarımıza, vatandaşlarımıza bir daha açıklamak istiyorum.

Peşin ödemeyi, evet, söyledim, dedim ki: Bu aldığımız ürünlerin yarısı peşin ödensin, yarısı da 45 gün içerisinde ödensin...

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – "1 ay" dediniz; "1 ayda tamamı ödenecek" dediniz.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Yok, "45 gün" dedim. Televizyonda söylediğim cümleleri aynen tekrar ediyorum; "Toprak Mahsulleri Ofisine teslim edilen ürün fiyatlarının yarısı peşin ödenecektir, yarısı da 45 gün içerisinde ödenecektir" dedim. Bir gazeteci bana "Sayın Bakan, peşinden kastınız nedir?" diye sorduğunda, şu cümleyi söyledim... Siz de ticaretin içindesiniz veya içinde değilsek, ticaretten geliyoruz, ticaretten gelen arkadaşlarımız var; ben üniversiteden geliyorum, ama... Ticarete, benim "peşinden" anladığım şu: Peşinde, 30 gündür; alışverişte, 30 gündür ve biz...

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Bir ay geçtiği zaman devlet faiz almıyor mu Sayın Bakan?

BAŞKAN – Efendim, yerinizden müdahale etmeyin, Sayın Bakan izah ediyor; 45 günün ne olduğunu, müsaade edin, anlayalım.

Buyurun Sayın Bakan, devam edin.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Ben, televizyonda söylediğimi size naklediyorum; 30 gün dedim ve bu ürünlerin peşin fiyatları ödendi ve 45 gün taksit ödtüyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Dağlı, yalnız, siz de benim yerimde olsaydınız... Tekrar ediyorum; yurt dışından kredi alarak ödülüyoruz. Bu bize yılların getirdiği bir bütçe; bunda ne 54 üncü hükümeti ne 55 inci hükümeti ne 56 ncı hükümeti veya ne de 52 nci, 51 inci hükümeti, hiç kimseyi suçlamıyorum veya kimseye bir hata bulmuyorum; ama, bize teslim edilen bütçe bu idi. Ben, 29 Mayıs'ta göreve geldiğimde, Toprak Mahsulleri Ofisinin biriken bir borcu vardı, bir bütçe imkânları vardı Sayın Dağlı ve bizim, yurt dışından kredi alarak ödememiz gerekli.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Başbakan'a sormanız lazım onu.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Yok... Başbakanla biz anlaşıyoruz, hiçbir problemimiz yok; Sayın Başbakan da, ben de aynı gayreti gösteriyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu, Anavatan Partisi Grubu, DSP Grubu olarak "çiftçilerimizi ezdirmeyeceğiz ve kalkınmayı kırsaldan başlatacağız" dedik. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Bu, koalisyonu oluşturan üç partinin de ortak görüşüdür. Bakınız, 160 trilyon liraya...

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Çiftçi kalmadı ki...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Müsaade eder-seniz, bitireyim.

Bunu, bu Yüce Mecliste birkaç kere söyledim; 160 trilyon liraya 470 trilyon lira istendiğinde, bu koalisyonu oluşturan üç partinin de sayın bakanları, 160 trilyon liraya 470 trilyon lira vermeyi kabul etmedi, bu yüzden birkaç gün geciktik; ama, bunu da bizim çiftçilerimiz anlayışla karşılıyorlar.

Efendim, Çukurova'daki İskenderun Bölge Müdürlüğümüzde, açtığımız alım yerlerinde -ben, burada, sıralamak istiyorum- çiftçiyi mağdur etmemek için, 1999 yılı alım kampanyasında 6 şube, 14 ajans, 7 geçici alım merkezi olmak üzere, toplam 27 noktada ürün aldık; bu, tabii, çok büyük bir yük getiriyor. Şunu da söylüyorum: Toprak Mahsulleri Ofisi gibi KİT'lerin içerisinde bulunduğu durumlar sizlerin de malumunuz. Bunları -bu kurumları- içerisinde bulunduğu durumdan kurtarıp, inşallah, 2000 yılında düzülğe çıkaracağız.

Mısır alımlarında sorun olmaması için, Toprak Mahsulleri Ofisinin Çukurova yöresinde sahip olduğu 34 adet kurutucuyu devreye soktuk. Teknisyen imkânımız sınırlıdır. Dikkat ederseniz, devlete son yıllarda teknisyen alınmıyor, mühendis alınmıyor, tekniker alınmıyor. Bu 34 adet kurutucu için, diğer bölgelerdeki çalışanlarımızı -o bölgeye kaydırırken, çoğu zaman malum zorluklarla karşılaşarak- o bölgeye kaydırdık. Bu 34 adet kurutucuya ilaveten, yine kendi imkânlarımızla özel sektöre ait 15 adet kurutucuyu devreye soktuk. Bugün, orada, sırf İskenderun'da, 125 bin ton depo kapasitesi yarattık. Böylelikle, mısır üreticisinin mısırını Toprak Mahsulleri Ofisine tesliminde bir sıkıntı yaşanmayacak.

Yine, mısır üreticisine de, aldığımız mısırın karşılığı ücretin, aynı kararname kapsamında olduğu için, yarısını peşin, yarısını 45 gün içerisinde vereceğiz. Ancak, şu anda, Toprak Mahsulleri Ofisi olarak, Türkiye genelinde toplam 99 trilyon lira borcumuz var. Bu önümüzdeki hafta 20 trilyon lira çıkarıyoruz. Bu haftaları da takiben 20'şer trilyon lira çıkarıyoruz. İşte, buna ilaveten, yine borçlarımızı ödemeye devam edeceğiz.

Cuma günü, Bakanlar Kurulumuz, 1992'den bu tarafa hiçbir hükümet tarafından çıkarılmayan mahsup kararnamesini, yaşadığımız bu felakete rağmen -onu, hiçbir zaman kendimize bir mazeret kabul etmiyoruz- çıkarmıştır. Bütçenin bu kadar sıkıntılı halinde mahsup kararnamesini çıkardık. Mahsup kararnamesiyle, çiftçilerimizin, Toprak Mahsulleri Ofisinden alacakları, tarım satış kooperatifleri birliklerinden alacakları -Çukobirlik gibi, işte soya fasulyesinin bir kısmı oradan alınıyor, Trakya Birlik gibi, Antbirlik gibi, Güneydoğu Anadolu Birlik gibi birliklerden- Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarına mahsup ediliyor. Böylelikle ne yapıyoruz? Bu mahsup kararnamesi, 2000 yılının Mayıs ayının sonuna kadar bir süreyi kapsamaktadır.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Satıştan itibaren alınıyor mu? Mayıs'ta satmış, şu ana kadar almamış, o zamana kadar bir şeyi birikmiş. Faizi mahsup ediyor musunuz?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Tabii...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Durduruyorsunuz...

BAŞKAN – Efendim, karşılıklı konuşmayın; böyle bir usulümüz yok.

Sayın Bakanım, karşılıklı konuşmayın lütfen.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Değerli milletvekilleri; mahsup kararname ile çiftçimizin faiz ödemesi durdurulmuştur. Çiftçimiz, hem de yeni kredi alacağı için, alacağı borçlarına sayıldığı için, gübre alamıyordu, mazot alamıyordu, ilaç alamıyordu; bunları da alabilecekler ve tekrar ediyoruz: Bu mahsup kararname, bütçemizin bu kadar sıkıntılı bir anında, 57 nci cumhuriyet hükümetinin çiftçiye verdiği değeri, köylüye verdiği değeri göstermektedir ve söylediğimiz cümlelerin de gereği olarak, kalkınmayı kırsaldan başlatacağımız felsefesinin de doğrultusunda, bu mahsup kararname çıkarılmıştır; ama, bu mahsup kararname, 54 üncü hükümet zamanında da, 53 üncü hükümet zamanında da, 55 inci hükümet zamanında da -o günlük imkânlarla diye ben, artık, bunu açıklıyorum- çıkarılamamıştı. Bu, 57 inci cumhuriyet hükümetinin, çiftçiye, bunun içerisinde Çukurova'daki üreticiye de verdiği bir değer göstermektedir.

Sayın Başkan, mahsup kararname konusunda detaylı açıklamayı ziraat odalarımıza, değerli milletvekillerimize gönderdim. Ziraat Bankalarına ulaştı ve yine de, değerli tüccarlarımız, milletvekillerimiz arzu ettikleri takdirde, -ki, bilgilenmeleri için- bunun da bir fotokopisini kendilerine takdim edeceğim.

Sayın Dağlı, değiştiği şu konularda haklılar; o hususta da bilgi arz edeyim: Evet, doğru; bugün, Türkiye'de, bazı ürünlerde stoka üretim yapıyor, bazı ürünlerde ise, ihtiyacımız var. İşte, bu kürsüden birkaç kere söyledim, bugün ihraç edebileceğimizden çok daha fazla tütün üretiyoruz, fındık üretiyoruz, şekerpancar üretiyoruz.

Biz göreve geldikten hemen sonra, ürün planlaması, bir ürün deseni nasıl oluştururuz, bunun çalışmalarına başladık. Genelde sekiz ürün seçtik; bunlar: Buğday, mısır, ayçiçeği, soya fasulyesi, kolza, tütün, fındık. Şimdi, bunlardan fındığın dikim alanlarının bir kısmını sökerek azaltmaya gidelim, tütünün ekimini azaltmaya gidelim, buğdayda belirli bir azaltmaya gidelim, özellikle, mısır üretimini artıralım, ayçiçeği üretimini artıralım, soya fasulyesi üretimini artıralım; ancak, bunları da yaparken tütün ekinin veya fındık yetiştirenin, tütün ve fındık üretiminden dolayı aldığı yüksek gelirin karşısında belirli bir sene telafi edici olarak ödeyelim ve ürettiğimiz ürünlerin, ayçiçeği ve mısırın da fiyatının serbest piyasada oluşmasını sağlayalım ve aradaki, serbest piyasada oluşan fiyat ile çiftçinin eline geçmesi gerekli fiyatı da prim desteği olarak ödeyelim diye bu projeleri geliştirdik. Bunlar Bakanlar Kurulumuzda birkaç kere tartışıldı ve bu fiyatların birbirlerine göre oranlarının da belirli bir ölçüde çiftçinin bir yıl önceden bilmesi gereğinden de hareket ederek ekim ayı içerisinde bu çalışmayı sonuçlandıracağız ki, o zaman haklı olarak sizin söylediğiniz gibi, soya, karpuz, karpuz tarlada kalmamış.

BAŞKAN – Sayın Bakan, sürenizin bitmesine 1 dakika var; toparlarsanız memnun olurum efendim.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – Bir de kavunun, karpuzun tarlada kalmasının en önemli nedenlerinden birisi, tabii plansız üretim ve sınır ticaretidir. Sınır ticareti Türk tarımının başına büyük problemler açmıştır. Sınır ticareti, buradaki tüm değerli milletvekilleri biliyor, o illerin ihtiyacı kadar olan ürün ithalidir; ama, sınırdan giren karpuz Ankara'da satılıyor, sınırdan giren karpuz Tekirdağ'da satılıyor. Sınır ticareti konusunda da 57 nci cumhuriyet hükümeti çalışmalarına başlamıştır.

Diğer bir husus, sınırdan, sınır ticareti haricinde giren kaçak girişlerdir; yonca tohumu dahi sınırdan kaçak giriyor, kavun karpuz dahi kaçak giriyor. Bunların da tedbiri alınacak ve ürün desene muhakkak surette gideceğiz.

Çukurova bölgesinde, özellikle Çukurova bölgesi yetiştiricilerimizi direkt ilgilendirdiği için, narenciye... Narenciyede çok şükür iyi bir üretimimiz var, kendi ihtiyacımızdan fazla. Buna bir ihracat teşviki vermemiz gerekli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen toparlayın.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Devamla) – İki cümleyle toparlayacağım.

Verebileceğimiz ihracat teşviki Dünya Ticaret Örgütü karşısında attığımız imzaların en üst seviyesini vermeye çalışıyoruz. Yine, dönüp “bütçe imkânı” diyorum. Hazineye para olacak ki, ihracat teşviki verebilelim. Ancak, sizler de biliyorsunuz, limonun tonuna 100 dolar, mandalinaların tonuna 80 dolar, greyfurtun tonuna 60 dolar verebildik.

Geç kalması konusuna gelince; benim, bu ihracat teşvikinin verilmesi konusunda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olarak yazdığım yazının tarihi sizin belirttiğiniz tarihten çok daha öncedir; ağustosun içerisinde yazılmıştır. İşte, burada tarımın bütünlüğüne tekrar gündeme geliyor; tarımın bir bütün olarak ele alınması gerekli. Buna dikkatinizi çekmek istiyorum.

Tabii, Sayın Dağlı'nın sorduğu sorular arasında pamuk vardı. Şimdi, pamuk konusunda müsaade ederseniz ben hiçbir şey söylemeyeyim. Tarım ve Köyişleri Bakanım; tarım o kadar dağılmış ki, pamuk konusunda bir şey söyleyemiyorum; ama, hükümet olarak söylüyorum: Tarım konusunda, pamuğa teşvik primini vereceğiz, yakında çıkacak; ama, bu, sizin söylediğiniz miktara da yakın olacaktır. Belki, sizin söylediğiniz miktardan daha da tatmin edici olacaktır.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, Sayın Bakan az önce -kamuoyunda yanlış anlaşılmasın için söylüyorum- sözlerinde “bir ay vadeli mal alımı, peşin alım sayılır” dedi. Şimdi, kamuoyunda böyle bir kural yok...

BAŞKAN - Sayın Bakan, piyasa ekonomisine göre, böyle kabul etmiş.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Bakın, günlük faizlerin uygulandığı bir süreçte, bir aylık vade peşin sayılmaz. Eğer, kamuoyu, bunu dikkate alırsa, gider adamın malını yükler...

BAŞKAN - Affedersiniz, siz de bakanlık yaptınız, şartları biliyorsunuz; ama, gene de...

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Ama, kamuoyu, Sayın Bakanı ciddi olarak dinliyor. Bir aylık vade nedeniyle, adam, yarın malı yükler götürür, ne yapacaksınız?

BAŞKAN - Efendim, size söz vermedim, siz düzeltiniz, teşekkür ederim; siz de bakanlık yaptınız yani, üstelik de Sanayi Bakanlığı yaptınız; buyurun efendim.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Zabıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN - Başbakanlığın, Anayasamızın 82 nci maddesine göre verilmiş bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz'ün Japonya ve Hong Kong'a yaptığı ziyarete Elazığ Milletvekili Mustafa Gül'ün iştirak etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/360)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ulaştırma Bakanı Prof. Dr. Enis Öküstü'nün, Japon Denizası İşbirliği Fonu (OECE) tarafından sağlanan 12 464 000 000 Japon Yeni tutarındaki kredi ve İstanbul Boğazi Tüpeçit Projesi (Marmaray Projesi) ile ilgili olarak temas ve incelemelerde bulunmak üzere 15-22 Eylül 1999 tarihleri arasında Japonya ve Hong Kong'a yaptığı resmi ziyarete, Elazığ Milletvekili Mustafa Gül'ün iştirak etmesi uygun görülmüş ve bu konudaki Bakanlar Kurulu kararının sureti ilişikte gönderilmiştir.

Anayasamızın 82 nci maddesine göre gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmiştir.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmına geçiyoruz.

V. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI

1. – İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82) (2)

BAŞKAN – 1 inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesinin görtüülmesine başlayacağız.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Sayın Yumakoğulları söz istiyor mu?.. Yok.

Soru, yazılı soruya çevrilmiştir.

2. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun İlindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87) (2)

BAŞKAN – 2 nci sırada, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun İlindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi.

Soruyu cevaplandırarak sayın bakan?.. Yok.

Sayın Uzunkaya söz istiyor mu? Yok.

Soru, yazılı soruya çevrilmiştir.

3. – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/93) (2)

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi.

Sayın Bakan? Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sağlık Bakanı Sayın Osman Durmuş tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delalet etmenizi saygılarımla arz ederim.

Mustafa Niyazi Yanmaz
Şanlıurfa

Genelde Türkiye'de bu yıl sıcaklar mevsim normallerinin çok üstünde seyretmektedir. Şanlıurfa İlimizde sıcaklık zaman zaman 40 dereceye kadar çıkmaktadır. Sağlık problemlerinin çok görüldüğü Şanlıurfa'da, bilhassa bugünlerde, sıcakların aşırı artması sonucunda hastalıklarda da kaygı verici boyutta bir artış gözlenmektedir.

Akut bağırsak enfeksiyonları, sıtma, şark çıbanı, çocuk felci, trahom, verem, tifo, brusella gibi hastalıklar yaygındır.

Soru: Ciddi boyutta olan bu hastalıkların önlenmesi için bütün il genelinde sağlık taramasının yapılması hususunda bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekileri; bütün Türkiyemizde olduğu gibi, Şanlıurfa İlimizde de, yaz aylarında, su ve besinlerle bulaşan hastalıklarda ve ishal vakalarında bir artış görülmekte olduğu bir gerçektir.

Bu hastalıkların genel özelliklerine baktığımızda, kötü sosyoekonomik şartların, altyapı yeterliliklerinin göstergesi oldukları görülmektedir. Bu hastalıkların görülmesinde en büyük sebeplerden birisi, halkın ihtiyacının karşılanması amacıyla tüketime verilen suların yeterli ve sağlıklı olmamasıdır. Halkın sağlığının korunması açısından, tüketime verilen suların, her safhada ve her türlü kirlenmelere karşı kaynağında korunması, temin edilen suyun arıtımı, dezenfeksiyonu, isalesi ile dağıtımında kirlenmenin önlenmesi, sağlıklı malzeme kullanılması, tesis ve şebekelerin bakımının ve onarımının zamanında ve tekniğine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

Görüldüğü gibi, bu çalışmaların birçoğunun, başta belediyeler olmak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülmesi gerekmektedir. Sağlık Bakanlığı olarak, su ve besinlerin düzenli aralıklarla kontrol edilmesi ve hastalık çıkmadan evvel alınacak tedbirler ve hastalık çıktıktan sonra hastaların tedavi edilmesi, halka bu konularda sağlık eğitimi verilmesi gibi görevleri yürütmekteyiz.

Şanlıurfa'da da, İl Sağlık Müdürlüğü ve sağlık grup başkanlıkları, halk sağlığı laboratuvarları ve sağlık ocakları gibi bağlı birimler marifetiyle, bu çalışmalar sürekli olarak yürütülmektedir.

İshalli hastalıkların kontrolü programı çerçevesinde, bütün devlet hastaneleri, sağlık ocakları ve ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezleri birimleri tarafından, bu hastalıkların önlenmesine ve tedavisine yönelik, İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı bulaşıcı hastalıklar ve çevre sağlığı şubeleriyle işbirliği içinde çalışmalar devam etmektedir; ancak, bu hastalıkların, yalnızca Sağlık Bakanlığının teşkilatının çabalarıyla önlenmesi oldukça güçtür; bütün kamu sektörünün ortak çalışmasını gerektirmektedirler; çünkü, enfeksiyon zincirinin kırılmasında, en müessir ve kalıcı yaklaşım, bulaşma yollarının kesilmesi; yani, olumsuz çevre şartlarının kaldırılmasıdır.

Saygılarımla arz ederim efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Soru cevaplandırılmıştır.

4. – *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94) (1)*

BAŞKAN – 4 üncü sırada, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Sayın Çelik?.. Yok.

Yazılıya çevrilmiştir efendim.

5. - *Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98) (1)*

BAŞKAN - 5 inci sırada, Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Sayın Derin?.. Yok.

Yazılıya çevrilmiştir efendim.

6. - *Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van-Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103) (1)*

BAŞKAN - 6 nci sırada, Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Sayın Çelik?.. Yok.

Yazılıya çevrilmiştir efendim.

7. - *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/105) (1)*

BAŞKAN - 7 nci sırada, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi..

Soruyu cevaplandırarak olan Sayın Bakan?.. Yok.

Sayın Uzunkaya söz istiyor mu? İstemiyor.

Yazılıya çevrilmiştir efendim.

8. - *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe muhribine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/111) (1)*

BAŞKAN - 8 inci sırada, Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi...

Sayın Başbakan?.. Yok.

Sayın Uzunkaya?.. Söz istemiyor.

Yazılıya çevrilmiştir efendim.

9. - *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa 2. Organize Sanayi Bölgesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/113)*

BAŞKAN - 9 uncu sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa 2 nci Organize Sanayi Bölgesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

10. - *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yapımı tamamlanan hipodromun ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından Bakanından sözlü soru önergesi (6/114)*

BAŞKAN – 10 uncu sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yapımı tamamlanan hipodromun ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yoklar.

Ertelenmiştir.

11. – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa Devlet Hastanesi için ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/115)

BAŞKAN – 11 inci sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa Devlet Hastanesi için ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?..

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Yazılı cevap vereceğim efendim.

BAŞKAN – Peki efendim.

12. – Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa-Suruç-Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için ayrılan ödeneye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Safder Gaydalı'nın cevabı (6/116)

BAŞKAN – 12 nci sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa, Suruç, Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için ayrılan ödeneye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?..

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Ben cevaplandıracağım efendim.

BAŞKAN – Soruyu, Devlet Bakanı Sayın Edip Safder Gaydalı cevaplandıracak.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunu delaletlerinize arz ederim.

Mehmet Yalçinkaya
Şanlıurfa

Şanlıurfa İlimizin güneydoğu illerimiz içerisinde geniş arazi yapısına sahip olduğu ve büyük oranda kuraklık çektiği malumlarımızdır. Bölgemizdeki arazilerin, verimli halde, tarım alanı olarak işlenmesi, ülkemiz ve ilimiz ekonomisine katkı sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle, sorularım;

1- Şanlıurfa-Suruç-Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için 1999 yılı yatırım programında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

2- Eğer ödenek ayrılmışsa, bu ödenekle, kaç yılda bu yatırımları tamamlamayı düşünüyorsunuz?

3- Adı geçen ovalarımızın sulama yatırımlarının işlemlerini yap-işlet-devret modeliyle yaptırmaı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mehmet Yalçinkaya'nın sözlü sorusuna cevap vermek üzere söz almış bulunuyorum; Üçüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Şanlıurfa, Suruç - Bozova, Viranşehir ve Ceylanpınar ovalarına ait projelerin isimleri, ödenek miktarları, başlama ve bitiş tarihlerini aşağıda sunacağım.

GAP (Aşağı Fırat 2 inci Merhale Projesi) :

Mardin-Ceylanpınar Sulaması birinci kısım için ayrılan ödenek 5 400 000 000 lira; başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

Mardin-Ceylanpınar sulaması ikinci kısım; ayrılan ödenek 1 milyar lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

Mardin-Ceylanpınar sulaması üçüncü kısım; ayrılan ödenek 1 milyar lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

Viranşehir pompaj sulaması birinci kısım; ayrılan ödeneği 1 milyar lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

Viranşehir pompaj sulaması ikinci kısım; ayrılan ödeneği 1 milyar lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

GAP (Yaylak Sulaması Projesi)

Yaylak Ovası sulaması; ayrılan ödeneği 9 milyar 500 milyon lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2002 yılıdır.

GAP (Şanlıurfa-Bozova Sulaması)

Şanlıurfa-Bozova pompaj sulaması birinci kısım; ayrılan ödeneği 750 milyon lira, başlangıç tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

Şanlıurfa-Bozova pompaj sulaması ikinci kısım; ayrılan ödeneği 100 milyon lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

Şanlıurfa-Bozova pompaj sulaması üçüncü kısım; ayrılan ödeneği 100 milyon lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2003 yılıdır.

GAP (Suruç Ovası Pompaj Sulaması)

Suruç Ovası pompaj sulaması P1 pompa istasyonu ve iletim kanalı; ayrılan ödeneği 950 milyon lira, başlama tarihi 1999, bitiş tarihi 2004 yılıdır.

Söz konusu işlere ait ödenek miktarları, işlerin başlama ve bitiş tarihleri verilmiştir. Ödenek miktarları kısıtlı olup, söz konusu işlerin dış kredi temini suretiyle hedeflenen tarihlerde tamamlanması planlanmaktadır.

GAP'ın en geç 2010 yılına kadar tamamlanması, Bakanlar Kurulunca 4.6.1998 tarih ve 98/11231 sayılıla kararlaştırılmış ve ilgili kuruluşlardan GAP ile ilgili tüm çalışmalarını 2010 yılı hedefine göre düzenlemeleri istenilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, bu amaca yönelik olarak 2010 yılına kadar finans ihtiyacını hazırlamış ve 1999 yılı için 393,17 trilyon lira, 2000 yılı için 410,68 trilyon lira, 2001 yılı için 387,10 trilyon lira, 2002 yılı için 320 trilyon lira, 2003 yılı için 318,70 trilyon lira, 2004 yılı için 313,32 trilyon lira, 2005 yılı için 327,43 trilyon lira, 2006 yılı için 212 trilyon lira, 2007 yılı için 198,50 trilyon lira, 2008 yılı için 186 trilyon lira, 2009 yılı için 151,50 trilyon lira, 2010 yılı için 99 trilyon lira gerekmektedir.

Hedeflere ulaşılabilmesi için, millî bütçe yanı sıra, ilave finansman kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yaylak Ovası sulaması (18 322 hektar) ve Bozova pompaj sulaması birinci kısım inşaatı (8 000 hektar) dış kredi temin etmek suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Soruda adı geçen ovalarda, yukarıda bahsedilen Yaylak Ovası ve Bozova pompaj sulaması birinci kısım için dış kredili ihale müzakereleri devam etmektedir.

Millî bütçe yetersizlikleri ve GAP projelerine Dünya Bankası ve Avrupa Konseyi Kalkınma Fonu gibi kuruluşlardan da kredi temin edilmesinin mümkün olmaması nedeniyle, diğer projelerin de, uluslararası kredi sağlamak suretiyle gerçekleştirilmesi düşünülmektedir.

Soru 3'te "adı geçen ovalarımızın sulama yatırımları işlemlerini yap-işlet-devret modeliyle yaptırmayı düşünüyor musunuz" denilmektedir. Sulama yatırımlarında, gerek GAP'ta gerekse ülke genelinde yap-işlet-devret modeli uygulanmaktadır. Yap-işlet-devret modeli -üretim karşılığında belirli bir kâr garanti edilebildiğinden- ancak enerji projelerinin finansmanında kullanılmaktadır. Birecik Barajı ve HES, bu modelle yapılmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

13 . - *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa-Akçakale karayolu için ayrılan ödeneye ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından sözlü soru önergesi (6/117)*

BAŞKAN - 13 üncü sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa - Akçakale karayolu için ayrılan ödeneye ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

14 . - *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerin faiz borçlarının ertelenmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/118)*

BAŞKAN - 14 üncü sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerin faiz borçlarının ertelenmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

15 . - *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/120)*

BAŞKAN - 15 inci sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa İlinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi..

Sayın Başbakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

16 . - *Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/121)*

BAŞKAN - 16 ncı sırada, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

17 . - *Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/122)*

BAŞKAN – 17 nci sırada, Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

18. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya Bölge, Üniversite ve Numune hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (6/123)

BAŞKAN – 18 inci sırada, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya Bölge, Üniversite ve Numune hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Osman Durmuş tarafından sözlü olarak cevaplandırılması hususunu saygılarımla arz ederim.

29.7.1999

Veysel Candan

Konya

Konya'da bölge hastanesi ve kampus alanında, üniversite hastanesinin yapımı çok yavaş devam etmektedir. Bu iki hastaneyle ilgili çalışmalar ne durumdadır? Ayrıca, Konya'da büyük bir sağlık açığını karşılayan Numune Hastanesinin modernleştirilmesiyle ilgili Bakanlığımızca yapılan bir çalışma var mıdır?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Konya Numune Hastanesinin modernizasyonu maksadıyla, Konya Valiliğinin 16.3.1999 tarihli yazısında, Bakanlığımızdan, makine-teçhizat amaçlı ve çamaşırhane yenilenmesiyle ilgili 31 665 000 000 lira keşif bedeliyle ödenek talebinde bulunulmuştur. Konu, bütçe imkânları çerçevesinde değerlendirilmek üzere planlamaya alınmış; fakat, henüz ödenek tahsis edilememiştir. Vilayetin ödenek talebi, imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılacaktır. Ayrıca, adı geçen hastanenin, döner sermaye imkânıyla, yaklaşık 650 milyar TL tutarında manyetik rezonans cihazı alımı çalışmalarını devam etmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; diğer taraftan, 1999 yılı yatırım programında 931000780 proje numarasıyla yer alan 250 yataklı Konya devlet hastanesi inşaatı işi 24.12.1993 tarihinde ihale edilmiş olup, fiziki gerçekleşmesi yüzde 18 seviyesindedir. Bu hastanenin yılı ödeneği olan 57 milyar liralık ödenek, inşaatın yapımını yürütmekte olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bütçesine aktarılmıştır. Bahse konu yatırımın 2 173 000 000 liralık eködeneye ihtiyacı olduğu belirtilmiş olup, bütçe imkânları dahilinde karşılanmasına çalışılacaktır. Konya devlet hastanesi inşaatı işi, 2000 yılında bitirilmesi planlanan yatırımlarımız içinde yer almaktadır.

Yüce Meclisin değerli üyeleri, üniversite hastanesiyle alakalı olarak Bakanlığımızda herhangi bir bilgi mevcut olmayıp, bu konudaki bilgilerin adı geçen üniversiteden ve gerekirse Yüksek Öğretim Kurulundan temin edilmesinin daha uygun olacağını ifade ediyor ve çalışmalarımızın başarıya ulaşması için desteğinizi esirgemeyeceğinize olan inancımınla sözlerimi bitiriyorum.

Yüce Meclisi en derin saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

19. – *Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ve çevresinin yeşil kuşak projesine alınmasına ve bölgesel tarım teşviklerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/124)*

BAŞKAN – 19 uncu sırada, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ve çevresinin yeşil kuşak projesine alınmasına ve bölgesel tarım teşviklerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan, cevap verecek misiniz?..

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI HÜSNÜ YUSUF GÖKALP (Sivas) – Yazılı olarak cevaplandıracağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, yazılı veriyorlar Sayın Bakan.

20. – *Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya doğalgaz ve KOP projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/125)*

BAŞKAN – 20 nci sırada, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya doğalgaz ve KOP projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

21. – *Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin A tipi sivil havaalanı ihtiyacına ve Konya-Ankara arası hızlı tren projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/126)*

BAŞKAN – 21 inci sırada, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinin A tipi sivil havaalanı ihtiyacına ve Konya-Ankara arası hızlı tren projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

22. – *Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinde mahallî bir menkul kıymetler borsası kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) sözlü soru önergesi (6/128)*

BAŞKAN – 22 nci sırada, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya İlinde mahallî bir menkul kıymetler borsası kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

23. – *Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya'da serbest bölge kurulması çalışmalarına ve KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/129)*

BAŞKAN – 23 üncü sırada, Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya'da serbest bölge kurulması çalışmalarına ve KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

24. – *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Milli Piyango Anadolu Lisesi lojman inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından sözlü soru önergesi (6/130)*

BAŞKAN – 24 üncü sırada, Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Milli Piyango Anadolu Lisesi lojman inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından sözlü soru önergesi..

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

25. - *Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, mahalle ve köy muhtarlarının maaşlarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/131)*

BAŞKAN - 25 inci sırada, Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, mahalle ve köy muhtarlarının maaşlarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi...

Sayın Başbakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

26. - *Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara-Aksaray arasındaki karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/132)*

BAŞKAN - 26 ncı sırada, Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara-Aksaray arasındaki karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

27. - *Ankara Milletvekili Mehmet Arslan'ın, Ankara'nın Merkez ve bazı ilçelerinin cami imamı kadrosuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından (H.Hüsamettin Özkan) sözlü soru önergesi (6/133)*

BAŞKAN - 27 nci sırada, Ankara Milletvekili Mehmet Arslan'ın, Ankara'nın merkez ve bazı ilçelerinin cami imamı kadrosuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

28. - *Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı İline bağlı bazı köylerin içmesuyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/134)*

BAŞKAN - 28 inci sırada, Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı İline bağlı bazı köylerin içmesuyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

29. - *Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, olağanüstü hal uygulamasının ne zaman kaldırılacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/136)*

BAŞKAN - 29 uncu sırada, Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, olağanüstü hal uygulamasının ne zaman kaldırılacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi...

Sayın Başbakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

30. - *Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri İli Durankaya Beldesi ve Geçitli Köyü ile Şemdinli İlçesi Derecik Beldesi Grup Köy yollarının standartlaştırılması ve asfaltlanmasına ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/137)*

BAŞKAN - 30 uncu sırada, Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri İli Durankaya Beldesi ve Geçitli Köyü ile Şemdinli İlçesi Derecik Beldesi Grup Köy yollarının standartlaştırılması ve asfaltlanmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

31. – Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri-Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/138)

BAŞKAN – 31 inci sırada, Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri-Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin, İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

32. – Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Zap Vadisindeki Hakkâri Baraj ve HES projeleri-ne ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadfer Gaydali'nun cevabı (6/139)

BAŞKAN – 32 nci sırada, Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Zap Vadisindeki Hakkâri Baraj ve HES projesine ilişkin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Var.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki yazılı sorumun Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sorulmasını takdirlerinize arz ederim.

4.8.1999

Evliya Parlak

Hakkâri

Soru: Bütçe görüşmeleri sırasında sorduğum soruya verilen cevapta Zap üzerindeki Hakkâri Baraj ve HES projesinin yatırım programında olduğu; ancak, 1 milyar liralık komik bir ödeneğin yer aldığı bildirilmektedir.

Zap Vadisindeki bu barajların yap-işlet-devret veya başka bir formülle 1999 yılı içinde başlatılması konusunda bir çalışmamız var mıdır?

Arz ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hakkâri Milletvekili Sayın Evliya Parlak'ın sözlü sorusuna cevap vermek üzere huzurlarınızdayım; Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Genel Müdürlüğümüzün 1999 yılı yatırım programında enerji sektöründe yer alan ve Zap Suyu ana kolu üzerinde 1 275 m/talveg kotunda yapılması önerilen 170 metre yüksekliğinde kaya dolgu tipindeki Hakkâri barajında depolanacak 667,59 milyon metreküp su ve 321,79 megavat kurulu güçteki santralla yılda ortalama 1042,7 cigavat/saat enerji üretilmesi planlanmıştır.

Hakkâri Barajı ve HES inşaatı, Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri Hükümetleri arasında ikili işbirliği anlaşması çerçevesinde, 10.9.1998 tarih ve 11630 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla, Türkiye-ABD firmalarından oluşan bir konsorsiyumca yüzde 100 kredili olarak yaptırılması kararlaştırılmış olup, bu konuda ikili görüşmeler devam etmektedir.

Söz konusu projeye, 1999 yılı için 22,428 trilyon TL ödenek talep edilmiş; ancak, kısıtlı bütçe imkânları çerçevesinde 1 milyar TL ödenek ayrılabilmiştir.

Zap Suyu havzasında yapılması planlanan diğer barajların planlama ve kesin proje çalışmalarını devam ettirmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

33. - *Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, devlet hastanelerinde yaşanan olumsuzluklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (6/140)*

BAŞKAN - 33 üncü sırada, Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, devlet hastanelerinde yaşanan olumsuzluklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi...

Sayın Bakan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Sağlık Bakan Sayın Osman Durmuş tarafından aracılığınızla sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

28.7.1999

Ahmet Karavar

Şanlıurfa

Sorular:

1 - Devlet hastanelerinin yetersiz kalması veya kaynakların verimli bir şekilde kullanılmamasından dolayı hastanelerde bitmek bilmez sıra çilesine çözüm olacak bir çalışmanız var mıdır?

2 - Çok acil konuların başında gelen ve beklemeye tahammülü olmayan sağlıkta bazı tahlil, film ve ameliyatlar için çok ileri tarihlere randevu verilmesi ne ile izah edebilir?

3 - Sağlık kuruluşlarının ve sağlık personellerinin bazı merkezlerde toplanması sonucunda çok basit problemler için bile Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerindeki hastaların bu merkezlerle sevklerinin yapılması, bu bölge insanlarımıza yapılan bir haksızlık değil midir?

4 - Bölge dışından gelen hasta ve hasta yakınlarının hastanelerde, otellerde ve yabancıları oldukları şehirde ne sıkıntılar ve çileler çekerek tedavilerini yaptırmaya çalıştıkları ortadayken, Bakanlık olarak, bu konuya çözüm olması amacıyla bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun.

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ahmet Karavar tarafından verilen sözlü soru önergesinde, devlet hastanelerinin yetersiz kalması ve kaynakların verimli bir şekilde kullanılmamasından dolayı hastanelerde kuyrukların oluştuğu, çok acil konuların başında gelen ve beklemeye tahammülü olmayan sağlıkta bazı tahlil, film ve ameliyatlar için çok ileri tarihlere randevu verildiği, sağlık kuruluşlarının ve sağlık personelinin bazı merkezlerde toplanması sonucunda çok basit problemler için bile, Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz bölgelerindeki hastaların bu merkezlerle sevklerinin yapılması sebebiyle bu bölge insanlarımıza haksızlık yapıldığı, bölge dışından gelen hasta ve hasta yakınlarının hastanelerde, otellerde ve yabancıları oldukları şehirde büyük sıkıntılar ve çileler çekerek tedavilerini yaptırmaya çalıştıklarını belirterek, Bakanlık olarak, bu konularda, çözüm olması amacıyla, bir çalışmamızın olup olmadığı sorulmuştur.

Saygıdeğer milletvekilleri, otuz yılı aşkın süredir 224 sayılı Yasa bütün kurallarıyla işletilmekte, birinci basamak sevk işlemleri yapılamamaktadır. Özellikle, Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Adana gibi illerimizde hekimlerimizin, özellikle uzman hekimlerimizin yığıldığını gözlemlemekteyiz. Dolayısıyla, 3 tane polikliniği olan Antalya Hastanesine 24 kadın doğum uzmanı atanmıştır. Bunların hizmette kullanılabilmesi ve bunların hizmetlerinden istifade edilebilmesi için Bakanlığımın bir proje olarak sunduğu vardiya usulü çalışmayı, daha önce Bursa'da başlatmıştım; bu hafta da, 11 Ekim itibarıyla, 13 eğitim hastanemizde başlatmış bulunuyorum.

Burada hedeflenen şey, bir gntn içindeki 16 saatin, poliklinik ve diğer hastane hizmetlerine bölünerek ayarlanmasıdır. Mesailer, saat 08.00-16.00, 16.00-24.00 Şeklinde düzenlenmiŐtir ve hekim sayısı, laboratuvar imkânları bu bakımdan yeterlidir; ancak, kamuoyunda, her zaman olduğu gibi, bu konuda da negatif yaklaŐımlar sergileyenler görülebilmektedir.

Bursa'da pilot uygulama olarak baŐlattıęımız bu hizmette, gündüz 385 hasta, gece 415 hastamız gelmiştir. Hedeflediğimiz amaç, özellikle, acil hastalar dışında, resmî hastaların -akŐam saatlerinde- saat 16.00 mesaisinde muayenesini sağlamaktır. Böylece, ülkemize, milyonlarca iŐgünü kazancı temin edeceğiz.

Sayın milletvekilleri, hastanelerimizin, gerek fert sağlığı gerekse toplum sağlığı ve ilke ekonomisi açısından kazandıkları önem sebebiyle, hem hastanelerimize olan talep artmakta hem de bu durum, hastanelerimizde verilen hizmetlerin maliyetini artırmaktadır. Hastanelerimizin, hizmet üreten kurumlar içerisinde, kuruluş ve iŐleme sermayesinin çok üzerinde maliyetleri olan kurumlarımız arasında olduğu bir gerçektir. Bu sebeple, Bakanlığımızca, sürekli artan taleplerin karşılanabilmesi ve maliyeti çok yüksek olan bu hizmetlerde, zaten sınırlı olan bina, cinaz, yatak, malzeme, personel ve benzeri kaynaklar azam seviyede kullanılarak hastanelerimizin verimli, etkili ve kolay ulaŐılabilir Şekilde faaliyet göstermelerini temin için, birtakım düzenleme ve organizasyon çalıŐmalarının yrtldğu bilinmektedir. Öncelikle, polikliniklerdeki yığılma ve birikimlerin önlenebilmesi ve hekimlerimizin hastalarına daha çok zaman ayırmalarını sağlamak amacıyla, birden fazla uzman bulunan branŐlarda uzman sayısı kadar poliklinik aılması yoluna gidilmesi; bunun için, öncelikle, mevcut fiziki yapı çerçevesinde hastane bünyesindeki fiziki imkânların kullanılması, mümkün olmadığı takdirde de, uygunsu hastane bahçesinde poliklinik binası için prefabrike yapılaŐmaya gidilmesi konusunda 5.5.1994 tarih, 7720 sayılı Bakanlık genelgesiyle valiliklere gerekli talimat verilmiştir. Ayrıca, polikliniklerdeki hasta birikimlerinin önlenebilmesi için, poliklinik hizmetlerinin 09.00-16.00 saatleri arasında kesintisiz sürdürülebilmesinin düzenlenmesi konusunda 26.5.1997 tarih ve 9564 sayılı genelgeyle ilgili kurum ve baŐatabiliklerine gerekli emirler verilmiştir.

Durumu, saygıyla arz ediyorum efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

34. - Őanhurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru nergisi (6/141)

BAŞKAN - 34 üncü sırada, Őanhurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru nergisi...

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

35. - İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, sosyal güvenlik kuruluşlarının zararlarına ve özel kamu kuruluşlarından alacaklarına ilişkin çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru nergisi ve Devlet Bakanı Edip Sağder Gaydalı'nın cevabı (6/142)

BAŞKAN - 35 inci sırada, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, sosyal güvenlik kuruluşlarının zararlarına ve özel kamu kuruluşlarından alacaklarına ilişkin çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru nergisi...

Sayın Bakan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

AŞağıdaki sorularınmın çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın YaŐar Okuyan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Osman Yumakoğulları
İstanbul

Soru 1- Sosyal güvenlik kuruluşlarından;

a) Bağ-Kurun 1990-1999 yıllarına ait zararı ne kadardır? Ayrı ayrı açıklar mısınız?

b) SSK'nın 1990-1999 yıllarına ait zararı ne kadardır? Ayrı ayrı açıklar mısınız?

c) Emekli Sandığı'nın 1990-1999 yıllarına ait zararı ne kadardır? Ayrı ayrı açıklar mısınız?

Soru 2- Sosyal güvenlik kuruluşlarının özel ve kamu kuruluşlarından alacakları ne kadardır?

Soru 3- Sosyal güvenlik kuruluşlarının özel sektörden alacakları ne kadardır? Ayrı ayrı açıklar mısınız?

Soru 4- Türkiye'de SSK'lı emeklinin ortalama yaşı kaçır? Memur emeklisinin ortalama yaşı kaçır?

Soru 5- Ülkemizde sosyal güvenlik kuruluşlarının bütçedeki payı yüzde kaçır? Bu pay yeterli midir? Gelişmiş ülkelerde bu pay yüzde kaçır?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKAN EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul Milletvekili Sayın Osman Yumakoğulları'nın tarafımıza yönelttiği sözlü soru önergesini cevaplandırmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sosyal Sigortalar Kurumunun ödemeler dengesi, 1992 yılından bu yana açık vermeye başlamıştır. 1992 yılında 2,556 milyar TL olan ödemeler açığı, 1993 yılında 8,084 milyar TL, 1994 yılında 19,399 milyar TL, 1995 yılında 81,835 milyar TL, 1996 yılında 144,383 milyar TL, 1997 yılında 336 trilyon lira, 1998 yılında 597 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir. 1999 yılı tahmin ödeme açığının ise, 1 189 643 000 000 TL olacağı beklenmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun işverenlerden olan prim alacakları 1999 Mart ayı itibarıyla 249,6 trilyon lira, prim aslı ve bu alacaklar için 1999 Temmuz ayı itibarıyla hesaplanan gecikme zammı 349,7 trilyon lira olmak üzere toplam 599,3 trilyon liradır. Bu miktarın 334,6 trilyon lirası kamu, 464,7 trilyon lirası özel kesime aittir. Kamu kurum ve kuruluşlarından olan 134,6 trilyon liralık alacağın da 47,5 trilyon lirası KİT'lere, 86,6 trilyon lirası belediyelere, 5,5 trilyon lirası da diğer kamu kuruluşlarına aittir.

1998 yılı sonu itibarıyla yaşlılık aylığı almakta olan toplam 1 940 842 emeklinin ortalama yaşı kadınlarda 55, erkeklerde 57'dir.

Bağ-Kurun ödemeler dengesi 1990 yılından bu yana açık vermeye başlamıştır. 1990 yılında 159,8 milyar TL olan ödemeler açığı, 1991 yılında 742 milyar TL, 1992 yılında 567,3 milyar TL, 1993 yılında 3,391 milyar TL, 1994 yılında 10,068 milyar TL, 1995 yılında 20,733 milyar TL, 1996 yılında 64,525 milyar TL, 1997 yılında 177,232 milyar TL, 1998 yılında 430,332 milyar Türk Lirasıdır.

Bağ-Kurun 1990 yılı itibarıyla kamu kuruluşlarından 23,6 milyar TL, özel kuruluşlardan 61,1 milyon TL, sigortalılardan 4,4 milyar TL olmak üzere toplam 28,1 milyar TL alacağı; 1991 yılı itibarıyla kamu kuruluşlarından 47,8 milyar TL, özel kuruluşlardan 134 milyon TL, sigortalıdan 2,2 milyar TL olmak üzere toplam 50,2 milyar TL alacağı; 1992 yılında kamu kuruluşlarından 123,8 milyar TL, özel kuruluşlardan 319,6 milyon TL, sigortalılardan 747,4 milyon TL olmak üzere toplam 124,9 milyar TL alacağı; 1993 yılında kamu kuruluşlarından 153,4 milyar TL, özel kuruluşlardan 167,2 milyon TL, sigortalılardan 952,4 milyon TL olmak üzere toplam 154,6 milyar TL alacağı; 1994 yılında kamu kuruluşlarından 393,9 milyar TL, özel kuruluşlardan 607,6 milyon TL, sigortalılardan 153,1 milyon TL olmak üzere toplam 394,7 milyar TL alacağı; 1995 yılında kamu ku-

ruluşlarından 7,9 milyar TL, özel kuruluşlardan 994,9 milyon TL, sigortalılardan 185,8 milyar TL olmak üzere toplam 711,1 milyar TL alacağı; 1996 yılında kamu kuruluşlarından 1,874 milyar TL, özel kuruluşlardan 10,8 milyar TL, sigortalılardan 201,1 milyon TL olmak üzere toplam 1,885 milyar TL alacağı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI EDİP SAFDER GAYDALI (Devamla) – ...1997 yılında kamu kuruluşlarından 5,249 milyar TL, özel kuruluşlardan 11,5 milyar TL, sigortalılardan 460,4 milyon TL olmak üzere toplam 5,261 milyar TL alacağı; 1998 yılında kamu kuruluşlarından 11,277 milyar TL, özel kuruluşlardan 15,9 milyar TL, sigortalılardan 3,4 milyar TL olmak üzere toplam 11,296 milyar TL alacağı bulunmakta olup, kamu kuruluşlarından olan alacağının çoğunluğunu, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından olan müşterek emeklilik hisselerinden olan alacakları teşkil etmektedir.

Bağ-Kurun, 1479 sayılı Kanuna göre aylık alan emeklilerinin ortalama yaşı 64,2, 2926 sayılı Kanuna göre aylık alanların ortalama yaşı ise 67'dir.

Konuya ilişkin olarak Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünden alınan bilgilere göre, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünün ödemeler dengesinin 1989 yılında 239,2 milyar TL açık, 1990 yılında 253,3 milyar TL gelir fazlalığı, 1991 yılında 868, 9 milyar TL gelir fazlalığı, 1992 yılında 1,363 milyar TL gelir fazlalığı, 1993 yılında 3,952 milyar TL açık, 1994 yılında 6 trilyon TL açık, 1995 yılında 4,819 milyar TL açık, 1996 yılında 39,478 milyar TL açık, 1997 yılında 108,230 milyar TL açık, 1998 yılında 195,441 milyar TL açık, 30.6.1999 tarihi itibarıyla da 182,576 milyar TL açık verdiği; emekli aylığı alan 564 590 erkeğin ortalama yaşının 59, emekli aylığı alan 205 121 kadının ortalama yaşının 53 olduğu, eşinden dolayı dul aylığı alan 9 603 erkeğin ortalama yaşının 65, 199 149 kadının ortalama yaşının 64 olduğu, yetim aylığı alan 57 666 erkeğin ortalama yaşının 32, 164 602 kadının ortalama yaşının ise 46 olduğu bildirilmiştir.

Sosyal güvenlik kuruluşlarının bütçeleri özerk olup, genel bütçe rakamları içerisinde yer almamaktadır. Bununla birlikte, 1998 yılında sosyal güvenlik kuruluşlarına genel bütçeden yapılan yardımın miktarı 1,4 katrilyon TL olup, 1999 yılı sonu itibarıyla yardım miktarının 2,5 katrilyon TL olacağı tahmin edilmektedir. 1998 yılında yapılan yardım miktarının genel bütçe rakamları içerisindeki payı ise yüzde 8,98'dir.

Diğer taraftan, gelişmiş ülkelerde devletin primli sisteme doğrudan katkısı söz konusu değildir. Bu ülkelerde de ülkemizde olduğu gibi, primli sistemin olası açıklarının devletçe kapatılması uygulamaları benimsenmiştir; toplumun muhtaç kesimleri için harcanmak amacıyla sosyal yardım kuruluşları için pay ayrılmaktadır. Bu miktarlar ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, millî gelire ilgili göstergeler dikkate alınmak suretiyle ülkemizle mukayese edildiğinde, oransal olarak ülkemizde oldukça yüksektir.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

36. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik yarışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/143)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik yarışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

37. – *Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Merkez, Gözeler, Gülbahar Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi ve Devlet Bakanı Edip Sadfer Gaydali'nin cevabı (6/148)*

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Merkez, Gözeler Gülbahar Barajı Projesine ilişkin Enerji Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi.

Sayın Bakan?.. Burada!

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Cumhuriyet Ersoy tarafından sözlü olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Necati Yönder
Bingöl

Bilindiği gibi, 1991 yılında yatırım programına alınan ve 1 572 hektarlık bir arazinin sulanmasına imkân sağlayan Bingöl Merkez Gözeler, Gülbahar Barajı projesi tamamlandığında bölge halkına büyük bir yarar sağlayacaktır. Bu göz önüne alındığında bir an önce bitirilme zarureti vardır. Bu önemli proje, ödenek yetersizliği yüzünden çok yavaş ilerlemektedir. 1999 yılı için ayrılan ödenek miktarı ne kadardır? Tahsis edilen bu ödenek ile yatırım 1999 yılında tamamlanabilecek midir?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

Sayın Bakan, süreniz 5 dakikadır.

DEVLET BAKANİ EDİP SAFDER GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bingöl Milletvekili Sayın Necati Yönder'in sözlü sorusuna cevap vermek üzere huzurlarınızdayım; Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Bahis olunan ve genel müdürlüğümüz yatırım programına 1991 yılında alınan Bingöl Gözeler Projesi kapsamındaki Gülbahar Barajı 22.12.1995 tarihinde ihale edilmiş olup, 9.4.1996 tarihinde işe başlanmıştır. Söz konusu projeye 1999 yılı için 3,225 trilyon TL ödenek ihtiyacı tespit edilmiş; ancak, kısıtlı bütçe imkânları çerçevesinde 430 milyar TL ödenek ayrılabilmektedir. Yıllık ödeneklerin aynen karşılanabilmesi halinde Bingöl Gözeler Projesinin 2002 yılında ikmal programlanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

38. – *Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/149)*

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

39. – *Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl İli Genç İlçesi Devlet Hastanesi inşaatı için eködenek tahsis edilip edilmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/150)*

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl İli Genç İlçesi Devlet Hastanesi inşaatı için eködenek tahsis edilip edilmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Sayın Bakan burada.

Cevaplayacak mısınız?

SAĞLIK BAKANI OSMAN DURMUŞ (Kırıkkale) – Yazılı olarak cevaplayacağım efendim.

BAŞKAN – Peki efendim.

Soru ertelenmiştir.

40. – *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/151)*

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

41. – *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Silivri İlçesine bağlı Behiçler Köyüne tahsis edilen transformatöre ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/152)*

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Silivri İlçesine bağlı Behiçler Köyüne tahsis edilen transformatöre ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

42. – *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Değirmenköy Gölet Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/153)*

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Değirmenköy Gölet Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

43. – *Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tohumluk buğday dağıtımında yapılan yolsuzlukla ilgili bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/155)*

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tohumluk buğday dağıtımında yapılan yolsuzlukla ilgili bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

44. – *Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara-Aksaray-Adana tren yolunun kısaltılması ile ilgili bir proje olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/158)*

BAŞKAN – Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara-Aksaray-Adana tren yolunun kısaltılması ile ilgili bir proje olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

45. – *Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray İlinin hastane, sağlık ocağı ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/159)*

BAŞKAN – Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray İlinin hastane, sağlık ocağı ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

46. – *Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir SEKA kağıt fabrikasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/162)*

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir SEKA kağıt fabrikasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Başbakan veya yerine cevap verecek sayın bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

47. – *Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, TMO hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/163)*

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, TMO hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

48. – *Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, Sivil Savunma hizmetlerin ve yardım çalışmaları engellenen İHH ve Mazlum-Der'e ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/164)*

BAŞKAN – Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, sivil savunma hizmetlerine ve yardım çalışmaları engellenen İHH ve Mazlum-Der'e ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

49. – *Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, demir ithalatının yasaklanıp yasaklanmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/165)*

BAŞKAN – Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, demir ithalatının yasaklanıp yasaklanmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

50. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yasak olan anız yakmanın engellenemediğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/166)*

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yasak olan anız yakmanın engellenemediğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Başbakan veya yerine cevap verecek sayın bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

51. – *Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İmar Planı Yönetmeliğindeki değişikliklerle camiler için öngörülen arsaların vatandaşlar tarafından tahsisinin imkansız hale getirildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/167)*

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın İmar Planı Yönetmeliğindeki değişikliklerle camiler için öngörülen arsaların vatandaşlar tarafından tahsisinin imkansız hale getirildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Devlet Bakanı?.. Yok.

Ertelenmiştir.

52. – *Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların imar değişikliklerinin hangi döneme ait olduğuna ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından sözlü soru önergesi (6/168)*

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların imar değişikliklerinin hangi döneme ait olduğuna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

53. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, deprem bölgelerinin tespitine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/169)

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, deprem bölgelerinin tespitine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

54. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların sorumluları hakkında yapılan işlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/170)

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların sorumluları hakkında yapılan işlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

55. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 1 inci derece deprem bölgesi ilan edilen bölgelerin yapı ve imar değişikliklerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı onayına bağlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/171)

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 1 inci derece deprem bölgesi ilan edilen bölgelerin yapı ve imar değişikliklerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı onayına bağlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

56. – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri İlinde bulunan hastanelerin personel ve tıbbî cihaz ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/172)

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri İlinde bulunan hastanelerin personel ve tıbbî cihaz ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

57. – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, TAKSAN Fabrikasına ilişkin Milli Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/173)

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, TAKSAN Fabrikasına ilişkin Milli Savunma Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

58. – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri İlindeki gölet ve baraj inşaatlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/174)

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri İlindeki gölet ve baraj inşaatlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

59. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Sahra Sıhhiye Okulu içindeki mescide ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/175)

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Sahra Sıhhiye Okulu içindeki mescide ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

60. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun sınırları içerisinde geçen otayolun kamulaştırma bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/176)

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun sınırları içerisinde geçen otayolun kamulaştırma bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

61. – Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun Demir Çelik Fabrikası Genel Müdürlüğünün taşeron firmalara verdiği işlere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/177)

BAŞKAN – Son olarak, Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun Demir Çelik Fabrikası Genel Müdürlüğünün taşeron firmalara verdiği işlere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Yok.

Ertelenmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet-Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname DeğişiklikYapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) (S. Sayısı : 155) (1)

(1) 155 S. Sayılı Basmayazı 26.8.1999 tarihli 58 inci birleşim tutanağına eklidir.

BAŞKAN – 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası AŞ'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun görüşülmesine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon?.. Burada

Hükümet?.. Burada.

Geçen birleşimde tasarının 10 uncu maddesi kabul edilmişti.

11 inci maddeyi okutuyorum:

Yönetim Kurulu

MADDE 11. – Yönetim Kurulu, Genel Kurula karşı sorumlu karar organıdır.

a) Yönetim Kurulu,

1. Genel Müdür,

2. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek altı üye, olmak üzere bir başkan, toplam yedi üyeden teşekkül eder.

b) Banka Yönetim Kurulu üyeliğine seçilebilmek için;

1. Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip bulunmak,

2. Yüksek öğrenim yapmış olmak,

3. Hissedarlar arasından Genel Kurulca seçilecek üyelere üçünün hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması gerekir. Diğer üyelere ise meslekî ihtisas şartı aranmaz.

c) Yönetim Kurulunun başkanı Genel Müdüdür.

d) Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona eren üyeler tekrar seçilebilirler. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde, Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

e) Yönetim Kurulu, en az ayda iki defa üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar bu salt çoğunluğun oybirliği ile alınır. Çekimser oy kullanılamaz. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu iki sayılır.

BAŞKAN – 11 inci madde üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Eyyüp Sanay; buyurun.

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA EYYÜP SANAY (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısının 11 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İşçilerimizin, özellikle yurt dışında çalışan işçilerimizin elemeği, alın teri birikimlerini değerlendirebilmek amacıyla, 27.11.1975 tarihinde kısa adı DESİYAB olan Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası kuruldu. Niyet iyi, amaç güzel. Nitekim, başlangıçta, iyi işlerin yapılmasına da vesile olundu, ülkenin kalkınması için faydalı projelere katkıda bulunuldu. Ancak, kısa zaman sonra sapanın sebebiyle, amaca uygun iyi bir planlamayla konuya eğilinilmedi ve DESİYAB'ın öncülük ettiği pek çok proje sonuçsuz kaldı. Nitekim, yurt dışında çalışan işçilerimiz, birikimlerini bu bankaya yatırmaktan kaçındılar. Başlangıçta, yurt dışında çalışan işçilerin kurduğu çok ortaklı şirketlere destek sağlanmışsa da, bu şirketlerin birkaçı dışında tamamı batmış ve istenilen amaca ulaşılamamıştır. Amacından sapan banka, yaklaşık yirmibeş yıl içerisinde, birkaç kez yapısal ve fonksiyonel değişikliğe uğramıştır.

Bir kuruluşün kurumsallaşabilmesi için süreye ihtiyaç vardır. Oysa, eski adı DESİYAB olan banka, 12.2.1990 tarih ve 401 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Türkiye Kalkınma Bankası AŞ'ye dönüştü ve böylece, bu kuruluş, yeterli kurumsallaşma süreci şansına sahip olamadı. Umarım, bundan sonra, bu şansa sahip olur. Bu durum ve hele yurt dışında çalışan işçilerimizin kurduğu ve bu bankanın desteklediği çok ortaklı şirketlerin batışı karşısında, birikimlerinin iyi değerlendirilmediği kanaatine varan işçilerimiz, tasarruflarını bu banka aracılığıyla yönlendirmemişlerdir.

Bölgeler, iller, yörelerarası dengesizliği ortadan kaldırmadan, sermaye ve refahı tabana yaymadan kalkınma gerçekleştirilemez. Halka güven vermeden, yastık altı tasarruflar ekonomiye katkı sağlayacak hale getirilemez. Ayrıca, Anadolu sermayesinin güçlenmesinden rahatsızlık duyulduğu bir ortamda, ülke kalkınmasının zor olduğunu görüyoruz. Bu temel altyapı hazırlanmadan, yönetim kurulunun etkin hizmet verebileceğini zannetmiyorum.

21 inci Yüzyıla çeyrek kala, ülkemiz, köylüsü, şehirlisi, sanayicisi, esnafı, işçisi, memuruyla, âdeta, üçüncü dünya ülkesi görüntüsündedir. Bu durum bizi üzmektedir. Ülkemizde imtiyazlı gruplar yaratılmıştır. Banka kredileri, bu ülke insanının dışından tırnağından artırdığı tasarrufları ve devletin kat imkânları, bu rant çevrelerine aktarılmıştır. Oysa, çiftçi, ürettiğinin karşılığını alamazken, bankalara olan borcunu katmerli faizle ödemeye mahkûm bırakılmıştır. Alınan tüm kalkınma önlemlerinde, çiftçi, esnaf, ortadirek yoktur.

Değişen bir dünyada yaşıyoruz; bizim insanımız da değişiyor. Bu değişikliğe uygun düzenlemeler şarttır. Aksi takdirde, aldığımız tüm önlemler ve oluşturduğumuz tüm kuruluşlar fonksiyonel olmayacak ve bir avuç insana imkân ve fırsat hazırlamaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Kalkınmanın eksilerde seyrettiği, turizmin bittiği, çiftçinin, esnafın, sanayicinin perişanları sergilediği, peş peşe iflasların yaşandığı bir ülkede Türkiye Kalkınma Bankası, neyi, kimi, nerede, ne zaman ve nasıl kalkındıracaktır? Bu sorulara cevap bulmadan, kalkınma zihniyetimizi değiştirmeden, gerçekten bir bankayla kalkınacağımızı sanmak, gerçekleri gözmezlikten gelmektir.

Yönetim kurulu başkanlığına, banka genel müdürünü değil de, yönetimi kurulunun kendi aralarından birini seçmelerinin uygun olacağı kanaatini taşımaktayız. Umarım, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Yönetim Kurulu bu gerçeklerin farkında ve bilincinde olacaktır. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi de, ülkeye ve ülke kalkınmasına hizmet edecektir.

Bu duygularla, Yüce Meclisi bir kere daha saygıyla selamlarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Başka söz isteyen?.. Yok.

Önerge de yok.

Maddeyi oylarımıza sunacağım; ancak, sayın grup başkanvekilleri, yeterli sayınız yok.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.55

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.03

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU

KÂTİP ÜYELER : Mehmet AY (Gaziantep), Hüseyin ÇELİK (Van)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 6 ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1- 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) (S. Sayısı: 155) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve hükümet hazır.

11 inci maddenin oylamasına geçmiştik.

11 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11 inci madde kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 12. – Yönetim Kurulunun temel görevi Genel Kurul kararları ile ilgili mevzuat ile kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde, Bankanın bu Kanun ile belirlenen amaçlarının gerçekleşmesini sağlamaktır.

Yönetim Kurulu bu meyanda;

a) Şirketlere kredi açılmasına, sermayelerine iştirak edilmesine, Bankanın öncülüğünde şirket kurulmasına ve iştiraklere ait hisse senetlerinin satılmasına, geri alınmasına ve kâr garantisi verilmesine karar verir.

b) Yurt içinde ve dışında temsilcilikler, şubeler ve irtibat büroları açılmasına ve kapatılmasına karar verir.

c) Bankaya kaynak sağlanması için gerekli tedbir ve kararları alır.

d) Orta ve uzun vadeli planlar ile bu Kanunun 9 uncu maddesine göre hazırlanacak yıllık iş programını onaylar, izler ve gerektiğinde değiştirir.

e) Yıllık faaliyet raporu, bilanço ve kâr-zarar hesabını ve kârın dağıtım şeklini hazırlayarak Genel Kurula önerir.

f) Banka faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli organizasyonu ve çalışma usullerini tespit eder ve yönetmelikleri karara bağlar.

g) Genel Müdürlüğün önerisi üzerine üst düzey yöneticileri tayin eder ve bunların görev ve yetkilerini belirler.

h) Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük makamlarının boşalması halinde, altı aylık süreyi geçmemek üzere, Yönetim Kurulu Başkanlığına vekâlet edecek Yönetim Kurulu üyesini ve Genel Müdürlüğe vekâlet edecek Genel Müdür Yardımcısını seçer ve Bakanın onayına sunar.

ı) Bankanın iştiraklerindeki Yönetim Kurulu Üyeleri ve denetçi adaylarını bu konuda uzman kişiler arasından seçer.

j) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapar.

Yönetim Kurulu gerekli gördüğü takdirde yetkilerinin bir bölümünü, sınırlarını belirterek Genel Müdüre devredebilir. Genel Müdür, yetkili bulunduğu hususlardaki uygulamaları hakkında Yönetim Kuruluna ilk toplantısında bilgi verir. Yetki devri Yönetim Kurulunu sorumluluktan kurtarmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Özkan Öksüz; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Tasarısının 12 nci maddesi üzerinde Grubumun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepimize saygı ve selamlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde vatandaşlarımızın tasarruflarını ekonomik bir güç birliği halinde birleştirerek milli kalkınma hedeflerine uygun ve yurt sathına yaygın, kârlı ve verimli teşebbüsleri, bilhassa, sanayi yatırımlarını yönlendirmek gayesiyle 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle DESİYAB (Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası) kurulmuştur.

Bu bankayla, yurt içinde ve bilhassa yurt dışında çalışanlar tarafından girilen yatırım teşebbüslerinin projelerini değerlendirmek, bunların yatırım ve işletme kredilerini açmak veya sermayesine katılmak suretiyle desteklenmesi amaçlanmıştır. Böylece, özellikle yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın ülkemize yatırım yapmaları teşvik edilmiş, bunda da büyük ölçüde başarılı olunmuştur.

Türkiye Sanayi Yatırım Bankası, yurt dışında çalışan işçilerimiz tarafından kurulmuş olan işçi şirketlerimize faizsiz kredi vererek, yurt sathına yaymayı ilke edinmiştir. Böylece, YİBİTAŞ, Van-Et, İşbir, Denizli Cam, Mardin Asbest, Mardin Çimento, Uşak Seramik, Gentaş, Türksan ve Cihan Kur gibi şirketler kurulmuştur. Hükümetlerin değişmesiyle, DESİYAB kuruluş amacından sapılarak, tıpkı diğer bankalar gibi, yüksek faizle kredi dağıtmaya başlamıştır. Kredilendirmiş olduğu fabrika ve şirketlere, aldıkları yüksek faizli kredilerin altından kalkamadıkları için, banka tarafından el konulmuştur; bu işletmelerin yönetimine kendi bünyesinden yüksek maaşlı yöneticiler atanmıştır. Ehil olmayan bu yöneticilerin eline geçen fabrika ve şirketler, tek tek iflasın eşiğine getirilerek, yok pahasına bir kısım şirketlere peşkeş çekilmiştir.

22.6.1998 tarih ve 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle, DESİYAB'ın unvanı Türkiye Kalkınma Bankası olarak değiştirilmiştir. Aynı kararnameyle, bankaya, sanayi sektörü yanında eğitim, sağlık gibi sektörlerle de finansman desteği sağlama görevi verilmiştir.

Dünya Bankasının öngördüğü model uyarınca uzun bir süreden beri organizasyon çalışmalarını devam ettiren, 1996-1997 yıllarında organizasyon şemasında birtakım değişiklikler yapılmasına rağmen ideal bir yapıya kavuşturulduğu söylenemeyen Türkiye Kalkınma Bankası, kamu iktisadi teşebbüsleri mevzuatı dışında özel bir statüyle yönetilmektedir.

1998 yılında, bankanın organizasyon şemasında değişiklik yapılarak, Kredi Müdürlüğü'nün adı Finansal Kiralama Müdürlüğü olarak değiştirilmiş, bankanın bünyesinde Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ile Eğitim Müdürlüğü oluşturulmuştur. Bankanın yapısında sık sık yapılan değişiklikler yanında, denetleme döneminde de bankada iki defa genel müdür değişikliği yapılmıştır. Her genel müdürün atanmasından sonra, başta genel müdür yardımcıları olmak üzere, yönetim kademelerindeki yetkili personelin büyük bir kısmının, görevlerinden alınarak, yerlerine ehil olmayan kişilerin atanması, çalışanlar arasında güvensizlik yaratmış ve çalışma düzenini bozmuştur. Bu nedenle, bankanın, verimli ve sağlam bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

Banka yönetiminin kullandırması olduğu kredilerin büyük ölçüde geri alınamaması, geçmiş yıllarda, yurt dışından sağlanan yüksek maliyetli dış kaynakların bir kısmının TL üzerinden kredi olarak kullanılması, bir kısmının borçlanmalarda kullanılması, bir kısmının da alternatif sahalarda değerlendirilememesi ve başarısız fon yönetimiyle kayba uğraması sonucu, bankada döviz açığı meydana gelmiş ve büyük miktarda döviz devaliasyon zararları oluşmuştur.

Banka, finansman darboğazına girerek, faaliyet dönemlerini, aşırı boyutlara varan zararlarla kapatmıştır. 1989 yılında içi tamamen boşaltılmış olan Turizm Bankası, tüm borçlarıyla birlikte, bu bankaya devredilmiştir. Oluşan zararlarla, banka kaynakları tümtüyle yitirildiği gibi, zarar, yabancı kaynaklara da sirayet etmiştir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde, büyük amaçlarla, ziraat, madencilik, emlak, sanayi gibi sektörlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için kurulan bankaların siyasiler tarafından birer arpalık gibi kullanılması, zaman zaman hükümetler tarafından çıkarılan aflar, vasıfsız yöneticilerin atanması, usulsüz krediler, alacakların takip edilmemesi gibi nedenlerle, bankalar zarar ettirmektedir.

Bankaların iç ve dış denetimleri sağlıklı yapılamamaktadır. Dolayısıyla, aylık ve yıllık olarak hazırlanan mizanlar gerçeği yansıtmamakta, bankaların açıkladığı kâr ve zararların net olarak belirlenmesini engellemektedir.

Başta kamu bankaları olmak üzere, bankalar, eskisi gibi ucuz ve uzun vadeli kaynaklar bulamamaktadır. Bankalar, finansman ihtiyaçlarını, yüksek maliyetli, efektif ve repo gibi kaynaklardan, günlük, haftalık ve aylık gibi kısa süreli olarak karşılamak durumunda kalmaktadırlar; bu da bankaların kârlarını düşürmektedir.

Bankalar tarafından kullanılan kredilerin büyük bir kısmının geri dönüşü olmamaktadır. Bunda ise bankaların etkili bir şekilde icra takibinin yapılmaması, hükümetler tarafından çıkarılan aflar ve cezaî takibin yapılmaması etkili olmaktadır. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun, Emlakbankın 1997 ve 1998 yılı hesaplarına ilişkin yaptığı incelemede, bankanın çiflik gibi yönetildiğini ortaya çıkarmaktadır. Bu rapora göre, Emlakbank, olumsuz rapor verilmiş olmasına rağmen siyasilerin baskısıyla 27 firmaya usulsüz kredi vermiştir. Bu kredilerden dolayı Emlakbankın 1997 yılı sonunda 11,2 trilyon olan takipteki alacaklarının, 31 Temmuz 1998 tarihi itibarıyla 31,8 trilyona yükseldiği bildirilmektedir.

Bankalar Birliğinin yayımlanmış olduğu rapora göre bankaların takipteki kredilerinin, 1999 yılının ocak-mart döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 603 oranında artarak 908 trilyona yükseldiği bildirilmektedir.

Bu ülkede bir şahsa ait şirketlere birçok kamu bankasından döviz cinsinden verilen krediler, bu şahsın devlet bakanlığı yaptığı dönemde, kredinin alındığı zamandaki kur üzerinden Türk Lirasına çevrilerek ödendiğini, böylece banka kaynaklarının bu şahsa peşkeş çekildiğini hepimiz biliyoruz.

Bankaların yurt dışında temsilcilik, şube ve ortaklık oluşturarak verdikleri dış kredilerin akıbeti bilinmemektedir.

Bankaların üst kademelerine atanan kişilerde aranması gereken vasıflar gözardı edilerek usulsüz atamalar yapılmaktadır. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun Emlakbankla ilgili olarak hazırlamış olduğu raporda, genel müdür başta olmak üzere, yönetim kurulu üyelerinin ve birçok yöneticinin gerekli olan hizmet süresini doldurmadıkları; yurtdışı temsilciliklere yabancı dil bilmeyen personellerin görevlendirildiğini ortaya koymaktadır. Birkısım şahıslar tarafından kurulan ve daha sonra da içi boşaltılarak kasıtlı olarak zarar ettirilen birkısım özel bankalar ile beceriksiz yöneticiler tarafından yönetilen, bağlı oldukları bakanlığın mensubu partilerin yandaşlarına açtıkları usulsüz krediler ve çektikleri peşkeşlerle...

BAŞKAN - Sayın Öksüz, süreniz bitmek üzere; toparlar mısınız...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Devamla) - ...zarar ettirilen kamu bankalarının borçları ya devlet tarafından Hazineden karşılanmakta veya bir başka kamu bankasıyla birleştirilerek kâr eden diğer bankalar da zora sokulmaktadır. Örneğin, 1989 yılında Turizm Bankası batma noktasına geldiği için Türkiye Kalkınma Bankasıyla birleştirilmiş, Turizm Bankasının yurtdışı ve yurtiçi tüm alacakları bu banka tarafından ödenmiştir.

Özel bankalar, gelişmiş bölgelerden topladıkları mevduatları, daha da yüksek faizle mevduat açığı olan devlet bankalarına vermekte, özel bankalar, topladıkları mevduatları âdeta kamu bankalarında değerlendirilmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN ÖKSÜZ (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, daha sayamayacağımız kadar uygulanan yanlış politikalar nedeniyle kamu bankalarımız sürekli zarar ettirilmektedir. Bunun önlenmesi için, hükümetlerin, bankalar üzerindeki egemenliklerinin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Öksüz.

Grupları adına söz isteyen başka üyemiz yok.

Şahsı adına, Tokat Milletvekili Sayın Bekir Sobacı, buyurun.

Süreniz 5 dakika.

BEKİR SOBACI (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Kalkınma Bankasının Teşkilat Kanununun "Yönetim Kurulunun görevleri" başlıklı 12 nci maddesi üzerindeki şahsî görüşlerimi ifade etmek için huzurunuzdayım.

Türkiye'de özelleştirmenin çok ağır aksak yürüdüğü ve de her dönemde, iktidara gelen siyasi partilerin, kamuya ait kuruluşlarda yönetim kurullarını birer teselli armağanı müessesesi olarak görmeleri sebebiyle, maalesef, kamu iktisadi teşebbüsleri, yönetim kurullarına atanan ehil olmayan, işten de anlamayan yönetim kurulu üyeleri sebebiyle, her geçen gün, sonuçta verimli kuruluşlar olmaktan çıkmaktadırlar.

İşte, burada da yönetim kurulunun görevleri zikrediliyor. Ayrıca, 11 inci maddede de yönetim kuruluna atanacak üyelerin birtakım bilgi ve becerilerine ait hükümler getirilmiş, limitler konulmuş. Şimdi, burada, hangi siyasi iktidar gelirse gelsin, bankacılık gibi özel ihtisas isteyen bir alanda banka yönetim kurullarına atanacak üyelerin gerçekten ehil, bilgili ve dürüst insanlar olmalarını temenni ediyorum.

Herhangi bir suiistimal ve yolsuzluk olayında, genelde yönetim kurulundan ziyade, genel müdürler sorumlu tutuluyorlar. Aslında bu noktada gerekli düzenlemelerin yapılarak, her yönetim kurulu üyesinin de, yarın bir yanlışlık yaptığında bunun hesabını vereceğini bilerek, bu görevi kabul etmesinin sağlanması lazım. Bunu sağlamadığımız müddetçe... Mutlaka genel müdürlerin, yönetim kurullarından aldıkları yetkiler sebebiyle, esas sorumlulukları var; ama, asıl, tümünü sorumlu tutmakta fayda var. Böyle bir düzenleme yapılırsa, bu noktada caydırıcı olacağı ve yönetim kurulu üyeliklerine atanan bu insanların, işi ciddiye alacaklarına ve dikkatli davranacaklarına inanıyorum.

Tabii, burada zikretmeden geçemeyeceğim: Ziraat Bankasının Refahiyol döneminde mevcut yönetim kurulu, genel müdür ve yardımcıları, o dönemde yurt dışından sağladıkları bir finansman sebebiyle, devlet güvenlik mahkemesi tarafından sorguya çekildi, gözaltına alındı ve mahkemeye sevk edildiler.

Değerli arkadaşlar, çok enteresandır; o insanların, o günkü kamu bankası olan Ziraat Bankasının batık kredileriyle ilgili değil de, yurtdışından çok uygun şartlarda bedelsiz ithalat yoluyla 1,5 milyar dolara yakın bir kaynağı ülkemize kazandırdıkları için mahkemeye sevk edilmeleri çok manidardı.

İşte, burada şuna işaret etmek istiyorum. Türkiye'de demokrasinin baskı altına alındığı dönemlerde, iş rayından çıkmakta ve saptırılmaktadır. Bunu, bu konuda bir örnek olsun diye zikrediyorum. Ayrıca, tabii, yönetim kurulunun sorumluluğu noktasında bahsettiğim yargıya ait yasal düzenlemelerin sağlanmasını ben tekrar ifade ediyorum. Buradaki getireceğimiz yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu da sağlayacak yasal düzenlemeyle kamu iktisadi teşebbüslerinin ciddi yönetimlere kavuşacaklarına inanıyorum.

Bu düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sobacı.

Şimdi, söz sırası, Isparta Milletvekili Sayın Ramazan Gül'de.

Buyurun, Sayın Ramazan Gül; süreniz 5 dakikadır.

RAMAZAN GÜL (Isparta) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli milletvekilleri; şahsım adına, görüşülmekte olan Türkiye Kalkınma Bankasına ilişkin tasarının ilgili maddesi hakkında görüşlerimi bildirmek üzere yüksek huzurlarınızda bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Meclisimizi saygıyla selamlarken, yeni çalışma döneminin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan tasarının, kanun hükmündeki kararnemelerden oluşan eski bir geçmişi vardır. Türkiye Kalkınma Bankası, Devlet Sanayi ve İşçe Yatırım Bankası, kısaca, DESİYAB unvanıyla, 1975 yılında 13 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameyle kurulmuştur. Kuruluş nedeni, aslında, doğru bir amaçtır. İşçi şirketlerine ve çok ortaklı şirketlere, halka açık şirketlere destek olmak, öncülük etmek, onların finansmanını çözmek amacıyla, yurtiçi ve yurtdışı tasarrufları kalkınmaya yönelik yatırımlara yönlendirmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunarak, yurtiçi yatırımlara finansman sağlamaktır.

Görüşülmekte olan 12 nci maddede, yönetim kurulunun görevlerinden bahsedilmektedir. Yönetim kurulu görevlerini yaparken, doğru, dürüst ve bankanın amaçları doğrultusunda hareket etmeli ve ülkenin menfaatları ile bankanın menfaatlarını asgari müştereklerde birleştirerek hareket etmelidir.

Sayın milletvekilleri, bilahare, 1988 yılında 329 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle "Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası" unvanı, "Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi" haline getirilerek, banka, sanayi kesiminin yanında, tarım ve hizmet sektörüne de hizmet sunacak şekilde

organize edilmiş olup, keza, 1989 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu kararıyla, Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankasının bu bankaya devredilmesiyle, banka, sanayi sektörünün yanında, turizm sektörünü de destekleyen bir yapıya kavuşturulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kalkınma bankaları, genellikle gelişmenin başlangıç dönemlerini yaşayan, az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde, yatırım bankacılığı ise daha çok sermaye piyasasının gelişmiş olduğu, iktisaden gelişmiş ülkelerde etkin olarak faaliyette bulunurlar.

Kalkınma Bankasının orta ve uzun vadeli fonlara kavuşabilmesi, ancak, Türkiye'nin kredibilitesinin artmasıyla mümkündür; yani, Türk ekonomisinin büyümesiyle, Türk ekonomisinin gelişmesiyle orantılıdır. Oysaki, ülkemizde Kalkınma Bankası, kâr üreten, yatırımlara katkı veren bir banka olmaktan çıkmış, kendi problemleriyle uğraşan, Türk ekonomisine katkı sağlamak yerine kur farklarından doğan zarar ile batık kredilerle uğraşan bir banka haline gelmiştir. Şahsım adına yaklaşımım, Türkiye Kalkınma Bankasının, halka açık bölümünün artırılarak, ilgili sektörlerin de katılımıyla çok ortaklı özelleşmiş bir yatırım bankası hüviyetinde olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'deki genel ekonomik sıkıntıların; yani, Türk ekonomisinin öndeki konjonktürel sıkıntıların, özellikle kalkınma ve yatırım bankalarına yansımaması da mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gül, toparlar mısınız lütfen; süreniz bitmek üzere.

RAMAZAN GÜL (Devamla) – Bir ülkede, sanayi, turizm, inşaat, tekstil krizdeyse; yani, ekonomi küçülüyorsa, ihracat geriliyorsa, yatırımlar kaçınılmaz olarak durma noktasına gelecektir.

Yüksek borç stoku yüzünden kamu finansman açığı sürekli olarak artmışsa, hükümet halen reel faiz ödemeleri için sıcak para politikasına devam ediyorsa, ödemelerde 100 liralık verginin 80 lirası faize aktarılmışsa, ülkenin müteşebbisi kendi memleketinde yatırım yapmaya çekiniyorsa; yani, sermaye yastık altına girmiş veyahut yurtdışına kaçmışsa, ihracat, ithalat...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN GÜL (Devamla) – Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gül.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

12 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mitteakip maddeyi okutuyorum:

Genel Müdür

MADDE 13. – Genel Müdür ortak kararname ile tayin edilir. Görevden alınma, tayindeki usule göre yapılır.

Genel Müdürlüğün hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az on yıllık meslekî deneyime sahip olması şarttır.

Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir.

a) Bankayı ilgili mevzuat, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yönetir.

b) İdare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı Bankayı temsil eder ve temsil yetkisini gerektiğinde devreder.

c) Üst düzey yöneticilerin tayinlerini teklif ve diğer personeli tayin eder.

d) Banka sermayesi ve diğer mâli kaynakların, kuruluş amacına ve verimlilik esaslarına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlar.

e) Mevzuatın verdiği diğer görevleri yapar.

Genel Müdür, gerekli gördüğü takdirde yetkilerini kısmen daha alt kademelere devredebilir. Yetki devri Genel Müdürlü sorumluluktan kurtarmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu; buyurun.

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının 13 üncü maddesi üzerinde Grubumuz adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, genel müdürün nasıl tayin edileceğini, nasıl görevden alınacağını, genel müdürün vasıflarının ne olacağını ve görevlerinin neler olacağını amir bir madde. Özetle, genel müdürün ortak kararname ile atanacağı, atama usullerine uygun olarak da görevden alınacağı, genel müdürün görev ve yetkileri de, bankayı ilgili mevzuat, genel kurul ve yönetim kurulu kararları doğrultusunda yönetmek, idare ve yargı mercilerinde ve üçüncü kişilere karşı bankayı temsil etmek ve temsil yetkisini gerektiğinde başkalarına devretmek, üst düzey yöneticilerinin tayinlerini teklif etmek ve diğer personelin tayinini yapmak, banka sermayesi ve diğer mali kaynakların kuruluş amacına ve verimlilik esaslarına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak, mevzuatın verdiği diğer görevleri yapmak şeklinde ifade edilmiş.

Burada, özellikle, maddenin sonunda "genel müdür, gerekli gördüğü takdirde yetkilerini kısmen daha alt kademelere devredebilir. Yetki devri Genel Müdürlü sorumluluktan kurtarmaz" ifadesi yer almış.

Burada bir nokta koyduktan sonra bir başka tarafa baktığımızda -evet, buraya yazdıklarımız gayet güzel, yetkileri belirlemiştir, tanımlamışız- görüyoruz ki, her şey kâğıt üzerinde gayet güzel; ancak, uygulamaya baktığımız zaman ne görüyoruz -ne yazık ki, özellikle, tabii gazetelere de yansıdığı için söylüyorum- batak TYT Banka, İmpeksbanka ve Marmara Bankasına teminatsız kredi vererek zilyedine para geçirdiği ve böylece bankayı zarara uğrattığı gerekçesiyle mahkûm olan Türkiye Kalkınma Bankası eski Genel Müdürlü aynı zamanda da 1,5 trilyon liralık ağır para cezasına ve 1 trilyon 128 milyar liralık da banka zararını ödemeye mahkûm edilmiş.

Şimdi, maddeye tekrar dönüyorum ve son cümlesini tekrar okuyorum: "Yetki devri Genel Müdürlü sorumluluktan kurtarmaz." Genel Müdür kendisine yetkili bir vekil tayin ettiği zaman onu sorumlu kılıyorsunuz. Bu kanun tasarısının son maddesinde "Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür" deniliyor. Yani, bakanlar ortak kararnameyle bir müdür tayin ediyor bankaya. Acaba, buraya bir şey daha mı yazmak icap ediyor; yani, buraya "bankaya genel müdür tayin etmek, tayin edenleri de sorumluluktan kurtarmaz" diye bir madde mi ilave edelim diye düşündüm. Çünkü, bakıyorum, genel müdür bu kadar zarara uğratmış; ama, onu oraya getirenlerin hiçbir takibata uğramadığı da ortada. Beni düşündürten asıl husus bu olmuştur.

Gerçekten de banka, geçmişte yasadışı bu tür sıkıntılar ve yönetim zafiyetleri sonucunda büyük bir mali sıkıntı içine düşürülmüştür. Geçmişteki hatalı işlemler sonucu, banka büyük zararlarla karşı karşıya kalmış, 1997 yılı sonu itibarıyla bankanın zararı 5 trilyon 473 milyar lira civarında, kredi verdiği firmalardan 244'üyle mahkemelik durumda. Bankanın kullandığı kredilerin

büyük ölçüde geri alınamaması, geçmiş yıllarda yurt dışından sağlanan yüksek maliyetli dışkaynakların bir kısmının Türk Lirası üzerinden kredi olarak kullanılması, bir miktarın cari borçlanmalarda kullanılması, yüksek maliyeti nedeniyle kredi olarak plase edilemeyen bir kısmının ise alternatif sahalarda değerlendirilememesi ve başarısız fon yönetimiyle kayba uğraması sonucu, bankada döviz açığı meydana gelmiş, büyük miktarlarda zararlar oluşmuş ve banka finansman darboğazına girerek, faaliyet dönemlerini aşım boyutlara varan zararlarla kapatmıştır. Oluşan zararlarla, banka kaynakları tümüyle yitirildiği gibi, zarar yabancı kaynaklara da sirayet etmiştir. Bankanın yüzde 43 olan kredi kullandırma oranının bir sene içinde yüzde 33'e düşmesi, perişanlığının bir ifadesidir.

Esas dikkat çekici olan husus, 20 kat artış gösteren batık ve problemlı kredilerin varlığıdır. Özellikle, kamu bankalarında, mevcut krediler içinde takipteki sorunlu kredilerin oranı yüzde 15'ler civarında olmasına rağmen, Türkiye Kalkınma Bankasında bu oran yüzde 20 civarındadır; yani, Türkiye Kalkınma Bankası diğer kamu bankalarının ortalamasının üzerinde bir seyir takip ediyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Kalkınma Bankası DESİYAB olarak kurulduğu zaman, işçi şirketlerine, çok ortaklı şirketlere, halka açık şirketlere destek olmak, öncülük etmek ve onların karşılaşacağı sermaye ve finansman problemlerini çözmek amacıyla kurulmuş, gerçekten de iyi niyetle ve doğru amaçlarla kurulmuş bir bankaydı. Türkiye'yi kapalı ekonomi döneminde, bu tür şirketlerle rekabete açmak, sermayeyi tabana yaymak adına, o zaman DESİYAB olarak Türkiye Kalkınma Bankasını kuranları ve bugüne kadar da bu bankaya emeği geçen herkesi takdir ve şükranla anmak isterim; ancak, aradan geçen yirmibeş yıla yakın zamandan sonra, bugün artık banka yeni bir yapılanmaya gitmek durumundadır. Evet, Türkiye Kalkınma Bankasının kanun hükmünde karar-namelerle gelen bu hukuksal boşluğunu elbette gidermek zorundayız. Buna, prensipte biz de katılıyoruz; ama, bugün, Kalkınma Bankasına koyacağınız sermayenin seneye dahi yeterli olmayacağı, ekonominin içinde bulunduğu darboğazda, özellikle turizm sektöründe yaşanan sıkıntılar ve turizm sektöründeki kredilerin geri dönüşündeki sıkıntılar dikkate alındığında açıkça görülecektir. Dolayısıyla, bankanın yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç olduğu açıktır.

Konuşmamın sonunda, Yüksek Denetleme Kurulunun bir tavsiyesini de dile getirmek arzundayım. Yüksek Denetleme Kurulu, bankanın, malî bütyesinin güçlendirilerek, amacını gerçekleştiren nitelikte faaliyette bulunmasını; kalıcı olarak verimli, kârlı çalışır ve kaynak üretir hale getirilmesi için bölgesel gelişmişlik farklılıklarını giderici mevcut fonksiyonunu devam ettirmenin yanında, finansman piyasasındaki yeni gelişmelere ayak uydurarak, ürün ve hizmet çeşitlerini geliştirmesini; yeni bir kurumsal kimlik konusunda gerekli çalışmalar yapmasını tavsiye etmektedir.

Bizlerin de bu tavsiyeye katıldığımızı ifade ediyorum. Bu tavsiyenin gereğini, değerli bürokratlardan da rica ediyoruz. Bize düşen bir görev varsa da, Yüce Heyetimizin bunu esirgemeyeceğini inanıyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Pamukçu.

Söz sırası, şahısları adına Isparta Milletvekili Sayın Ramazan Gül'de; buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika Sayın Gül.

RAMAZAN GÜL (Isparta) -- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısının 13 üncü maddesi üzerindeki görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'deki genel ekonomik sıkıntılarını; yani, Türk ekonomisinin konjonktüründen kaynaklanan sıkıntılarını, özellikle, kalkınma ve yatırım bankalarına yansımaması mümkün değildir. Bir ülkede sanayi, turizm, inşaat, tekstil sektörleri krizde ise; yani, ekonomi küçülüyor ise, ihracat geriliyor ise, yatırımlar da kaçınılmaz olarak durma noktasına gelecektir. Yüksek borç stoku yüzünden kamu finansman açığı sürekli olarak artmış, hükümet, halen, reel faiz ödemeleri için sıcak para politikasına devam ediyorsa, ödemelerin 100 liralık kısmının 80 lirası faize aktarılmışsa, ülke müteşebbisi kendi memleketinde yatırım yapmaya çekiniyorsa; yani, sermaye yastık altına veyahut da yurt dışına kaçırıyorsa, ihracat ve ithalat geriliyorsa, ülkede işsiz insanların sayısı hızla artmışsa, yatırımlar da, kaçınılmaz olarak durma noktasına gelecektir. 1999 yılında kalkınma hızı eksilere düşmüşse, ülkemiz fakirleşmiş, onbinlerce işyeri kapanmış ve bu daraltıcı ekonomi neticesinde, kısaca bir ekonominin en kötü hali olan stagflasyon hali yağanıyorsa, ülke ekonomisinin bir parçası olan Kalkınma Bankasının durumu da elbette vahim olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomik tablo, gerçekten vahimdir; ekonomi hızla uçurumun eşiğine gitmektedir. Sayın hükümet, öncelikle, hızlı bir şekilde ekonomiyi rahatlatıcı ve genişletici tedbirler almalıdır, aksi halde, kayıpların uzun yıllar telafisi mümkün olmayacaktır. Üçüncü yılını dolduran 55 inci Anasol-D Hükümetinin başlattığı ve bugünkü 57 nci Anasol-M Hükümeti tarafından aynen sürdürülen ekonomiyi daraltıcı makro ekonomik politikalarından vazgeçilerek, 1995, 1996, 1997 yıllarında uygulanan arz yanlısı, ihracatta gerçekçi kuru esas alan, kredi ve teşvik mekanizmalarında KOBİ'lere öncelik veren, özelleştirmeyi öncelik gören, rekabetçi bir ekonomiden yana olan politikalarımız uygulanmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım olarak, üretmek, satmak, ihracat yapmak, istihdam yaratmak, bunlardan elde edilen gelirlerin vergisiyle de, ekonomiyi büyütmek ve bütçe açıklarını kapatarak refahı artırma politikasından yanayım. Buna uygun teşvik ve kredi politikasını ve harcamalardaki caydırıcı politikaları ortaya koyarak hem bilyüme hızını artıracamız hem de enflasyonu aşağı çekeceğiz.

Şahsım olarak, halkı fakirleştirecek, insanların alım gücünü yok ederek, ekonomiyi küçülterek yapılacak bir enflasyon mücadelesinin, bugün olduğu gibi, üretimde gerilemeye, işsizliğe ve ihracatın durmasına, fakirliğin artmasına neden olacağından, bu tür politikaları reddediyorum.

Bu bağlamda, Kalkınma Bankasının kanun hükmünde kararnameleyle yürütülmesinden doğan bu hukuksal boşluk elbette giderilmelidir, banka, hukuksal bir boşluktan ve hukuksal bir belirsizlikten kurtarılmalıdır diyoruz. O nedenle, biz, Kalkınma Bankasıyla ilgili kanun tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesinde de "evet" dedik, yine, burada da, Doğru Yol Partisi olarak "evet" diyoruz.

Bu tasarının hayırlı olmasını diliyorum, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gül.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Şahsım adına konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 13 üncü madde, genel müdürün vasıfları, atama usulleri ve görevlerini sıralayan bir madde.

Yatırım bankası olan bir bankanın başta gelen vazifesi, yatırımda geri kalmış olan bölgelerdeki yatırımları teşvik ederek, kalkınmışlık farkını azaltmaya matuf çalışmalar yapmaktır. Maalesef, Doğu ve Güneydoğu Anadolu, geri kalmışlığını halen devam ettiriyor ve bu bankanın kredilerinin verildiği yerlere baktığımız zaman, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da, bu bankanın verdiği kredi miktarı devede kulak misalidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayvancılık konusunda da, Doğu ve Güneydoğu Anadolu, bu bankadan yeterince yararlanmamıştır.

Bu kalkınmışlık farkı giderek artmaktadır. Bunlardan bir tanesi de, son zamanlarda, 10.9.1999 tarihinde, Sayın Tarım Bakanımızın yayımlanmış olduğu genelgeyle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki 5 vilayette (Şırnak, Hakkâri, Van, Ağrı ve Iğdır illerinde) hayvan pazarları kapatıldı, hayvan nakilleri durduruldu. Sayın Bakanımızın yayımladığı bu genelgede şöyle deniliyor: "Sınırdan nöbet tutan askerlerimiz uyuyorlar, oradan yılda 25 milyona yakın hayvan..."

BAŞKAN – Sayın Erbaş, madde üzerinde konuşacağınız, onun için söz istediniz.

FETHULLAH ERBAŞ (Devamla) – Efendim, maddeyle ilgili olarak konuşuyorum, yani gelişmişlik farkıyla ilgili olarak söylüyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı gibi oldu da onun için söylüyorum efendim.

FETHULLAH ERBAŞ (Devamla) – Efendim, gündem dışı söz istiyoruz vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Aşk olsun... Her gün gündem dışı söz veriyorsunuz ve her gün de bir partiye veriyorsunuz Sayın Erbaş. Lütfen madde üzerinde konuşun.

FETHULLAH ERBAŞ (Devamla) – Madde üzerinde konuşuyorum zaten.

Şimdi, "sınırlarımızdaki askerlerimiz uyuyor, bir yıl içerisinde 25 milyon hayvan içeri giriyor" deniliyor. Bu, hakikaten orada nöbet tutan askerlerimize, bana göre, büyük bir bütündür, onu düzeltmesi lazımdır; çünkü, Türk Ordusu dünyanın en disiplinli ordusudur, sınırlardan bir tek hayvanın geçmesi bile düşündürülemez. Askerlerin, sadece bunları sayması da, düşündürülmesi mümkün olmayan bir şeydir ve bunu söylemek abesle iştirğaldır.

Yine Sayın Bakanımız, devletimizin köylerdeki temsilcisi olan muhtarlara diyor ki: "Bu hayvanlar gelir gelmez millileştiriliyor. 25 milyon hayvanı..."

BAŞKAN – Sayın Erbaş, hangi bakan söylüyor efendim? Kalkınma Bankasını konuşuyorsunuz. Madde üzerinde konuşmazsanız sözünüzü keseceğim efendim. (DSP sıralarından "Bravo Başkan" sesleri, alkışlar)

FETHULLAH ERBAŞ (Devamla) – Tabii efendim, sözümü kesersiniz, önemli değil.

Şimdi, efendim, hangi bakan söylüyor dediniz de, Sayın Tarım Bakanı bunları söylüyor. Kalkınma Bankası, bu bölgeye, hayvancılığın gelişmesi için tek bir kuruş kredi vermediği gibi, Sayın Tarım Bakanı da bu bölgedeki bütün hayvancılığın ölmesi için elinden gelen her şeyi yapıyor; sınırlardan geçen hayvanları bahane ediyor. Belli süre önce, ithaline izin verilen bir miktar hayvan vardı; ona bir şey demiyoruz; ama, burada, bir gündem dışı konuşmaya verdiği cevapta, askerlerimizi töhmet altında bıraktı, cumhuriyetimizin muhtarlarını töhmet altında bıraktı -bunlar, güya kaçakçılık yapıyor- bu da yetmedi, valilerimizi töhmet altında bıraktı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FETHULLAH ERBAŞ (Devamla) – ... o da yetmedi, kaymakamlarımızı töhmet altında bıraktı...

Teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Madde üzerinde görüşmeler bitmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okuyorum:

Genel Müdür Yardımcıları

MADDE 14. – Genel Müdür Yardımcıları ortak kararname ile tayin edilir.

Genel Müdür Yardımcılarının, asgarî yarısı hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında olmak kaydıyla en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az yedi yıllık meslekî deneyime sahip olmaları şarttır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Madde üzerinde bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

155 sıra sayılı kanun tasarısının 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Genel Müdür Yardımcıları

Madde 14. - Genel Müdür Yardımcıları ortak kararname ile tayin edilir”

Beyhan Aslan	Ömer İzgi	Fikret Uzunhasan
Denizli	Konya	Muğla
Oktay Vural	Aydın Ayaydın	Saffet Arkan Bedük
İzmir	İstanbul	Ankara

Altan Karapaşaoğlu

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Sayın Başkanım, çoğunluğumuz hazır değil, takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?..

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Kabul ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Komisyonun takdire bıraktığı, hükümetin kabul ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir efendim.

Kabul edilen değişiklik önergesi doğrultusunda beraber maddeyi oylarınıza sunuyorum: 14 üncü maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Banka personeli

MADDE 15. – Banka personeli hakkında iktisadî devlet teşekkülleri personel rejimi uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyle ilgili bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 155 sıra sayılı tasarının 15 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fikret Uzunhasan	Ömer İzgi	Beyhan Aslan
Muğla	Konya	Denizli
Güler Aslan		Ahmet Çakar
İzmir		İstanbul

Banka personeli

MADDE 15. - Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür.

Banka personelinin hizmete alınmaları, görev ve yetkileri, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

Banka personelinin ücret ile diğer mali ve sosyal hakları ile sözleşme esasları; Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı alındıktan sonra Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. Ayrıca banka personeline çalıştığı günlerle orantılı olarak ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında birer aylık ücret tutarında ikramiye ödenir. Ancak, aylık ücret, her türlü sosyal yardımlar, zam, tazminat, ödenek veya diğer adlar altında yapılan bütün ödemelerin (ikramiyelerden bir aya isabet eden miktar dahil, yönetim kurulu üyeliği ücreti hariç) aylık ortalaması Yüksek Planlama Kurulunca Banka için tespit edilecek üst sınırı aşamaz.

Banka personeli, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabidir. Hizmet sürelerinin değerlendirilmesi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

Banka personelinin emeklilik işlemlerinde, Genel İdare Hizmetleri sınıfında görev yapan Genel Müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere, ifa ettikleri görevleri itibarıyla, Devlet Memurları Kanununa göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan ve derecesi için belirlenmiş ek göstergeler ve makam tazminatları uygulanır.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Çoğunluğumuz hazır olmadığı için, uygun görtişle takdire sunuyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

ORMAN BAKANI NAMİ ÇAĞAN (İstanbul) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, önergeyi oylamadan önce bir şey sormak istiyorum.

Efendim, bakan, çok önemli bir ayrıcalık statüsü getiriliyor bu önergeyle. Bu önergenin, bu banka personeline getirdiği ayrıcalık, kamu hizmetinde hangi kurumda var, hangi kamu bankasında var?

İktidar grupları, son anda, böyle birtakım imtiyaz önergeleri vererek personel sistemini mahvediyorlar. Tasarı geldiği zaman, daha önce bu önerge verilseydi de, bu konu görüşülseydi. Bu önergeyle bir sürü ayrıcalık getiriliyor, bir sürü ek ödemeler yapılacak. Devletin, ekonomik bakımdan bu kadar kriz içerisinde olduğu, vatandaşın açlık, sıkıntı içerisinde olduğu bir dönemde, burada, birtakım özel, imtiyazlı kanunlar çıkarmayı iktidar grupları nasıl içlerine sindiriyorlar? Rica ediyorum...

Şimdi, bu önergeyle çok önemli ayrıcalıklar getiriliyor. Bu statüde başka hangi banka var bu nu söylesinler; getirilen statü, ayrıcalık hangi kurumda var Hükümet izah etsin.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, burası Meclis; burada, son anda, böyle önergeleri getirerek, milletvekillerinin kafasını da... Yani, anlamadan oy verecekler.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz mü istiyorsunuz efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Kısa bir bilgi vermek için söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Efendim, buradaki düzenlemede, kendilerine yönelik, yani, çalışanlara yönelik, özel hiçbir mali hak getirilmiyor. İlave hiçbir şey yok; zaten, mevcudu alıyorlar.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kaç ikramiye veriyorsunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Mevcut 4 ikramiye alıyorlar...

KAMER GENÇ (Tunceli) – 4 ikramiye; ama, hangi kanunda var?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Var... Mevcut özlük hakları aynen korunuyor, hiçbir değişiklik yok Sayın Başkan.

KAMER GENÇ (Tunceli) – O zaman, ikramiye olmaz, maaş olur efendim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Hiçbir değişiklik yok, mevcut özlük hakları aynen korunuyor efendim. İlave hiçbir hak vermiyoruz; bunu, içtenlikle herkese ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Komisyondun takdire bıraktığı, Hükümetin kabul ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi yapılan değişiklikle beraber oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müttekip maddeyi okutuyorum:

Denetim Kurulu

MADDE 16. – Bankanın denetim kurulu üç üyeden oluşur.

Denetim Kurulu üyeleri hissedarlarca önerilen adaylar arasından Genel Kurulca seçilir.

Denetçilerde, Yönetim Kurulu üyeleri için gerekli şartlar aranır. Denetçiler, Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre çalışır.

Denetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler tekrar seçilebilir. Süresi dolmadan üyeliğin boşalması halinde Türk Ticaret Kanununun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Kütahya Milletvekili Ahmet Derin...

Buyurun Sayın Derin.

FP GRUBU ADINA AHMET DERİN (Kütahya) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarisının 16 ncı maddesi üzerinde Fazilet Partisinin görüşlerini ifade etmek için huzurlarınızdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

16 ncı maddede, Bankanın Denetim Kurulunun nasıl oluşacağı, seçiminin nasıl yapılacağı, boşaldığı takdirde süresinin ne kadar olduğu ve boşaldığı takdirde de Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin uygulanacağı ifade edilen bir madde; fakat, böyle bir maddede ifade edilmesi gereken bazı konuları huzurlarınızda derç etmek istiyorum.

Malum olduğu üzere, kamu iktisadî teşekküllerinin, KİT'lerin birçoğu anonim şirket statüsünde oluşmuş ve birçoğunun kendi içinde genel kurulları yapıyor, genel kurullarında yönetim kurulları oluşuyor yönetim kurulları, aynı zamanda, kendi bilançolarının haziran ayında -bu kuruluşumuz haziran ayında yapacak- ortakları arasında ibra edilebilmesi için de denetçiler seçiyor.

Şimdi, bugüne kadar, Türkiye'de birçok kuruluşta denetçiler olduğu halde ve genel kurulda seçilmelerine rağmen, bana göre, fonksiyonlarını tam olarak yerine getiremediklerinden dolayı, bu kuruluşlarda, birçok yolsuzluk, görevi kötüye kullanmalar, israflar, batık krediler oluşmuş.

Şimdi, yine, bu kuruluş, denetçilerini oluşturacak. Öyleyse, ülkemizde yapılması gereken, Parlatmentonun yapması gerekenlerden bir tanesi de, nasıl kuvvetler ayrılığı prensibi varsa -yasama, yürütme, yargı- bize göre, denetimi de bağımsız bir unsur olarak bir çatı altında toplaması ve bağımsız bir denetim organizasyonuna gitmesi gerekiyor.

Bakın, kuruluşun denetçisi var, ayrıca, kurumun müfettişleri var; bu yetmiyor, Başbakanlığa bağlı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu var, bu kuruluşları denetliyor; bu da yetmiyor, Başbakanlık Teftiş Kurulu var, ayrıca, bir de, Reiscumhura bağlı Devlet Denetleme Kurulu var. Bu kadar kurul, bu kadar denetleme kurulu, müfettişlik ve denetçi olmasına rağmen, ne yazık ki, bakın, bugüne kadar, son yıllarda yaygınlaşmış, birçok kamu iktisadî teşekküllü, KİT Komisyonunda ibra edilmiyor. Yolsuzluklar ayyuka çıkmış "temiz toplum, temiz siyaset" denilir noktaya gelinmiş.

Böyle bir maddenin görüşüldüğü bir noktada, sayın milletvekillerinin ve bu Parlatmentonun, mutlaka etkin bir biçimde -nasıl yargı bağımsız, yasama bağımsız, yürütme bağımsızsa- bağımsız bir denetim mekanizmasını da oluşturması gerektiğine inanıyorum. Bu, tabii, bizim bugüne kadar ki uygulamalarımızın dışında bir görüş; ama, gerçek manada denetimin sağlanabilmesi için bağımsız bir denetim mekanizmasının oluşturulmasını zarurî görüyorum; çünkü, yürütmeye bağlı... Bakın, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, kime bağlı; Başbakana, hükümete, yürütmeye... Efendim, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun yaptığı raporlar üzerinde KİT Komisyonu, bağımsız bir kuruluş, milletvekillerinden oluşan bir kuruluş bunun denetimini yapıyor ya!.. Hayır; biz, denetim yapmıyoruz; Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun raporlarını ibra ediyoruz veya etmiyoruz. Bakıyorsunuz, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu sayfalarca rapor hazırlamış; ama, iki yıl sonra hazırlamış. İş bitmiş; birçok suç müruruzamana uğramış; o genel müdür yurt dışına kaçmış; yönetim kurulları dağılmış... Öyleyse, bu Parlatmentoya bağlı, Parlatmentoyla birlikte çalışan bağımsız bir denetim mekanizmasının mutlaka ülkemizde oluşturulması zarureline inanıyorum.

MAHMUT ERDİR (Eskişehir) – Hükümet programında var...

AHMET DERİN (Devamla) – Bu kuruluşumuzla ilgili ikinci bir konu; kalkınma odaları uygulamasını doğru buluyorum, faydalı buluyorum; çünkü, birçok müteşebbis, parası olduğu halde nasıl yatırım yapacağını bilemiyor, birçok esnaf ve sanatkar, devletin teşviklerinden nasıl faydalanacağını bilemiyor; müteşebbis ruhu ölmüş. Benim bölgemde üç tane kamu iktisadî teşekküllü varsa, herkes ümidini -kamu iktisadî teşekkülünden emekliler olacak da oraya işçi alınacak; buna bağlanmış. Oradan emekli olan insanlar 8-10 milyar emekli tazminatı alıyor, bunu yatıramıyor; kendi çocuğu için -bakın, basına intikal ediyor bazı şeyler de; utanılacak bir mesele bu- "şu kadar para vereyim, benim oğluma iş bulun..." Halbuki, bu sermayeler birleşse, müteşebbis ruh, orada bir önder, bir yol gösterici vasıtasıyla yatırımlara kanalize edilebilse, hem oğluna hem yeğenine hem de gelecek nesline belki bir işyeri tesis edebilecek; ama, ufkü dar olduğu için bizim insanımızın, Anadolu insanının, kalkınma odaları vasıtasıyla böyle bir müteşebbis ruhu oluşturacak, onlara yön verecek bir zeminin hazırlanacağını kabul ediyorum ve Kütahyamız için de böyle bir odanın kurulması noktasındaki yönetimin ve Bakanın, Bakanlığın "olur" vermesini ve 1999 yılı sonunda bunun gerçekleştirecek olmasını sevinçle karşılıyorum; yörenin milletvekili olarak de teşekkür ediyorum.

Bu bankamızın üzerinde çalışması gereken bir konu da, malum olduğu üzere, IMF ile çalışan hiçbir ülke, bayramı görememiştir, hiçbir ülke, kalkınmasını gerçekleştirememiştir; bir tane örnek ülke gösterilemez. Öyleyse, IMF reçeteleriyle, yabancı sermayenin buraya gelmesiyle falan, bu ülkenin, ekonomik refah düzeyine ulaşabileceğine ben inanmıyorum. Çözüm, üretim; ama, nasıl üretim? Akıllı, kaliteli ve ucuz üretimi ülkemizde sağlayabildiğimiz takdirde, istihdamı artırabildiğimiz takdirde, yatırımı gerçekleştirebildiğimiz takdirde; dünyayla, kendi üretimlerimizle rekabet edebildiğimiz takdirde ancak gelişmişlik sıralamasında belli üst düzeye ulaşacağız, ülkemiz ekonomik bağımsızlığa ulaşacak. IMF reçeteleriyle hiçbir ülke kurtulamadığına göre, umidi oraya bağlamak yerine, bu tip kalkınma bankamızı biraz daha geliştirerek, yeterli sermayeyi vererek, yönlendirici bir fonksiyonu buna sağlayarak, yerli ve yabancı sermayeyle ortak yatırım yapma, iştirak etme, yani, 1975 yılındaki kuruluş amacına uygun bir yeniden yapılandırmayı gerçekleştirecek, yabancı sermayenin ülkemizde yatırım yapmasını, yerli ortaklarla yatırım yapmasında garanti olarak, teminat olarak, bir fonksiyon icra ederek, dünyayla rekabet edebilecek bir üretim potansiyeline ulaşabiliriz; bir.

İkincisi de, bakın, malum olduğu üzere, bizim, 1970'lerde 2,5 milyar dolar falan bir ihracat potansiyelimiz vardı, bugün 26 milyar dolara çıkmışız. Ancak, ihracat çeşitliliğine baktığımızda görülür ki, tekstil, demir-çelik emek yoğun sektörler. Üretim çeşitliliğine gidememiştir. Şu anda, Kalkınma Bankası bir görevi daha üstlenmeli; bizi, dünya piyasasında rekabet ettirebilecek sektörleri tespit ederek, o sektörler üzerinde yatırımları, kredilerini, ortaklıklarını, iştiraklerini ve garanti olma durumlarını, teminatlarını bu sektörlere aktarabilirlerse, bizim ihracatımızın çeşitlenmesini de sağlayacak olacaktı diye düşünüyorum.

Sonra, sadece kalkınmada öncelikli yöreler değil, yıllardan beri teşvik ediyoruz kalkınmada öncelikli yöreleri, vergi muafiyeti tanıyoruz, yatırım indirimi tanıyoruz; ama, gidip, işadamları orada yatırım yapmıyor. Öyle bölgelerimiz de var ki, kalkınmada öncelikli yöreler limitine belki çok yakın, yatırım yapmak istiyor, yatırım imkânları var, teknik elamanı var, altyapısı var; fakat, yeterli sermayesi ve garantisi olmadığından dolayı, teminat sağlayamadığından dolayı yatırım yapamıyor.

Yatırım yapabilme gücü olan yerlere bu kaynakların aktarılması, bizi, ülkemizi, bir an önce, daha çabuk ekonomik bağımsızlığa ulaştırır düşüncemi ifade ediyor; hepimizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Derin.

Madde üzerinde başka söz isteyen?.. Yok.

16 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ KISIM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

İstisnalar, hak ve imtiyazlar

MADDE 17. - Banka, Sayıştay denetimine, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.

Bankanın taşınır ve taşınmaz malları, paraları, hak ve alacakları haczedilemez.

Banka kuruluş amacı ve faaliyet konularının gerçekleşmesi için gayrimenkulleri tasarruf eder, kiralar, kiraya verir, leh ve aleyhte rehin, ipotek, intifa, irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri ve sair hakları tesis eder.

Bankanın, Yatırımları Teşvik Fonundan kullandığı krediler ve bu kredileri kullanan şirketlerce Bankaya yapılan her türlü ödemeler Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden muafır. Bu kredi işlemleri ile ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kâğıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülusalaları, kredi lehdârlarından Bankaca alınacak beyanname, bilanço ve işletme hesabı hülusalaları, menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri; bu şirketlerin Banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından ve her türlü harçlardan muafır.

Bankanın amaçları doğrultusunda taşınmaz mal alım satımı ile açtığı kredilerin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması halinde, satış devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, girdiği ihalelerle ilgili işlemler, tahvil ihracı dahil yurtdışından temin ettiği krediler ve bu kredilere ait işlemler, açılan kredilere mahsuben yapılan tahsilatlar, mahkemeler ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler; teminat, damga, katma değer, veraset ve intikal, banka ve sigorta muameleleri vergilerinden; noter, tatlalık, tapu, icra, tahsil, feragat, cezaevi harçlarından ve diğer her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

BAŞKAN - 17 nci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz; buyurun.

Konuşma strenz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA HÜSEYİN KARAGÖZ (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 155 sıra sayılı, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Tasarısının 17 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan evvel, Yüce Meclise ve aziz milletimize saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benden önce konuşan değerli arkadaşlarımızın da ifade ettikleri gibi, Türkiye Kalkınma Bankası, Devlet, Sanayi ve İşçi, Yatırım Bankası unvanıyla 11.11.1975 tarih ve 13 sayılı kararnameyle kurulmuştur. Kuruluşundan bugüne muhtelif zamanlarda yayımlanan kanun hükmünde kararnamelerle yönetilen banka, gelişen şartlara göre ortaya çıkan eksiklikleri de gidermesi bakımından bu kanun tasarısı gündeme gelmiştir.

Ülkemiz, yeni bir bin yıla girerken, 1960'lı yıllardaki gibi, temel hareket noktaları değişmeyen iktisat politikaları tartışmalarını; farklı bir ifadeyle de, iktisadî büyümenin sürükleyici dinamizmini hangi sektör ya da sektörlerin taşıyacağını ve bunun finansman kaynaklarının neler olabileceği veya olması gerektiği temelindeki tercihlerini yapabilmiş değildir.

1980'li yıllara kadar, bazı dönemlerde öncelikler yer değiştirse de esas olarak, iktisadî büyümenin sermaye birikiminin sürükleyici sektörü olarak sanayi sektörü seçilmiş, kaynaklar, bu seçim etrafında organize olmuş ve sanayi sektörüne yapılan yatırımlar, büyük oranda, kamu kesimi yatırımlarının öncülüğünde gerçekleşmiştir.

1965'lerden itibaren başlayan süreç, isimleri, çokortaklı şirket, halk şirketleri, işçi şirketleri olarak değişen, bir ölçüde, Türkiye'ye has şirketleşme, heyecan ve gerçeğinin filizlenmeye başladığı yıllardır. Önceleri, yurt dışındaki işçilerimiz, tasarruflarını, genellikle yurttaki ailelerinin cari harcamalarına veya taşınmaz mallara, gayrimenkullere yatırırken, sonraları, bu tasarruflarını iktisadî, sosyal ve vatanseverlik duygularıyla üretim ve yatırıma tahsis etmişlerdir.

Yurtdışındaki vatandaşların öncülüğü, yurtiçindeki küçük tasarrufları da harekete geçirerek, yöresel ölçekli bir yatırım ve sanayileşme heyecanı başlamıştır. Gelişmiş bölgelerde olduğu kadar,

kalkınmada öncelikli yörelerde de etkisini gösteren bu girişimler, bir taraftan, dövizin, yatırım, sanayileşme ve dolayısıyla iktisadî kalkınmaya aktılmasını sağlarken, diğer taraftan, küçük tasarrufların, sınıflı mülkiyette ortaklığı, iktisadî refahın halka yayılmasını da beraberinde getirmeye başlamış ve hatta, döviz ve millî para cinsinden küçük hacimli tasarrufların iktisadî kalkınmanın finansmanında kullanılma faaliyetleri, diğer özel sektör kuruluşlarını da halka açık anonim şirketler kurmaya itmiş, bu hareket, sermaye piyasalarının gelişmesine de katkıda bulunmuştur.

Bütün bu gelişmeler göz önüne alınarak, yeni yatırılabilir kaynaklar bulunmasında ve bu kaynakları yatırımlara kanalize edecek finansal aracı kurumların oluşturulmasında, işçi dövizleri ve millî tasarrufların artırılmasında önemli fonksiyonlar icra etmek maksadıyla, 1973 yılında İşçi Yatırım Bankası kurulması çalışmaları başlamıştır.

DESİYAB'ın kuruluş amacı, Türkiye'nin süratle ve yurt sathına yaygın sanayileşmesi, sanayide mülkiyetin geniş halk kitlelerine yayılmasına katkıda bulunmak ve öncülük etmektir. Bu maksatla yurt içinde ve bilhassa yurt dışında çalışanların tasarruflarını ekonomik bir güç halinde birleştirerek, kârlılık ve verimlilik anlayışı içerisinde değerlendirmek, kalkınma planlarının temel ilkelere uygun ve yurt sathına yaygın teşebbüslere, özellikle sınıflı yatırımlara yöneltmektir.

İleri bir hayat seviyesine erişebilmek için, tasarrufların gayri safî millî hâsıla içindeki payını çoğaltmak ve bu tasarrufları, fert başına düşen geliri artırıcı verimli yatırımlara yöneltmek gerekmektedir. Sanayileşmenin bilincinde olan halkımız ve bilhassa yurtdışında çalışan işçilerimiz, bu konuda ciddi bir gayret ve fedakârlık göstererek, 1980'li yıllara kadar, Anadolu'da 700'den fazla çokortaklı şirketin kurulmasında bütütlük pay sahibi olmuşlardır. Ne var ki, 1980 darbesi ve akabinde uygulanan para ve kur politikaları yüzünden, bu çokortaklı şirketlerden birçoğu, büyük sıkıntılar içerisine düşmüş, bu sıkıntılar sonucu ya el değiştirmiş ya da kapanmıştır. Bugün, o tarihlerde kurulan ve halen ortaklık yapısı bozulmadan ayakta kalan ve faaliyetine devam eden 100'e yakın çokortaklı işçi şirketi mevcuttur. Türkiye Kalkınma Bankası, bu şirketlere -yeterli olmasa da- finansman, eğitim ve ar-ge çalışmaları konularında destek sağlamaktadır.

Bugün, Türkiye'deki küçük ve orta ölçekli işçi ve halk şirketlerinin sıkıntılarının başında, finansman, yetişmiş eleman ve dışarıya açılma noktasındaki bilgi ve birikim eksikliği gelmektedir. Bu şirketlerimizin dışpazarlara açılma noktasında, Türkiye Kalkınma Bankasının önemli fonksiyonlar üstlenmesi mümkündür. Bu konudaki çalışmalar, üretimde kalite ve standardı da beraberinde getirecektir. Ayrıca, Türkiye Kalkınma Bankası, pilot bölgeler seçerek, örnek yatırımlara öncülük etmeli ve bu yatırımları halka açarak, yeni projeler geliştirmeli ve yeni yatırımlar gerçekleştirilmelidir.

Bu noktadan hareketle, Çankırı İlimiz, coğrafi ve iklim şartları, ulaşım ve altyapı itibarıyla, her türlü yatırıma müsaittir; Ankara'ya 130 kilometre, İstanbul'a 380 kilometredir. Çerkeş-İlgaz arası 80 kilometrelik devlet karayolu hattında, yatırımcılarımızın hizmetine sıfır maliyetli arsa tahsisi mümkündür.

1980'li yıllardan sonra ise, yeni gelişen ekonomik şartlar ve iktisadî durum çerçevesinde, yurt dışındaki ve yurt içindeki vatandaşlarımızın birikimlerini üretime ve yatırıma döndüren "Anadolu Kaplanları" da denilen çokortaklı şirketlerin geliştiğini görüyoruz. Bu şirketler, yetişen insan gücümüzün öncülüğünde kurulmakta, yurt içindeki ve yurt dışındaki tasarrufları istihdam ve üretime dönük yatırımlara yöneltilmektedirler. 20 milyon işsiz olan bir ülkede, kolay kazanç yolu faiz ve repoyu değil, istihdam ve üretimi tercih ederek, millî ekonomiye katkı sağlayan bu kuruluşları elbette tebrik etmek ve desteklemek gerekirken, teşebbüsler arasında sermaye rengi farklılığı bazında bölümlülük yaparak bu ticarî ve sınıflı kuruluşlara teşvik vermeme, olağan mali denetimleri dışında

sıkıştırma, kamunun altyapı ve özelleştirme ihalelerinde ambargo gibi uygulamalara maruz bırakılmaları, doğrusu, kabul edilir türden değildir. Anayasanın eşitlik ve teşebbüs hürriyetiyle ilgili hükümlerine, Türk Ticaret Kanunu ve Rekabet Kanununa aykırı bu tür yersiz, haksız ve gereksiz uygulamalar, milli sermayenin de, yabancı sermayenin de ülkemizde yatırımlar yapmasını engelleyecek tedbirlikler meydana getirmektedir.

Ülkemiz, yetişmiş insan ve işgücüne sahiptir. Gölge etmeyin, engel olmayın, kısa bir süre sonra, sanayii Anadolu'ya da yayıldığı görülecektir. Bunu, ülkesini ve milletini seven insanımız başaracak durumdadır. Bundan korkmamak lazımdır. Güvenelim milletimize. Halkımız, bu öncelikle müteşebbislere güvendikleri için, alınterlerinden biriktirdikleri tasarruflarını, tereddütsüz, ülke kalkınması için bu kadrolara emanet etmektedirler. Devletin ve hükümetlerin de halka güvenmeleri esastır. Siz, halka güvenmezseniz, elbette, halk da devlet erkini yürüten kadro ve hükümlere güvenmez. Bugün, her meselede olduğu gibi, kalkınmanın önündeki en büyük engel de güven bunalımıdır; bunu, ülkemizin aşması mecburiyeti vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun tasarılarının 17 nci maddesi, Türkiye Kalkınma Bankasının görev ve sorumlulukları ile ülke kalkınmasındaki önemi göz önüne alınarak getirilen istisnalar, hak ve imtiyazları içermektedir. Maddede denilmektedir ki "Banka, Sayıştay denetimine, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir." Maddeyle, bankaya çeşitli vergi, noter ve tapu harçları muafiyetleri getirilmektedir. Biz, Fazilet Partisi olarak, üretim, istihdam, kalkınma ve özellikle yatırıma yönelik her türlü çabanın teşvik ve desteklenmesini istiyor, yurt sathına yaygın kalkınmanın öncülüğünü yapan kuruluşlara bazı istisnalar, hak ve imtiyazlar sağlanmasını yerinde ve doğru buluyoruz.

Bir eksikliği de burada belirtmek istiyorum. Bankaya tanınan bu hak ve imtiyazların, bankayla ortak iş yapan kalkınmada öncelikli yörelerde kurulan şirketlere de sağlanması, sanayinin yurt sathına yayılmasında ivme kazandırıcı bir unsur olacaktır.

Hepimizin bildiği gibi, ülke sanayimiz, Marmara Bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bunun getirdiği problemler ortadadır. Bunların detaylarına girmeye zamanımız elvermemektedir. Şu kadarını söylemek gerekirse, bugün Marmara Bölgesinde fert başına milli gelir 7000 dolarken, Anadolu'nun çoğu bölgesinde 600-700 dolardır. Bu bölgelerarası dengesizliği ortadan kaldırmak mecburiyetimiz vardır. Bu noktada, sanayinin yurt sathına yaygınlaştırılması en önemli meselemizdir. Türkiye Kalkınma Bankasına bu açıdan da büyük görevler düşmektedir.

Bankanın, kuruluş gayesine uygun ve başarılı çalışmalar yapmasını diliyor, kanun tasarılarının hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Fazilet Partisi Grubu ve şahsım adına, Yüce Meclisi ve aziz milletimizi bir kere daha saygularıyla selamlıyorum. (FP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, kişisel söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, konuşmak istemiyordum; ama, madde, hakikaten çok tuhaf bir madde. Diyor ki "bu banka, 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değil, 2886 sayılı İhale Kanununa tabi değil, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değil, Sayıştay denetimine tabi değil..."

Alımlar yapacak, satımlar yapacak, ihaleler yapacak, personeli seyahat edecek, peki neye tabi?.. Tabii değil; ama, bir sisteme tabi olması lazım, eğer Türkiye, bir hukuk devleti ve bir kurullar devleti ise.

2886 sayılı Kanun niye çıkarılmış? 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu niye çıkmış? 6245 sayılı Harcırah Kanunu niye çıkmış? Bunlar, eğer miadını kaybetmişse, Türkiye'de uygulanabilirlik nitelikleri kalmamışsa bunları yürürlükten kaldıralım. Bütün kamu personeli için geçerli olan bu şeyi, devlet daireleri için geçerli olan bu sistemi, burada uyguluyoruz.

İmtiyazlar veriyoruz bazı kurumlara, o kurumların başına arkasında büyük politik güç olan kişileri getiriyoruz, ondan sonra da, onlar, vicdanlarına göre işlemler tesis ediyorlar. Bankaya bir bina kiralayacaklar, gidecek bir ahbabının binasını kiralayacak 100 misli farkla; yani, misline kiralayacak. Bir engel var mı; yok. Veyahut da kendisinin en kıymetli mülkünü, yine yandaşı bir kişiye, çok düşük bir fiyatla kiraya verecek. Var mı engel; yok. Ha, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu -biraz önce arkadaşlar anlattılar- bunları kaç sene sonra denetleyecek? Kim denetleyecek, ortaya çıkaracak?

Şimdi, vatandaşın, büyük bir özveriyle verdiği vergileri, böyle kurumlara, getirip, sorumsuzluk tesis ederek, hiçbir kurala tabi tutmayarak, oranın başına gelecek, genel müdürün veya yönetim kurulu üyelerinin insaf ölçülerine bırakarak, ne kanun çıkarılır ne de tasarruf yapılır. Ha, deniliyor ki, "ticarî usullere göre yönetiliyor." Ticarî usullere göre yönetiliyorsa, bunun bir kuralını koymak lazım. Farz edelim ki, bir banka personeli bir yere gitti, Harcırah Kanununa göre para verirsek, bu, onun otel parasını karşılamaz; diyelim ki "gerçek giderleri ödenir." Hiç olmazsa böyle bir sistem koyalım. Kiralama işlemlerinde "emsal kiralari geçemez" diyelim.

Değerli milletvekilleri, hep imtiyaz, imtiyaz, imtiyaz... Türkiye'yi, işte çıkmaza götürdük, ekonomik iflase getirdik. Bugün, artık devlet iflas etmiş bir durumda. Devletin, eğer, hakikaten bütçesi iflas etmemişse, insanlar niye bu sefalet içerisinde?..

Bakın, bu Meclis salonunun yapılması meselesinde biliyorsunuz, 5 milyar 300 milyon liraya bu salonu söken firma, devletten 730 milyar lira para tahsil etti. Yani, 112 misli. Görüyorsunuz, insanlara bir tahdit koymadınız mı, sınırlama getirmediğiniz mi, ne oluyor; başındaki yöneten insanlarla, müteahhitlerin merhametine kalıyor.

Benim aleyhime bir tazminat davası açmışlardı; dedim ki "canım, devletten 112 misli tahsil etmiş" 1 milyon misli de tahsil edebilirdi; önünü kesen bir şey var mı? Yok. Çünkü, adamların merhametine bırakmışsınız.

Değerli milletvekilleri, bu devlete, devlet sorumluluğu duyacak nitelikte ve kişilikte tasarruf ve yasalar getirmek zorundayız. Eğer, bunlar için bir kural koymazsak, yarın öbür gün buraya gelecek genel müdür de, yönetim kurulu üyesi de, burayı istediği gibi yönetir, paraları alır yurt dışına da götürür, yandaşlarına da kredileri verir; kimsenin de bunlardan hesap sormaya hakkı olamaz. Çünkü, biz, yasal düzenlemeleri usulüne göre yapmamışız.

Biraz önce, bir arkadaşımız söyledi, bu bankanın zararı 5 trilyon lira; ama, bugün, inanınız, ülkemizde, açıklıkla her gün karşı karşıya olan büyük bir kitle var. İşsizlerimiz, var. Bilmiyorum size geliyor mu, gelmiyor mu; ben, muhalefet partisi milletvekili olmama rağmen, günde 50'ye yakın adam geliyor, iş istiyor. Kadın, kimsesiz, çocuğunu alıyor yanıma geliyor "ben açım" diyor. Belki sizlere kimse gelmiyor; ama, bana geliyor. Biz, bu insanlara cevap veremiyoruz, bu insanların ihtiyaçlarını karşılayamıyoruz; ama, öte taraftan da, devletin trilyonları gidiyor bir tarafa, birileri kaçırıyor, cebine atıyor, zimmetine geçiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) – Sayın Başkan 1 dakika daha verebilir misiniz?

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, Fethullah Beye bu anlayışı göstermediniz.

KAMER GENÇ (Devamla) – Yok; Fethullah Beye...

Ashında, bilmiyorum; kendisi isterse vermeyebilir canım; ben, bir şey demiyorum.

Komisyon veya hükümet, şimdi, 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi olmayan bu kurum neye tabidir, personele nasıl harcırah ödeyecektir? 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değilse, banka yönetim kurulu, bir malı alırken, satarken bir binayı ihaleye verirken neye göre ihaleye verecektir; çıksın burada söylesin. Yani, getirecek, yandaşlarına verecekse, imtiyaz da verecekse, artık, o zaman, biz bu insanlardan nasıl hesap soracağız ve bunları nasıl denetim altına alacağız?

Ben, bunları vurgulamak istedim. Tabii, burada çok şeyler söylüyoruz; yine, kanun, istediği gibi yürüyor; yine bürokratlar, gerektiği zaman, istediği gibi, yandaşlarına devleti hortumluyor.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genç.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Kârın dağıtımı

MADDE 18. – Bankanın gayrisafi kârından vergi ve diğer yasal yükümlülükler ayrıldıktan sonra dağıtılabilir kârın, Türk Ticaret Kanunu, Bankalar Kanunu ve sair ilgili mevzuat hükümlerine göre birinci temettül dağıtımı gerçekleştirilir.

Bu şekilde dağıtılacak birinci temettüden sonra kalan kârın, Genel Kurulca tespiti yapılacak yüzde 5'e kadar olan kısmı, personelin brüt üç aylık ücreti ile sınırlı olarak Yönetim Kurulunun tespit edeceği esaslar dahilinde dağıtılmak üzere temettül olarak personele ayrıldıktan sonra, kalan kârın Türk Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalanı Genel Kurulca pay sahiplerine ikinci temettül payı olarak dağıtılır.

BAŞKAN – 18 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Ergün Dağcıoğlu.

Buyurun Sayın Dağcıoğlu. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 155 sıra sayılı, Türkiye Kalkınma Bankasının Kuruluş Yasa Tasarısının 18 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, değerli Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde gördüğümüz tasarının amacı, bankanın esas sermaye sisteminden kayıtlı sermaye sistemine geçilerek kâr dağıtımının yeniden düzenlenmesi ve bankanın işlerliğinin artırılması olarak ifade edilmektedir. Tasarının, kâr dağıtımını düzenleyen 18 inci maddesi ise, bu çerçevede, bankanın sermayesini düzenleyen 6 ncı madde paralelinde, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine uygun hale getirilmektedir.

Bu arada, daha önceki uygulamada B grubu pay sahipleri için bir kâr garantisi olan ve açıkça, ortalama faiz oranının altında olamayacak şekilde kâr dağıtımını gerektiren hükümün metinden çıkarılması gerçekleştirilmiş olmaktadır. Tasarının gerekçesinde, bu uygulamanın Türk Ticaret Kanununa aykırı olduğu belirtilmektedir ki, doğrudur. Ancak, diğer taraftan, bu maddenin kalkmasıy-

la, büyük ölçüde yurt dışındaki işçilerimiz için tanınmış olan yüzde 12'lik kâr garantisi kapısı da tamamen kapatılmış bulunmaktadır. Özendiricilik adına bir alternatifi ortadan kaldırıyorsak, onun yerine yeni özendirici tedbirler almak durumunu da atlamamak gerekir kanaatimi ifade ediyorum.

Böylece, kârı düzenleyen yeni 18 inci madde, alışılmış kâr dağıtım prosedürü haline getirildi; fakat, az evvel yapılan bir değişiklikle, personelin brüt üç aylık ücretiyle sınırlı olarak, yönetim kurulunun tespit edeceği esaslar dahilinde dağıtılmak üzere temettü olarak personele ayrılan payın dört aylık olarak düzeltilmesi; yani, gerçekte yapılan bir uygulamanın, hukukî prosedür olarak da tamamlanması, sevindirici bir görüntü olarak karşımıza çıktı.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bildiği üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, 1975 yılında, Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) unvanı altında, zamanın Başbakanı Sayın Demirel'in, Başbakan Yardımcıları Sayın Necmettin Erbakan, merhum Turhan Feyzioğlu ve merhum Alparslan Türkeş'in imzalarıyla ve dönemin MSP'li Sanayi Bakanının gayretleriyle, 13 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulmuştur.

DESİYAB'ın amaç görev ve hedeflerine gelince; devletin anayasal görevi çerçevesinde, vatandaşlarımızın tasarruflarını ekonomik bir güç halinde birleştirerek, milli kalkınma hedeflerine uygun ve yurt sathına yaygın kârlı ve verimli teşebbüslere, bilhassa sınaî yatırımlara tevcih ederek, çokotaklı halka açık şirketlere, özellikle de işçi şirketlerine öncüllük etmek ve onların finansman problemlerini çözmek gibi, çok isabetli bir amaçla kurulmuştu.

O dönemin Türkiyesinin süratle ve yurt sathına yaygın sanayileştirilmesi hedefinin temclinde, zamanına göre, son derece ileri görüşlülük, ülkeye karşı sorumluluk ve samimiyet bulunmaktaydı.

Kuruluşundan onüç yıl sonra, bittün aktif ve pasifleriyle Turizm Bankasının kendisine devredilmesiyle, adı da "Türkiye Kalkınma Bankası" olarak değiştirildi biliyorsunuz ve sanayi sektörü yanında, turizm sektörünü de destekleyecek bir pozisyona getirildi. İşte, ne olduysa ondan sonra oldu; çünkü, sanayi kredilerinin oranı yüzde 11 ve yüzde 15, turizm kredilerinin ise yüzde 23 ve yüzde 32 olarak gerçekleşeceği bir döneme, bu süreçle gelinmiş oldu.

Arkadaşlar, Türkiye Kalkınma Bankasının, bir devlet bankası olarak, ülkenin kalkınma ve yatırım misyonu çerçevesinde, fonlarını öncelikle geri kalmış yörelere tahsis etmesi gerekirken, bir de bakıyoruz ki, gelişmiş yörelere verdiği kredi yüzde 67, kalkınmada öncelikli yörelere verdiği kredi ise ancak yüzde 13'lere tekabül etmektedir. Bu rakamlar, bankanın, kuruluş amacının tamamen aksi istikamette bir yola girdiğini gösteren çok somut verilerdir.

56 nci cumhuriyet hükümeti zamanında, Kalkınma Bankasına, 26 ildeki yarım kalmış yatırımlara gerekli finansman desteği sağlanarak bu işletmelerin yeniden ekonomiye kazandırılmasıyla ilgili olarak, en az üç yıllık bir plan çerçevesinde yeni bir görev verilmişti. Aslında, bankaya yeniden bir hamle daha yapma fırsatı tanınmıştı. Türkiye Kalkınma Bankası, bu görev için, 1999 yılında 10 trilyon lira, 2000 yılında ise 30 trilyon lira kaynak sağlamak durumundadır; ancak, bunu nasıl yapacaktır? Her noktada duvara toslayan ekonomi politikalarıyla bu kaynaklar nasıl sağlanabilecek ve en önemlisi, çarçur edilmeden nasıl kullanılacaktır? "Kendisi himmete muhtaç bir dede, nerede kalmış ki ellere himmet ede" sözünü hatırlıyorum. Görülüyor ki, en önce, bankanın kendisi kaynak ihtiyacı içindedir. Bugüne kadar, sermaye artırım ve yüzde 120 faizle borçlanarak bir yere varılmadığı görülmüştür, varılamayacaktır da; çünkü, at sahibine göre kişner arkadaşlar.

Bundan yirmidört yıl önce 1 milyar lira sermayeyle kurulan DESİYAB ne kadar iddialıysa, maalesef, bugün, sermayesi 75 trilyon liraya çıkarılan Kalkınma Bankası da, o kadar çaresiz ve açmaz içerisindedir. Ne yazık ki, bu banka tarafından verilen kredilerin, diğer kamu bankalarında olduğu gibi, amacı doğrultusunda kullanılmadığı, birilerine peşkeş çekilerek batırıldığı kamuoyunda bilinen bir gerçektir.

Türkiye Kalkınma Bankası, bugün çalıştığı 700 firmadan tam 244'üyle ihtilafı ve problemlidir, ihtilafı ve problemlili kredilerin oranı da, maalesef, yüzde 22'lere tekabül etmektedir. Bu rakam, kamu bankaları ortalamalarının çok üzerinde olan bir rakamdır.

Sayın milletvekilleri, şimdi bir bakalım, bu banka kâr mı etmiş. Neden; çünkü "kârın dağıtımını" maddesini inceliyoruz ya... Ne gezer; bankanın her yıl zararı trilyonlarla ifade edilmektedir. Örneğin, 1998 yılında toplam 2 trilyonun üzerinde zarar etmiştir. Olan kâr dağıtılır. Gülmüştük değerleriyle 2 trilyonun üzerinde zarar eden bir bankanın kâr dağıtımını konuşuyoruz. Demek ki, Kalkınma Bankası, kâr üreten yatırımlara katkı veren bir kuruluş olmaktan çıkıp, maalesef, kendi sorunlarıyla çalkalanır hale gelmiştir. Hani, deveye sormuşlar: "boynun niye eğri?" diye "nerem doğru ki" demiş ya. Türkiye'nin devasa problemlerinin yanında Kalkınma Bankamız da geri mi kalacaktır; o da, aynı olaya atbaşı koşturuyor!

Çok açık bir şekilde bellidir ki, Kalkınma Bankası, kuruluş aşamasındaki samimi heyecandan ve amacından zamanla uzaklaştırılmış, sahip olduğu fonlar verimli kullanılmamıştır. Bizim endişemiz, bu kafayla ve bu politikalarla, ne kadar sermaye artışı yapılsa yapılsın, milletimizin sırtından sağlanan bu kaynakların verimli bir şekilde kullanılamayacağı kanaatidir.

İşçi tasarruflarına bakacak olursak, sadece Alman bankalarında yatan 100 ilâ 150 milyar marklık korkunç bir tasarruf potansiyelimiz var; ancak, işçilerimizin bunca fedakârlıklarla biriktirdiği kaynaklar Alman bankalarında kuzu kuzu yatmaktadır. Bu tasarruflar, hâlâ, çeşitli engellerle, bir türlü yatırımlara kanalize edilememektedir; çünkü, beceriksizlik vardır ve en önemlisi, işçilerimizin güvenini kaybetmişlerdir. Her şeye rağmen, yurt dışındaki vatandaşlarımız, kendi yatırım şirketlerini kurup büyüterek, tasarruflarını yine bu ülkeye akıtmaya devam ediyorlar; işte, Anadolu aslanları böyle doğup gelişti; ama, gel gör ki, yine birileri rahatsız oluyor ve kendilerinin yapamadığını gerçekleştiren bu fedakâr insanlara, akla hayale gelmedik engellemeler çıkarıyorlar.

Bunun en son örneğini, Sayın Başbakanın Amerika gezisi sebebiyle yaşadık. Devletten kuruş kredi almadan reel ekonomiye dev katkılar sağlayan ve Amerika Birleşik Devletlerinde; yani, seyahat ettikleri ülkede, Amerika'nın izniyle yüzlerce mağaza ve ticarethane açılmasına izin verilen bir holding yöneticisi, maalesef, Sayın Başbakanın uçağından, yer kalmamıştır diye aşağıya indirilmiştir. Sayın Başbakan, acaba, kimlerden çekinerek böyle bir davranış içine girebiliyor? Böyle itici davranışlarla güven ve işbirliği ortamını nasıl sağlayabilecekler?

İşte onlar; yani, Anadolu aslanları dedikleri insanlar; yani, tınaklarıyla buralara gelen ekonomistlerimiz, yapılan bütün hakaretlere, itilip kakılmaya ve engellemelere rağmen, ülkemizin kalkınmasına var güçleriyle katkıda bulunuyorlar; Anadolu'nun kıraç topraklarında, âdeta, birer kardelen çiçeği gibi büyüyor ve yayılıyorlar. Onlar -yıllardır sürdürülen, sömürü ve hortumlama uzmanlarımızın dediği gibi, bakın, Türkiye'nin bütün insanları söylemiyor, sadece bir avuç azınlık- yeşil ya da kırmızı sermaye değil, hiç şüpheleniz olmasın ki, bu ülkenin yitizakı ve geleceğidirler arkadaşlar.

Her şeye rağmen, Türkiye Kalkınma Bankasının kanun hükmünde karamelerle idare edilmesinden kurtarılıp bir kuruluş yasına kavuşmasını memnuniyetle karşılıyor; bankanın, adı üzerinde, gerçekten ülkemizin yatırım ve kalkınma bankası olması; yani, ismiyle müsemma olması temennilerimle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dağcıoğlu.

18 inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

18 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 uncu maddeyi okutuyorum:

Genel Kurulda oy kullanma

MADDE 19. – Genel Kurul toplantılarında her hissenin bir oy hakkı vardır. Genel Kurulda oylar Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kullanılır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Siirt Milletvekili Nurettin Aydın; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA AHMET NURETTİN AYDIN (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 155 sıra sayılı Türkiye Kalkınma Bankasının Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve DESİYAB'ın Kuruluşu Hakkındaki Kanun Kuvvetindeki Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 19 uncu maddesi üzerine Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Muhterem Heyetinizi ve Değerli Başkanımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, Türkiye Kalkınma Bankasının kuruluş amacı konusunda önemli tespitlerde bulunan, bankadan sorumlu devlet eski bakanımız Prof. Dr. Safih Yıldırım beyin özetlediği şu cümlelerle başlamak istiyorum: "Topyekûn kalkınma, yurt satımına yayılmış bir sanayileşme ve eşitlikli kalkınma hamlesi bankamızın amacıdır. Bu hamle, ancak, bölgelerarası kalkınmışlık, gelişmişlik farkının giderilmesiyle başarıya ulaşabilecektir. Kalkınma Bankası olarak hedeflerimizin odağına, Doğu ve Güneydoğu'nun kalkınmasını yerleştirmemiz, işte bu anlayışın ürünüdür." İşte böyle diyor sayın hocamız; tıpkı, 1975'te Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankasını hayata geçiren değerli devlet adamlarımızın, milletin topyekûn kalkınmasına yönelik atmış oldukları adımın amacı doğrultusunda bir anlayışla.

Ancak, üzülerek ifade etmeliyim ki, 1975'te kurulan ve yıllarda, özellikle Doğu ve Güneydoğu'da görülen sanayi hamlesinde, çok hayırlı hizmetler yapan DESİYAB, aradan geçen yirmi-dört yıl zarfında, eski genel müdürü dahi hapiste olabilecek kadar şaibeler ve bataklıkta olan bir Kalkınma Bankası olarak karşımızdadır. Bankanın hedefini, dosdoğru bir biçimde bölgelerarası gelişmişlik düzeyini ortadan kaldırmak ve Doğu ve Güneydoğu'yu kalkındırmak olarak belirleyen sayın hocama, son onaltı yılda, ilgili bankanın hangi siyasi iradenin marifetli elleriyle bu hallere düşürüldüğünü sormak herhalde hakkımız.

Bu süre zarfında, esas amacı kalkınmayı yurt satımına yaymak olan Kalkınma Bankası, yatırımlarını hangi yörelere yapmış; kredilerini hangi yörelere dağıtmış? Gelişmiş bölgelere verdikleri kredi yüzde 67, kalkınmada öncelikli bölgelere, yani, geri kalmış bölgelere, sadece yüzde 13,9. Hani bu bankanın amacı? Niye amacına uygun dağıtılmadı bu krediler? Kalkınma Bankasından en az istifade etmiş ve millî geliri ülke ortalamasının dörtte 1'i kadar olan Siirt'in bir temsilcisi olarak, biz, kimden hesap soracağız?

Muhterem arkadaşlar, Kalkınma Bankasının marifetiyle, Doğu ve Güneydoğu'da yarım kalmış ve işletmeye geçememiş yatırımlara, 55 inci ve 56 ncı hükümetin Sayın Başbakanı, 40 trilyon liralık bir ekonomik paket açtıklarını ifade ettiler. Bugünkü tarih itibarıyla, söz konusu 40 trilyon liradan, Siirt ilimizde sadece bir şirketimize 157 milyar lira kredi açılabilmiştir. Kredi talebinde bulunan Siirt ilinden diğer 4 firma ise, henüz, 300 milyar lira tutarındaki yatırım ve işletme kredilerine ulaşamamıştır. Bunun tek sebebi var değerli milletvekili arkadaşlarım; Kalkınma Bankası Genel Müdürlüğünüzün bütün iyi niyetlerine rağmen, akıl almaz bürokratik engeller, Güneydoğulu yatırımcılarımıza kan kusturmaktadır. Bakınız, geçenlerde gazetelere yansıyan bir Kalkınma Bankası trajedisi vardı Siirt ilimizle ilgili: Özel İdareden ihale yoluyla aldığı alçı fabrikasını faaliyete geçirmek isteyen bir işadammız, Kalkınma Bankasından 300 milyar kredi talep eder. Acil destek paketi çerçevesinde kendisine 28,6 milyar yatırım kredisi çıkar- ayrıca, yatırımı tamamlanınca da, 49

milyar işletme kredisi verilecektir deniliyor- fakat, işadamları bakar ki, kendisine, alçı fabrikasının fırınlarını kurmak için sadece 184 milyar gerekmektedir. Herkes gibi o da 28,6 milyarı alarak naylon fırın ekipmanı faturası ibraz edip nefes alması mümkünken, bundan kaçınarak, sahtekârlık yapmam diyerek, Kalkınma Bankasına, kredi talebinden vazgeçtiğini ve fabrikasını kapatacağını bildirir ve tabii, Siirt İlimizin işsizler ordusuna 26 işsiz daha katılır.

Evet sayın milletvekili arkadaşlarım, Kalkınma Bankası, ülkemizin yatırım ve kalkınma keşmekeşliğinin bir ürünü olarak, hem yatırımları destekleyen hem onları yönlendiren bir banka olarak fizibilite yapacak... İşte, bunun mümkün olmadığını en güzel örneğini, Siirtli bir işadamların başına gelenlerle görebiliyoruz.

Ülkemizde KOSGEB vardır, Sanayi Bakanlığına bağlı SAGEM vardır; ama, vatandaşımız ve yatırımcılarımız, gerçekten, yatırımlar konusunda canından bezdirilmektedir. Sonuçta da "Kalkınma Bankasının kayıtlı sermayesinin yüzde 52'si şaibeli alacaklarda" demek zorunda kalırız.

Değerli arkadaşlar, devlet erkinin malî gücü, yine kendisini, bir devlet bankasını gündemimize getirerek göstermiştir. Tarafı tarafsız bütün siyasî gözlemcilerin ittifak ettikleri bir konu vardır; Türkiye'de devlet bankası demek, iktidarların yandaşlarına aktardıkları kaynakların membaı demektir. Bu yapı, ülkemizin devletçi ekonomiden kurtulmasını engellediği gibi, halkımızın önünde siyasal hegemonyalara da yol açmaktadır.

1975 yılında, yurt dışındaki işçilerimizin tasarruflarını değerlendirmek amacıyla yönelik olarak kurulan bu kurum, bugün, maalesef, yurt dışından yüksek faizle aldığı dövizleri, daha düşük faizlerle yerli bankalara satarak, sermaye sahiplerinin ve tabii, onların destekçisi siyasîlerimizin gözbebeği haline gelmiştir. Her hükümetin kuruluşunda paylaşılamayan, üzerinde kavga edilen devlet bankaları göstermektedir ki, özelleştirmeye, öncelikle, evvelemerde onlardan başlanılmalıdır.

Şimdi, 19 uncu maddede Genel Kurul toplantılarında her hissenin 1 oy hakkı olduğu ifade edilmekte; yani, burada, en büyük hisse sahibi kim olacak? Tabii ki, Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi olduktan sonra, oy hakkının kimlerin elinde olduğunu sizin takdirlerinize bırakıyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

19 uncu madde üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

19 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20 nci maddeyi okutuyorum:

Bankanın mal ve belgeleri

MADDE 20. – Bankaya ait her türlü taşınır ve taşınmaz mallar ve paralar ile her türlü hak ve alacaklar Devlet malı hükmündedir.

Bankanın mal ve paraları ve para hükmündeki evraklar ve senetleriyle diğer mevcutlarına karşı işlenen suçlar Devlet mallarına karşı veya Devlete ait kağıt ve belgeler üzerinde işlenen suçlardan sayılır.

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Bekir Sobacı.

Buyurun Sayın Sobacı. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA BEKİR SOBACI (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi, Partim ve Grubum adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, burada, bankanın mal varlığı, parası ve hakları, devlet malı sayılarak, bir noktada güvence altına alınmak isteniyor ve bunların suiistimali de suç sayılıyor.

Şimdi, burada "devlet malı" tabiri, tanımı, aslında, bence, yetersiz kalıyor; çünkü, bugün, Türkiye'de, sadece KİT mal varlıklarıyla suiistimal ve yolsuzluk yapmak her şeyi ifade etmiyor.

Değerli arkadaşlar, bunun sayısız örnekleri var. Bugün, kendi özel bankasındaki birtakım uygulamalarla, ayak oyunları, suiistimallerle, sonuçta, gelip, bankasını batırıp, iç edip, ondan sonra da, bir devlet malı, kamu malı olan Mevduat Sigorta Fonunu tüketen bankalar oldu; iki üç bankayla biz bu fonu tükettik. Geçen dönemde kurulan, çok hayırlı bir komisyon olan, Dış Kredi ve Borçları, İç ve Dış Borçları Araştırma Komisyonunda bize verilen bilgi, 10 tane bankanın daha batmayla karşı karşıya, iflasla karşı karşıya olduğuydu.

Değerli arkadaşlar, halkın tasarrufları, aslında, bir devlet, kamu malıdır. Bu tasarruflara, bu mevduata, onlarca banka izni verdi Anasol hükümeti ve 3 tane hükümetimiz; ne alındı karşılığında?.. Siz, halkın tasarrufuna müdahil olma, müdahale etme, onu toplama yetkisi verirken, bu özel banka kuruluşlarından Hazinemiz ne elde etti? Ben, şahsen bunu merak ediyorum.

Türkiye'de, bu tip yolsuzluk ve suiistimallerin yolları da çok kolay. Yönetim kuruluna eski generallerden alırsınız, hatırlı masonlardan alırsınız, eski etkin bürokratlardan alırsınız; onları, kamu görevinden istifa ettirir, yönetim kuruluna alırsınız; borsa dahil, birçok konuda tüyoyu da o eski bürokratlardan alırsınız ve trilyonları iç edersiniz.

Değerli arkadaşlar, bu noktada da benim dikkatimi çeken bir şey var. Özellikle 12 Eylül'den sonra, ANAP'ın tek başına iki dönem iktidarında, dışardan getirilen prenslerin, şimdi bakıyoruz, birçoğu, ya bankayı dolandırmış, yurt dışına kaçmış ya da banka patronu; şu anda, çoğu, banka patronu. Bileşik kaplar usulüne göre tabii; bir tarafta kamunun kaybı varsa, öbür tarafta, o özel sektör, o prenslerimizin bankalarının ne tür bir işlemle, ne tür iç etmelerle kurulduğu da ayrıca aslında araştırılma konusudur.

Değerli arkadaşlar, kısa kesmek gayretindeyim, ama, işte, bu noktada, sadece devlet malı bunu ifade etmiyor. Bugün, değişik meslek kuruluşları var, Pankobirlik, TESK, Kızılay ve değişik diğer kuruluşlar gibi, bunlar da, bir noktada çiftçinin, esnafın, halkımızın katkılarıyla oluşan bir sermaye ve mal birikimine sahip. Şimdi, Pankobirliğe 3 şeker fabrikası verdik; yaklaşık bir sene önce Pankobirlik bilgi notu göndermişti Meclisteki milletvekillerine "31 trilyon vermezseniz biz batıyoruz" diye. Belki bugünkü ihtiyacı 60 trilyon. Pancar çiftçisinin Şeker Şirketinden alacağına karşılık, biz, bu 3 şeker fabrikasını; Amasya'yı, Kayseri'yi, Konya'yı verdik, kötü yönetim kurullarıyla, bugün, bu fabrikalar çiftçinin şekerpancarını alamaz hale geldiler ve iflas noktasına geldiler. Yarı'nı kaldırıp atacaktı "buyurun, biz, Pankobirlik olarak bu fabrikaları işletemiyoruz" diyecekler; sonuçta, yük, yine kamuya gelecek.

TESK var... Bağ-Kur prim borcunu ödemediği için, bugün, esnaf, hapse giriyor, 15-20 gün hapis yatıyor. Bu esnafımızın katkılarıyla değişik odalarımız var, bunların üst kuruluşu TESK; ama, bir bakıyorsunuz, krallık haline gelmiş! Öyle lüks binalar yapıyorlar ki kavşak noktalarına... Ben buradan istirham ediyorum; bütün esnaf odalarının başkanlarına da, Anadolu'daki başkanlarına da sesleniyorum; lütfen, bu birikimlerinizi, böyle, şatafatlı, kamyon şoförünün giremeyeceği lüks tesisler yapacağınız, Ankara'da ya da belli bölgelerde, esnaflara yönelik esnaf hastanesi kurun da hayır duası alın; ama, sen, gizli ortağın şirketlere iş vermek noktasında... İşte, bu tip ayak oyunları yapıyor.

Kızılây... 55 trilyonu kontrol ediyor; ama, şimdiye kadar masonik bir yönetim anlayışıyla girdiği için... Deprem de her şeyi ortaya çıkardı; ama, dokunamazsınız.

Bir anekdotu zikretmek istiyorum. Türkiye'de, 1980'li yılların başında Milliyet Gazetesinde bir ölüm ilanı vardı: "Hayrettin Örs, Topkapı Sarayı Müdürü.." Uzun yıllar, Kemal Demir gibi, Topkapı Sarayında müdürlük yaptı; üstadı âzam; 33 derece mason üstadı; ama, bugün o Topkapı Sarayında, eserler, mahzenlerde çürümüş, en güvenilir noktada olması gereken milyon dolarlık tarihî eserler çalınıyor! Kim bunların sorumluları? Geçmişten hesap sorulmayacak mı? Bunun bir mâkablî sorulmayacak mı değerli arkadaşlar? Onun için, bu noktada, devlet malı varlığı, devlet malı tanımı, bence, eksik kalıyor.

Şunu ifade etmek istiyorum: Millî kaynakları tüketen kim olursa olsun, ister KİT olsun, ister meslek kuruluşu olsun, tükettiği kamu kaynağıdır ve sorumlu olmalıdır; buna göre de düzenlemeler getirmemiz lazım. Ayrıca, siyasî partilerimizin milletvekili adayları tespit edilirken, bürokrasiden ve o çevrelerden aday alırken, angajmanları riskli ve tehlikeli olan adayları alırsa, işte siyaset bu sebeple kirlenir. Bütün siyasî partilerin de bu tip seçimde daha dikkatli ve seçici olmalarını temenni ediyor, hepimize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sobacı.

20 nci madde üzerinde başka söz isteyen?.. Yok.

20 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, söz isteyen var.

BAŞKAN – Oylamaya geçtim efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sizin partinizden söz isteyen var.

BAŞKAN – Erken davransaydılar; oylamaya geçtim efendim.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 inci maddeyi okutuyorum:

İştirakler

MADDE 21. – Banka, bu Kanundaki amaç ve faaliyetleri gerçekleştirmek için şirketler kurabilir ve kurulmuş şirketlere iştirak edebilir. Banka payının % 50'nin altında olması esastır. Bu oranın aşılması halinde aşan miktar, aşım tarihinden itibaren üç yıl içinde elden çıkarılır. Bu süre Bakan onayı ile bir defaya mahsus olmak üzere üç yıl daha uzatılabilir.

Bankanın iştirakleriyle ilgili faaliyetleri ile bu iştiraklerde temsilcilere yapılacak ödemeler bir yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – 21 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Bekir Sobacı.

Buyurun Sayın Sobacı.

FP GRUBU ADINA BEKİR SOBACI (Tokat) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; iştirakleri tanımlayan bu madde, bence, Kalkınma Bankasının kuruluş amaçları doğrultusunda en önemli enstrüman olacak bir maddedir ve bu noktada da, oluşacak banka yönetim kurulu ya da mevcut yönetimden istihdam şudur ki; iştiraklerde isabetli kararlar vermelerini temenni ediyorum; çünkü, Arıcak Turizm gibi, BETONSAN gibi birtakım iştirakleri var. Maalesef bunlar, bugün, verimsiz oldukları için satılma noktasına gelmişlerdir.

İştirakler konusunda bir istirhamım da şudur: Türkiye önlümüzdeki yirmibeş yılda 150 milyar dolarlık savunma sanayii mamulü alacak ve Makine Kimya Endüstrisi Kurumu biliyoruz ki, bugün, hem kendi kuruluşlarında hem de özel sektörde maliyet artı kâr sistemiyle çalışmaktadır. Eğer, Kalkınma Bankası, hem KOBİ'leri ve özel sektörü hem de KİT'lerdeki mevcut sanayici kuruluşlarımızı iyi yönlendirebilirse -bankanın kuruluş amacında da, Kalkınma Bankası, iştiraklerinden dolayı, hisse senetleri ve diğer noktalarda kâr garantisi verebilir deniliyor- yurt dışından yeni organizasyonla toplayacağı tasarruflara, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu ve Savunma Sanayii Müsteşarlığının da işbirliğiyle yapılacak yatırımlarda, ben, kâr garantisinin sanal bir garanti değil, reel bir kâr garanti olacağına inanıyorum. Bu noktada istirhamım, bu bankanın Savunma Sanayiini biraz daha yönlendirici olmasını, onunla işbirliği yaparak, biraz daha müdahil olmasını ve bu yatırımlara destek olmasını istirham ediyorum.

Benim dikkatimi çeken konulardan biri de; BETONSAN, aslında prefabrik yapı elemanları imalatı için kurulmuş; ama, iki fabrikası da bugün yok olma, satılma noktasına gelmiştir. Prefabrik yapı elemanları üretme amaçlı kurulan bu fabrikalar, acaba, Tepe Grubu gibi birtakım grupların belli konularda tekel oluşturması için mi bu üretim sahalarından çekildi diye kafamda bir istifham belirmiştir.

Bu endişelerimi de belirtir, hepimize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sobacı.

21 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir...

22 nci maddeyi okutuyorum efendim...

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan, stüre doldu; sığmaz ki!..

BAŞKAN – Sığar efendim, 4 dakikamız var daha...

Buyurun okuyun efendim:

Gözetim ve denetim

MADDE 22. – Bakanlık, Bankanın faaliyetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir. Bu görev, Bankanın görev ve yetkilerini daraltmayacak ve normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yerine getirilir.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu her yıl Bankanın faaliyetlerine ilişkin bir rapor hazırlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunar.

Yüksek Denetleme Kurulu Bankaya ilişkin raporunu Nisan ayı sonuna kadar Bankaya gönderir.

Bankanın Genel Kurulu en geç Haziran ayı sonuna kadar toplanır ve Yüksek Denetleme Kurulunun raporunu da dikkate alarak kararlarını verir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum efendim...

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sayın Başkan, bu yaptığımız doğru değil.

BAŞKAN – Niye efendim? İstemiyorlar söz...

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sayın Başkanım, peki, şahısları adına konuşacakları sordunuz mu?.. Belki, ben, şahsım adına konuşacağım.

BAŞKAN – “Madde üzerinde söz isteyen var mı?” dedim efendim; “gruplar adına” demedim ki..

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Bakın, biz de bu tasarının bugüne kanunlaşmasını istiyoruz; herhangi bir problem yok; ama, Meclis İçtüzüğüne uygun hareket etmemizde fayda var.

BAŞKAN – Affedersiniz, diyorum ki, “madde üzerinde söz isteyen var mı?” Gruplar adına...

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Evet; şahısları adına?..

BAŞKAN – Efendim, “madde üzerinde söz isteyen var mı?” diye sordum. Türkçe bir laf bu! Şahıslar adına da girer, gruplar adına da girer; rica ederim. Bakıyorum da...

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Efendim, yönetici arkadaşlarımıza sorarsanız, gelenekte, önce, gruplar adına sorulur; sonra, şahıslar adına...

BAŞKAN – Hayır efendim “madde üzerinde söz isteyen var mı” denir; olur mu efendim yani?! Hiç o kadar acemi değilim ben; kâtiplikten geldim.

Buyurun okuyun maddeyi efendim:

Diğer hükümler

MADDE 23. – Bu Kanunda bulunmayan hususlarda Türk Ticaret Kanunu ve Bankalar Kanununun kalkınma ve yatırım bankalarına ilişkin hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, süremiz dolduğu için, kanun tasarısı ve tekliflerini, sırasıyla, kaldığımız yerden görüşmek üzere 14 Ekim 1999 Perşembe günü saat 15.00’te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:18.59

V. — SORULAR VE CEVAPLAR (Devam)

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, TBMM'de "Basın Bülteni" hazırlamakla görevli birimde bir siyaset bilimi uzmanının bulunup bulunmadığına ve bültenin içeriğine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Yıldırım Akbulut'un yazılı cevabı (7/468)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Değerli başkanımız Sayın Yıldırım Akbulut'un aşağıdaki sualleri yazılı olarak cevaplandırması, hassas takdirlerine tevdi olunur.

Ahmet İyimaya
Amasya

1. Günceli, milletvekiline aktaran "Basın Bülteni" ni oluşturmakla görevli Meclis biriminde, bir siyaset bilimi uzmanı bulunmakta mıdır? Uzman olmayanların seçme kapasitelerinin, sonuca ve aydınlanmaya yansımalarını bir yasama verimsizliği olarak düşünüyor musunuz? Bu alanın akademik kökenli bir uzmanını istihdam cihetine gidecek misiniz?

2. Bülten içeriğine girecek unsurun (yorum, demeç ve haberin) tercihinde başkanlığınızca gözetilen objektif bir kriter var mıdır? Böyle bir kriter var ise, uyulup uyulmadığı bir başka birim-nizce denetlenmekte midir?

3. İçerik kriterleri yok ise, böyle bir kriter belirlemesine gidecek misiniz?

4. Üçte ikisini yorum çeşitliliğine ayıracak bir bülten dizaynı daha doğru olmaz mı?

5. Olağanüstü günlerde, aydınlanmayı hızlandırma bakımından bülten servisi için kurumsal erken mesai önlemine başvuracak mısınız?

T.C.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar ve Kararlar

Dairesi Başkanlığı

13.10.1999

KAN.KAR.MD :

Sayı : A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/468-1622/4227

Sayın Ahmet İyimaya

Amasya Milletvekili

İlgi : 18.8.1999 tarihli yazılı soru önergeniz.

TBMM'de "Basın Bülteni" hazırlamakla görevli birimde bir siyaset bilimi uzmanının bulunup bulunmadığına ve bültenin içeriğine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorular aşağıda cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Yıldırım Akbulut
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Cevap 1 : Sayın milletvekillerine, yazılı basında yer alan haber ve yorumları arz amacını güden "Basında Bugün" adlı bülten, 20 yıllık parlamento ve basınla ilişkiler deneyimi bulunan Basın ve Halkla İlişkiler Müdür Yardımcısı denetiminde hazırlanmaktadır.

Bülteni hazırlayan görevlilerin hepsi ortalama 10 yıllık memuriyet ve basınla ilişkiler deneyimine sahiptirler. Bu görevlilerden altısı gazetecilik alanında eğitim veren Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Fakültesi mezunudur.

Cevap 2 : Bülteinde yer alacak haber ve yorumların seçiminde, haber ve yorumların parlamentomuzu ve sayın milletvekillerimizi doğrudan ilgilendirip ilgilendirmediğine bakılmaktadır. Ayrıca, kamuoyunu yakından ilgilendiren haber ve yorumlar da objektif olarak seçilip bülteine alınmaktadır.

Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüince hazırlanan bülten, Genel Evrak ve Basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı ve burada çalışan 15-20 yıllık gazetecilik deneyimi olan iki görevli tarafından kontrol edilmektedir.

Cevap (3, 4) : Haber ve yorumlar yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde seçilmektedir. Özellikle parlamentoyla ilgili yorumlara ağırlık verilmesi konusunda gerekli hassasiyet gösterilmektedir.

Cevap 5 : "Basında Bugün" adını taşıyan bültenin hazırlanmasında görevli-personel, mesai günlerinde her gün saat 7.00'de işbaşı yapmakta ve bülten, teknik imkânların elverdiği ölçüde en erken saatte sayın milletvekillerine arz edilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

6 NCI BİRLEŞİM

13 . 10 . 1999 ÇARŞAMBA

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

1. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 arkadaşının, Yozgat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesinin oylanması

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün ve 23 arkadaşının, esnaf ve sanatkârların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2) (1)

2. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 21 arkadaşının, THY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3) (1)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ-KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

4. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nin zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

5. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

6. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

7. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

8. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

9. — Bursa Milletvekili Ertüğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlen-

(1) Hükümet bulunmadığından bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

mesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

10. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

11. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

12. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

14. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

15. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

16. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

17. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

18. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

20. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

21. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

22. — Erzurum Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

23. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin ve 21 arkadaşının, üniversite giriş sınavının ülke gerçeklerine uygun olup olmadığını ve soru kitapçıklarının çalınması olayı ile Meteksan firmasına yapılan ödeme arasındaki bağlantıların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

24. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

25. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

26. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nın ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

27. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 22 arkadaşının, üniversiteler ve YÖK hakkında ileri sürülen iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

28. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, ÖSS sorunlarının ihalesiz olarak bir firmaya verildiği ve bazı öğretim üyelerinin çocuklarının üniversitelerin yüksek puanlı bölümlerine yerleştirildikleri iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

30. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

31. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

33. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

34. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

35. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

36. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

37. — Amasya Milletvekili Akif Gülle ve 21 arkadaşının, Amasya ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

38. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

39. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

40. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

41. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

42. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana ilinin sanayi, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

43. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

44. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

45. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlanmış iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

46. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddia-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

larının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

47. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

48. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

49. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

50. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM otoyolunun Çamlıca ve Mahmutbey gışelerinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

51. — Ordu Milletvekili Yener Yıldırım ve 20 arkadaşının, İstanbul Üniversitesi ve Y.Ö.K. Başkanının bazı uygulamaları üzerine öğretim üyelerinin istifa etmeleri konusundaki iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

52. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kırbuş ve 23 arkadaşının, kamu harcamaları üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

53. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasasının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

54. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

55. — Tokat Milletvekili M. Ergun Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

56. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

57. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve millî bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

58. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş ve 34 arkadaşının, üniversite giriş sınav soru kitapçıklarının çalınması olayını, bazı rektör, dekan ve öğretim üyelerinin istifaya zorlanmaları ile öğrencilerden katkı payı adıyla alınan harçların sosyal tesislere harcandığı iddialarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

59. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

60. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

61. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

62. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikayet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığının tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

63. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 27 arkadaşının, meslek liselelerinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunla-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

rın değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

64. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale ilinin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sanai, tarımsal ve ekonomik alanlardaki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

65. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/5)

66. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

67. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

68. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

69. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, ülkemizde meydana gelen deprem felaketi konusunda alınması gereken kalıcı önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

70. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yangınların zararlarını en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

71. — İstanbul Milletvekili Nazif Okumuş ve 43 arkadaşının, Kızılay'ın, sorunlarının araştırılarak gelir kaynaklarının daha etkin kullanılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

72. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 21 arkadaşının, Türkiye Kızılay Derneğinin gelir kaynaklarının ve faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

73. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

74. — Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

75. — Erzincan Milletvekili Mihrali Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

76. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

77. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu basınının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

78. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

79. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi ve 23 arkadaşının, Trabzon ilinin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının araştırılarak kamu hizmetlerinden daha fazla yararlandırılması için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

SÖZLÜ SORULAR

1. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 54-56 ncı hükümetler döneminde göreve başlayan işçi ve memurların bakanlıklara göre dağılımına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/82) (2)

2. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, köy yolları yapımına ve Samsun ilindeki köy yolları çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/87) (2)

3. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'daki bazı hastalıklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/93) (2)

4. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van Marangozlar, Mobilyacılar ve Keresteciler Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/94) (2)

5. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Havaalanı inşaatı ihalesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98) (2)

6. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik'in, Van - Organize Sanayi Bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/103) (2)

7. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısının bazı öğretim görevlileri hakkındaki iddiaları konusunda suç duyurusunda bulunulup bulunmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/105) (2)

8. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında batırılan Kocatepe Muhribine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/111) (2)

9. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa 2 nci Organize Sanayi Bölgesi projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/113) (1)

10. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa ilinde yapımı tamamlanan hipodromun ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/114) (1)

11. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa Devlet Hastanesi için ayrılan ödeneye ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/115) (1)

12. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa-Suruç-Bozova, Viranşehir, Ceylanpınar ovalarının sulanması için ayrılan ödeneye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/116) (1)

13. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa-Akçakale karayolu için ayrılan ödeneye ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/117) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

14. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa ilinde yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerin faiz borçlarının ertelenmesine ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/118) (1)

15. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Şanlıurfa ilinde Merkez Bankası şubesi açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/120) (1)

16. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçinkaya'nın, Akçakale Gümrük Kapısına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/121) (1)

17. — Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Merkez Küçük Sanayi Sitesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/122) (1)

18. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya Bölge, Üniversite ve Numune hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/123) (1)

19. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ve çevresinin yeşil kuşak projesine alınmasına ve bölgesel tarım teşviklerine ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/124) (1)

20. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya doğalgaz ve KOP projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/125) (1)

21. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ilinin A tipi sivil havaalanı ihtiyacına ve Konya - Ankara arası hızlı tren projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/126) (1)

22. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya ilinde mahallî bir menkul kıymetler borsası kurulmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/128) (1)

23. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Konya'da serbest bölge kurulması çalışmalarına ve KOBİ'lerin desteklenmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/129) (1)

24. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan Millî Piyango Anadolu Lisesi lojman inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/130) (1)

25. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, mahalle ve köy muhtarlarının maaşlarının iyileştirilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/131) (1)

26. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara - Aksaray arasındaki karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/132) (1)

27. — Ankara Milletvekili Mehmet Arslan'ın, Ankara'nın Merkez ve bazı ilçelerinin cami imamı kadrosuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/133) (1)

28. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz'ün, Çankırı iline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/134) (1)

29. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, olağanüstü hal uygulamasının ne zaman kaldırılacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/136) (1)

SÖZLÜ SORULAR

30. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri İli Durankaya Beldesi ve Geçitli Köyü ile Şemdinli İlçesi Derecik Beldesi Grup Köy yollarının standartlaştırılması ve asfaltlanmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/137) (1)

31. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Hakkâri -Elazığ karayolunda yapılan araç ve insan aramalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/138) (1)

32. — Hakkâri Milletvekili Evliya Parlak'ın, Zap Vadisindeki Hakkâri Baraj ve HES projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/139) (1)

33. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın Devlet hastanelerinde yaşanan olumsuzluklara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/140) (1)

34. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde yürütülen çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/141) (1)

35. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, sosyal güvenlik kuruluşlarının zararlarına ve özel kamu kuruluşlarından alacaklara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/142) (1)

36. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, ülkemizde düzenlenen güzellik yarışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/143) (1)

37. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Merkez, Gözeler Gülbahar Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/148) (1)

38. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl Organize Sanayi Bölgesi altyapı inşaatlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/149) (1)

39. — Bingöl Milletvekili Necati Yönder'in, Bingöl İli Genç İlçesi Devlet Hastanesi inşaatı için ek ödenek tahsis edilip edilmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/150) (1)

40. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, canlı hayvan ve et ithalatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/151) (1)

41. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Silivri İlçesine bağlı Behiçler Köyüne tahsis edilen transformatöre ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/152) (1)

42. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Değirmenköy Gölet Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/153) (1)

43. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tohumluk buğday dağıtımında yapılan yolsuzlukla ilgili bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/155) (1)

SÖZLÜ SORULAR

44. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Ankara - Aksaray - Adana tren yolunun kısaltılması ile ilgili bir proje olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (158) (1)

45. — Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray İlinin hastane,-sağlık ocağı ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/159) (1)

46. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Balıkesir SEKA kâğıt fabrikasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/162) (1)

47. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, TMO hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/163) (1)

48. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, sivil savunma hizmetlerine ve yardım çalışmaları engellenen İHH ve Mazlum - Der'e ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/164) (1)

49. — Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, demir ithalatının yasaklanıp yasaklanmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/165) (1)

50. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yasak olan anız yakmanın engellenemediğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/166) (1)

51. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İmar Planı Yönetmeliğindeki değişikliklerle camiler için öngörülen arsaların vatandaşlar tarafından tahsisinin imkânsız hale getirildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/167) (1)

52. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların imar değişikliklerinin hangi döneme ait olduğuna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/168) (1)

53. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, deprem bölgelerinin tespitine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/169) (1)

54. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 17 Ağustos depreminde yıkılan binaların sorumluları hakkında yapılan işlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/170) (1)

55. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, 1. derece deprem bölgesi ilan edilen bölgelerin yapı ve imar değişikliklerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı onayına bağlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/171) (1)

56. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri ilinde bulunan hastanelerin personel ve tıbbi cihaz ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/172) (1)

57. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, TAKSAN Fabrikasına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/173) (1)

58. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş'ın, Kayseri ilindeki gölet ve baraj inşaatlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/174) (1)

SÖZLÜ SORULAR

59. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Sahra Sıhhiye Okulu içindeki mescide ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/175) (1)

60. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun sınırları içerisinde geçen otoyolun kamulaştırma bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/176) (1)

61. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, İskenderun Demir Çelik Fabrikası Genel Müdürlüğünün taşeron firmalara verdiği işlere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/177) (1)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — 27.11.1975 Tarihli ve 13 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14.11.1983 Tarihli ve 165 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 15.7.1988 Tarihli ve 329 Sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 12.2.1990 Tarihli ve 401 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.'nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/21, 1/48, 1/115, 1/155, 1/515) (S. Sayısı : 155) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 2. — Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyrelî ile Hayati Korkmaz'ın, Türkiye Akreditasyon Konseyi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (2/91) (S. Sayısı : 123) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 3. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelık Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

4. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsolosluğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Re-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

vizyonu ile ilgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

13. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

14. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Milli Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 17. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

21. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

22. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

23. — Hazır Gıda İşçisi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

24. — 1615 Sayılı Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 564 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/464, 1/248) (S. Sayısı : 86) (Dağıtma tarihi : 27.7.1999)

× 25. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 26. — Avrasya Ülkeleri Kadınları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 28. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 29. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 30. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 31. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 32. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 33. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 34. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilâtı Dokunulmazlıklar ve Bağışlıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 35. — Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/277) (S. Sayısı : 91) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 36. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 37. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağışlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 38. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 39. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/328) (S. Sayısı : 99) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 44. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhterasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 47. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 49. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

50. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

51. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 52. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 53. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 54. — Çok Tarafli Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 55. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 56. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 57. — Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (S. Sayısı : 120) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 58. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

59. — Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 116) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 60. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 61. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

62. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 63. — Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan Arasındaki Hazar - Geçişli Türkmenistan - Türkiye - Avrupa Gaz Boru Hattı Projesinin (HGB) İfası ve Türkmenistan'dan Türkiye Cumhuriyetine Doğal Gaz Satışına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (S. Sayısı : 127) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 64. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 65. — Kuzey Atlantik Konseyine Taraf Devletler ve Barış İçin Ortaklık Programına Katılan Diğer Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/299) (S. Sayısı : 128) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 66. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 130) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 67. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İnşaat Şirketlerinin Vergilendirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/336) (S. Sayısı : 131) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 68. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilâtı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/275) (S. Sayısı : 132) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

× 69. — İnmarsat Gemi Yer İstasyonlarının Karasularında ve Limanlarda Kullanılması Uluslararası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/294) (S. Sayısı : 133) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

70. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarıları ile Aynı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

71. — Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

72. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

73. — Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri komisyonları raporları (1/468) (S. Sayısı : 140) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

74. — Topyekün Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

× 75. — Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesi ile Bunlara İlişkin Nihai Kararlar, Tavsiye Başlıklı Belge ve İhtiyarî Protokolün Onay-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

lanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/334) (S. Sayısı : 129) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

76. — Sıtma ve Frengi Haçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

× 77. — Uydular Aracılığı ile Telekomünikasyon Uluslararası Örgütüne (INTELSAT) İlişkin Anlaşmada Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/276) (S. Sayısı : 144) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 78. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 79. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 80. — Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınırötesi İşbirliği Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 152) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 81. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 82. — Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasası Beşinci Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/281) (S. Sayısı : 145) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 83. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilatı Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/288) (S. Sayısı : 147) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 84. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 85. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı Anlaşması ve Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/287) (S. Sayısı : 146) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 86. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/289) (S. Sayısı : 148) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 87 — 4393 Sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı (A) İşaretili Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/524) (S. Sayısı : 158) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 88. — 17.8.1999 Tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremiñ Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/525) (S. Sayısı : 159) (Dağıtma tarihi : 27.8.1999)

× 89. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 90. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 91. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 92. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 93. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 94. — Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/367) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 95. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 96. — Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi, Enerji Şartı Antlaşması ve Eki'ni Teşkil Eden Kararlar ile Enerji Verimliliğine ve İlgili Çevresel Hususlara İlişkin Enerji Şartı Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (S. Sayısı : 170) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 97. — Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/347) (S. Sayısı : 171) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

98. — Spor Toto Teşkilât Müdürlüğünün İstihdam Fazlası Personelinin Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kadrolarına Atamalarının Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/540) (S. Sayısı : 172) (Dağıtma tarihi : 8.10.1999)

(×) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.
